

pomladanska napoved gospodarskih gibanj 2024

Pomladanska napoved gospodarskih gibanj 2024

Izdajatelj: UMAR, Gregorčičeva 27, Ljubljana

Odgovarja: mag. Marijana Bednaš, direktorica

Urednice:

Nataša Todorović Jemec, MSc, Urška Brodar in mag. Barbara Bratuž Ferik

Pri pripravi publikacije so sodelovali (po abecednem vrstnem redu):

mag. Marijana Bednaš, Lejla Fajič, mag. Marjan Hafner, mag. Matevž Hribernik, Katarina Ivas, MSc, dr. Laura Južnik Rotar, dr. Alenka Kajzer, mag. Rotija Kmet Zupančič, Mojca Koprivnikar Šušteršič, mag. Mateja Kovač, mag. Janez Kušar, dr. Andrej Kuštrin, Urška Lušina, mag., dr. Jože Markič, mag. Tina Nenadič, Mitja Perko, mag., Jure Povšnar, Denis Rogan, mag., mag. Eva Helena Šarec, Branka Tavčar, mag. Ana Vidrih

Tehnično urejanje in prelom:

Mojca Bizjak, Bibijana Cirman Naglič

Lektura: Špela Potočnik

Tisk: Eurograf d.o.o.

Naklada: 160 izvodov

Prvi natis

Ljubljana, februar 2024

ISSN 2536-3603 (tisk)

ISSN 2536-3611 (pdf)

Publikacija je brezplačna.

©2024, Urad RS za makroekonomske analize in razvoj

Razmnoževanje publikacije ali njenih delov ni dovoljeno.

Objava besedila in podatkov v celoti ali deloma je dovoljena le z navedbo vira.

Kazalo

	Povzetek	5
1	Izhodišča Pomladanske napovedi gospodarskih gibanj 2024	11
2	Pomladanska napoved gospodarskih gibanj v Sloveniji.....	17
2.1	Bruto domači proizvod v letu 2023	17
2.2	Napoved bruto domačega proizvoda 2024–2026.....	21
2.3	Zaposlenost in brezposelnost.....	25
2.4	Plače.....	29
2.5	Inflacija.....	31
2.6	Tekoči račun plačilne bilance.....	33
3	Tveganja za uresničitev napovedi.....	35
4	Rast potencialnega BDP	37
5	Literatura in viri.....	39
1	Priloga: Ocena uspešnosti napovedi.....	44
1.1	Uvod	44
1.2	Metodologija	44
1.3	Ocena uspešnosti napovedi	46
	Statistična priloga	53

Povzetek

Gospodarska rast se bo letos okrepila (2,4 %), vendar nekoliko manj, kot smo predvidevali jeseni (2,8 %). Na gospodarska gibanja bodo ugodno vplivali nadaljnja rast investicij, umirjanje inflacijskih pritiskov in okrevanje tujega povpraševanja, ki pa je nekoliko počasnejše od jesenskih pričakovanj. Pričakujemo okrevanje izvoza blaga po lanskem krčenju in nekoliko višjo rast dodane vrednosti v predelovalnih dejavnostih, na rast izvoza storitev pa bo vplivala predvsem rast s turizmom povezanih storitev. Rast v izvoznem sektorju bo omejevalo nadaljnje poslabšanje konkurenčnosti, ki je posledica povečanih domačih stroškovnih pritiskov, zlasti stroškov dela. Pričakujemo nadaljnjo rast investicij (4,2 %), spodbujeno z nadaljevanjem visoke investicijske aktivnosti države, povezane tudi z obnovo po poplavih in izvajanjem Načrta za okrevanje in odpornost, močno rastjo stanovanjskih investicij ter ponovno rastjo investicij v opremo in stroje ob okrevanju izvoza. Zasebna potrošnja se bo ob krepitvi realnih dohodkov in zaposlenosti zvišala za 1,6 %. Na rast zasebne potrošnje bodo vplivali visoka raven zaposlenosti, nadaljnja rast plač, nižji cenovni pritiski in večji optimizem potrošnikov. Razmeroma skromna pospešitev rasti glede na lani je v veliki meri metodološke narave, v povezavi z ukinitvijo dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja in njegovim preoblikovanjem v obvezni zdravstveni prispevek. Bo pa ta sprememba pozitivno vplivala na rast državne potrošnje, ki se bo letos okrepila na 6,8 %.

V prihodnjih dveh letih pričakujemo nekoliko višjo rast BDP (2,5 % leta 2025 in 2,6 % leta 2026). Višja rast izvoza (3,2 % leta 2025 in 4,2 % leta 2026) in povezanih dejavnosti bo sledila višji rasti tujega povpraševanja. Pričakujemo predvsem povečan izvoz visoko tehnološko zahtevnih dejavnosti (farmacija, proizvodnja IKT opreme), okrepil se bo tudi njihov prispevek k rasti dodane vrednosti v predelovalnih dejavnostih. Strukturne spremembe v evropski industriji pa bodo vplivale tudi na skromnejšo rast v slovenski avtomobilski industriji oz. v proizvodnji motornih vozil in nekaterih z njo povezanih dejavnostih. Z višjim izvozom bodo okrevale zasebne investicije v opremo in stroje. Nadaljevala se bo visoka investicijska aktivnost države, pričakujemo pa nekoliko nižjo rast stanovanjskih investicij. Rast zasebne potrošnje se bo okrepila na okoli 2 % ob nadaljnji realni rasti dohodkov in predvidoma nekoliko nižji stopnji varčevanja, ki pa bo ostala višja kot pred epidemijo. Povečano trošenje za t. i. nenujne dobrine in storitve (pohištvo, elektronika, turizem ipd.) bo vplivalo na rast prodaje v trgovini in gostinstvu ter kulturnih, razvedrilnih, osebnih in športnih storitvah. Po prehodno visoki rasti državne potrošnje v letu 2024 bo ta v letu 2025 ponovno zmernejša (okrog 2 %), nanjo pa bo vplivala predvsem nadaljnja rast zaposlenosti in izdatkov za zdravstvo ter postopna vzpostavitev sistema dolgotrajne oskrbe. V letu 2026 bo zaradi polne uveljavitve *Zakona o dolgotrajni oskrbi* rast državne potrošnje ponovno nekoliko okrepljena.

Naraščanje zaposlenosti in upadanje brezposelnosti se bosta letos še umirila; tudi v prihodnjih letih bo vidnejšo rast zaposlovanja omejevalo pomanjkanje delovne sile, povezano z demografskimi gibanji. Letos bo, kljub predvideni višji gospodarski rasti, rast zaposlenosti v povprečju leta 0,7-odstotna (lani 1,2 %), povprečno število registriranih brezposelnih pa bo podobno kot lani. Tudi v prihodnjih dveh letih se zaposlenost ne bo bistveno povečala, pomanjkanje delovne sile pa bodo nekoliko omilili nekateri ukrepi za

lažje zaposlovanje in pridobivanje tuje delovne sile, ki bi jih bilo treba še okrepiti. Rast zaposlenosti bo namreč podobno kot v zadnjem letu izhajala predvsem iz zaposlovanja tujcev.

Povprečna bruto plača se bo letos nominalno povišala za 6,9 % (realno za 4,1 %); realna rast se bo proti koncu obdobja napovedi postopno umirila. Rast plač bo v zasebnem sektorju tudi letos razmeroma visoka (nominalno 7,5 %). Na to bodo vplivali nadaljnji pritiski s trga dela ob pomanjkanju kadrov, krepitev teženj po ohranjanju kupne moči dohodka in tudi januarско povišanje minimalne plače (za 4,2 %). V javnem sektorju bo na rast plač (nominalno 5,8 %), ki bo precej nižja kot lani, vplivala delna uskladitev plač z inflacijo sredi leta. V prihodnjih dveh letih se bo skupna rast plač umirila, kar bo posledica umirjanja cenovnih pritiskov in teženj podjetij za izboljšanje v zadnjih letih precej oslabiljene stroškovne konkurenčnosti. Napoved rasti bruto plač sicer spremljajo precejšnja tveganja, povezana predvsem z morebitno vztrajnostjo inflacije, večjimi pritiski s trga dela zaradi omejene ponudbe in izvedbo reforme plačnega sistema v javnem sektorju.

Pričakujemo, da se bo inflacija večji del letošnjega leta postopoma umirjala, konec leta in predvidoma v začetku prihodnjega leta pa se bo zaradi učinka osnove in izteka preteklih ukrepov za zajezitev visokih cen energentov okrepila; ocenjujemo, da se bo 2 % približala leta 2026. Za leto 2024 predvidevamo nadaljnje umirjanje rasti cen storitev, ki pa bo ob nadaljnji rasti trošenja še razmeroma visoka. Še naprej se bo umirjala tudi rast cen hrane. Rast cen neenergetskega industrijskega blaga bo zmerna. Ob predpostavki razmeroma stabilnih cen energentov na svetovnem trgu bodo medletne rasti energentov v indeksu cen življenjskih potrebščin precej nihale zaradi izteka začasnih ukrepov za blaženje posledic energetske draginje. Večje učinke pričakujemo predvsem v letu 2025, ob upoštevanju ponovni uvedbi prispevka za OVE in SPTE. Konec leta 2024 se bo iztekel tudi ukrep regulacije cen električne energije, ki pa naj ob umirjanju razmer na energetskih trgih ne bi dodatno prispeval k inflaciji. Povprečna inflacija naj bi se tako letos znižala na 2,7 %, v letu 2025 pa naj bi se ob upoštevanju omenjenega izteka ukrepov, kljub umirjanju rasti cen v večini skupin blaga in storitev, povišala na 3,4 %. Leta 2026 naj bi se inflacija umirila na 2,2 %.

Z uresničitvijo Pomladanske napovedi so povezane nekatere negotovosti, ki izhajajo iz geopolitičnih in gospodarskih razmer v mednarodnem okolju in lahko vplivajo na hitrost pričakovanega okrevanja ter umirjanja inflacije v trgovinskih partnericah. Negotovosti so prisotne tudi v domačem okolju in so povezane z vplivi poslabšane konkurenčnosti na izvozni sektor gospodarstva, zmogljivostmi za izvajanje visoke investicijske aktivnosti države v prihodnjih letih ter nedorečenostjo nekaterih reformnih ukrepov; nekaj je tudi možnosti za višjo rast od napovedane v osrednjem scenariju. Geopolitične negotovosti lahko letos upočasnijo gospodarsko okrevanje v najpomembnejših trgovinskih partnericah bolj, kot to predvideva osrednji scenarij. Zlasti zaostritev razmer na Bližnjem vzhodu, pa tudi v Ukrajini, bi lahko privedla do ponovnih ponudbenih šokov, kar bi imelo negativen vpliv tudi na izvozni del slovenskega gospodarstva. Poleg tega bi nanj lahko vplivali tudi morebitni okrepljeni stroškovni pritiski, ki bi poslabšali njegovo že sicer oslabiljeno konkurenčnost. Negotovost in tveganja v evrskem območju in v Sloveniji so povezana tudi z morebitno trdovratnostjo inflacije, kar bi omejevalo

kupno moč gospodinjstev in vodilo k močnejšemu zaostrovanju monetarne politike oziroma k dlje časa povišanim obrestnim meram ter s tem negativno vplivalo na gospodarsko aktivnost in finančno stabilnost. Tudi širše gospodarske posledice lanskih poplav, vezane predvsem na potek poplavalne obnove zaradi omejenih administrativnih in kadrovskih zmogljivosti (tudi v gradbeništvu), ostajajo negotove. So pa tudi možnosti za višjo gospodarsko rast. Te izhajajo zlasti iz morebitnega hitrejšega zniževanja inflacije, še uspešnejšega privabljanja delovne sile in učinkovitejšega črpanja sredstev EU skupaj z reformnimi ukrepi.

Glavni makroekonomski agregati Slovenije

	2023	Pomladanska napoved (februar 2024)		
		2024	2025	2026
BRUTO DOMAČI PROIZVOD				
BDP, realna rast v %	1,6	2,4	2,5	2,6
BDP, nominalna rast v %	10,6	5,9	6,1	5,2
BDP, v mrd EUR, tekoče cene	63,1	66,8	70,9	74,6
Izvoz proizvodov in storitev, realna rast v %	-2,0	1,5	3,2	4,2
Uvoz proizvodov in storitev, realna rast v %	-5,1	3,7	4,0	4,2
Saldo menjave s tujino (prispevek k rasti v o. t.)	2,8	-1,6	-0,4	0,1
Zasebna potrošnja, realna rast v %	1,3	1,6	2,0	1,9
Državna potrošnja, realna rast v %	2,4	6,8	1,9	3,8
Bruto investicije v osnovna sredstva, realna rast v %	9,5	4,2	4,0	3,5
Sprememba zalog in vrednostni predmeti (prispevek k rasti v o. t.)	-4,4	1,0	0,5	0,0
ZAPOSLENOST, PLAČE IN PRODUKTIVNOST				
Zaposlenost, statistika nacionalnih računov, rast v %	1,2	0,7	0,6	0,5
Št. registriranih brezposelnih, povprečje leta, v tisoč	48,7	47,7	47,2	46,5
Stopnja registrirane brezposelnosti v %	5,0	4,8	4,8	4,7
Stopnja brezposelnosti po anketi o delovni sili v %	3,8*	3,8	3,8	3,7
Bruto plače na zaposlenega, nominalna rast v %	9,7	6,9	5,7	4,6
Bruto plače na zaposlenega, realna rast v %	2,1	4,1	2,2	2,3
- zasebni sektor	1,8	4,6	2,0	2,4
- javni sektor	2,7	3,0	2,7	2,0
Produktivnost dela (BDP na zaposlenega), realna rast v %	0,4	1,7	1,8	2,2
PLAČILNOBILANČNA STATISTIKA				
SALDO tekočega računa plačilne bilance v mrd EUR	2,8	1,5	1,2	1,1
- v primerjavi z BDP v %	4,4	2,3	1,6	1,5
CENE IN EFEKTIVNI TEČAJ				
Inflacija (dec./dec.), v %	4,2	3,1	3,1	2,1
Inflacija (povprečje leta), v %	7,4	2,7	3,4	2,2
Realni efektivni tečaj – deflator stroški dela na enoto proizvoda	5,7*	1,3	1,6	0,1
PREDPOSTAVKE				
Tuje povpraševanje (uvoz trgovinskih partneric), realna rast v %	-0,9	1,8	3,0	3,1
BDP v evrskem območju, realna rast v %	0,5	0,7	1,4	1,5
Cena nafte Brent v USD/sod	82,5	79,7	75,8	73,0
Cene neenergetskih surovin v USD, rast	-10,7	-2,0	1,0	0,5
Razmerje USD za 1 EUR	1,082	1,088	1,088	1,088

Vir: za leto 2023 SURS (2024), BS (2024), ECB (2024a), EIA (2024), Eurostat (2024); za obdobje 2024–2026 napoved UMAR.

Opomba: * Ker podatek za zadnje četrtletje 2023 ob pripravi napovedi še ni bil na voljo, je podatek za leto 2023 ocena UMAR.

Pri pripravi Pomladanske napovedi so bili upoštevani statistični podatki, informacije in sprejeti ukrepi, znani do 15. februarja 2024.

pomladanska napoved gospodarskih gibanj 2024

1

Izhodišča Pomladanske napovedi gospodarskih gibanj 2024

Gospodarska rast v evrskem območju se je lani precej upočasnila. Po razmeroma visoki rasti v obdobju po epidemiji se je rast aktivnosti v evrskem območju konec leta 2022 upočasnila in lani tekoče stagnirala. Rast BDP v celem letu 2023 je bila po predhodni oceni Eurostata 0,5-odstotna (desezonirano). Upočasnitev rasti je bila posledica zmanjšane kupne moči gospodinjstev ob visoki inflaciji, strožjih pogojev financiranja zaradi močne zaostritve denarne politike, delnega umika fiskalne podpore in upada zunanjega povpraševanja. Kazalniki razpoloženja za evrsko območje se v zadnjih mesecih postopoma izboljšujejo, a v začetku leta še ne nakazujejo vidnejšega okrevanja. Vrednost sestavljenega kazalnika PMI je januarja ostala nižja od 50 (prag med rastjo in krčenjem aktivnosti), vrednost kazalnika ESI pa pod dolgoletnim povprečjem in nižja kot pred letom.

Najnovejše napovedi mednarodnih institucij za gospodarsko rast v naših najpomembnejših trgovinskih partnericah za leto 2024 predvidevajo krepitev rasti BDP glede na lani, ki pa je nekoliko nižja od jesenskih predpostavk. Ob nadaljnjem umirjanju inflacije ter realni rasti plač in visoki zaposlenosti se bo realni razpoložljivi dohodek v povprečju evrskega območja povečal, kar bo krepilo zasebno potrošnjo. Rast bodo ob postopnem sproščanju kreditnih pogojev in nadaljnjem izvajanju Mehanizma za okrevanje in odpornost spodbujale tudi investicije, prav tako pa bo h krepitvi prispevalo postopno zvišanje zunanjega povpraševanja. Za evrsko območje tako na podlagi napovedi tujih institucij za letos predpostavljamo 0,7-odstotno gospodarsko rast, ob slabem vpliva zaviralnih dejavnikov pa naj bi se rast v letih 2025 in 2026 okrepila, na 1,4 oz. 1,5 %. Napovedi so izpostavljene veliki negotovosti, ki je povezana predvsem z morebitno nadaljnjo zaostritvijo razmer na Bližnjem vzhodu in motnjami v trgovini v Rdečem morju.

Tabela 1: Predpostavke napovedi glede gospodarske rasti v najpomembnejših trgovinskih partnericah

Realne stopnje rasti BDP, v %	2023	2024		2025		2026
		september 2023	februar 2024	september 2023	februar 2024	februar 2024
EU	0,5	1,4	0,9	1,8	1,6	1,7
Evrsko območje	0,5	1,3	0,7	1,6	1,4	1,5
Nemčija	-0,3	1,1	0,3	1,3	1,2	1,3
Italija	0,6	1,0	0,7	1,2	1,2	1,2
Avstrija	-0,7	1,4	0,7	1,7	1,5	1,6
Francija	0,9	1,2	0,7	1,6	1,2	1,5
Hrvaška	2,6	2,6	2,6	2,8	2,8	3,0
Rusija	3,1	1,3	2,0	1,5	1,0	1,0

Vir: za leto 2023 Eurostat (2024); za obdobje 2024–2026 predpostavke UMAR na podlagi Consensus Economics (2024a, 2024b), ECB (2024b), EK (2024b), Focus Economics (2024b, 2024a), IMF (2024), OECD (2024), WIIW (2024), ocena UMAR.

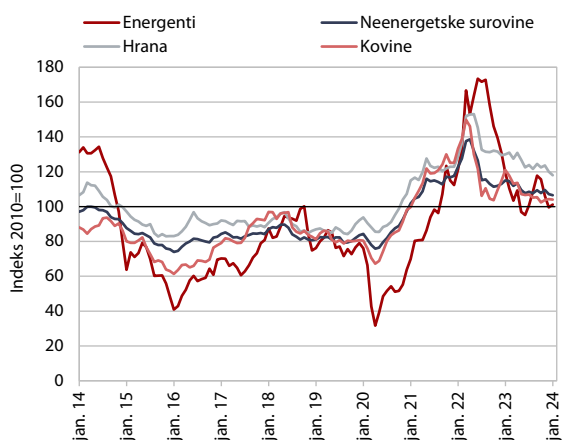
Napadi hutijskih upornikov v Rdečem morju ovirajo eno ključnih pomorskih poti za svetovno gospodarstvo in EU¹, kar že vpliva na trajanje dobave, stroške prevoza in dobavne verige.² Vpliv na trge surovin je zaenkrat ostal omejen, saj povečanje dobave nafte zunaj kartela OPEC in visoke zaloge v ZDA prevladujejo nad motnjami v trgovini. Enako velja za plin, kjer visoke zaloge in zmanjšano povpraševanje v EU še naprej zadržujejo zvišanje veleprodajne cene plina TTF, kljub pomembni vlogi Rdečega morja pri dobavi utekočinjenega zemeljskega plina. Tudi cene hrane in kovin se ob zadostni dobavi oz. šibkem povpraševanju še naprej umirjajo (Svetovna banka, 2024). Mednarodne institucije ocenjujejo, da se bodo podjetja v EU, razen v primeru znatne razširitve oz. trajanja napadov, uspele izogniti večjim težavam pri proizvodnji zaradi zamud pri dobavi³, vpliv višjih stroškov prevoza⁴ na inflacijo v EU pa bo razmeroma majhen (0,2–0,3 o. t.), predvsem preko višjih cen industrijskega blaga in prehranskih izdelkov. Dolgotrajnejše motnje pa bi lahko povzročile nova ozka grla pri dobavi, kar bi oviralo proizvodnjo in opazneje zviševalo cene (EK, 2024b).

Slika 1: Sestavljeni kazalnik PMI za evrsko območje se postopoma izboljšuje

Vir: S&P Global. Opomba: Vrednost PMI nad 50 nakazuje rast, pod 50 pa njegovo krčenje.

Slika 2: Cene surovin naj bi se letos še nekoliko znižale

Vir: Svetovna banka.

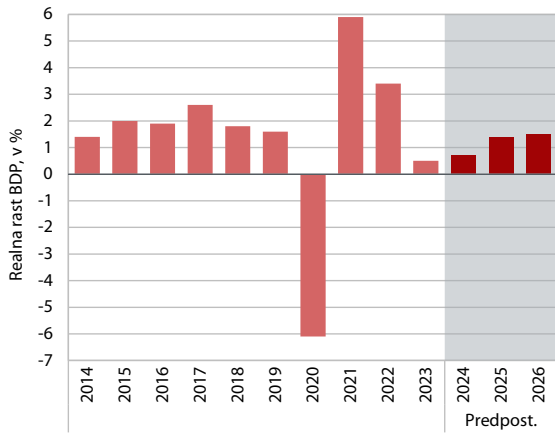
¹ Okoli 12 % svetovne trgovine poteka preko Rdečega morja in Sueškega prekopa. To vključuje 30 % vseh kontejnerskih prevozov, 12 % nafte, 8 % utekočinjenega zemeljskega plina in 8 % svetovne trgovine z žitom. Leta 2022 je približno 23 % vsega uvoza blaga EU potekalo po morju iz Azije, večina teh prevozov preko Rdečega morja (EK, 2024b).

² Preusmerjanje ladijskega prometa je povzročilo podaljšanje trajanja prevoza in strmo zvišanje stroškov prevoza. Od začetka napadov (19. oktober 2023) do konca januarja se je obseg trgovine v Rdečem morju zmanjšal za 70 %, obseg trgovine preko Rta dobrega upanja pa povečal za 30 %. Čas prevoza med Azijo in Evropo se je podaljšal za 10–15 dni, stroški prevoza kontejnerjev na nekaterih poteh s Kitajske v Evropo pa so se povečali za okoli 400 %. Od lanske jeseni se je Freightos Global Container Freight Index – uteženi indeks stroškov ladijskega prevoza po glavnih poteh – povečal za 210 % (EK, 2024b).

³ Po anketnih podatkih EK se januarja vloga pomanjkanja materiala kot dejavnika, ki omejuje proizvodnjo, ni spremenila (gradbeništvo) oz. se še naprej zmanjšuje (industrija), pri čemer se približuje predpandemičnemu dolgoročnemu povprečju (EK, 2024a). Indeks globalnih pritiskov na dobavne verige Banke zveznih rezerv v New Yorku se giblje okoli dolgoletnega povprečja (New York Fed, 2024).

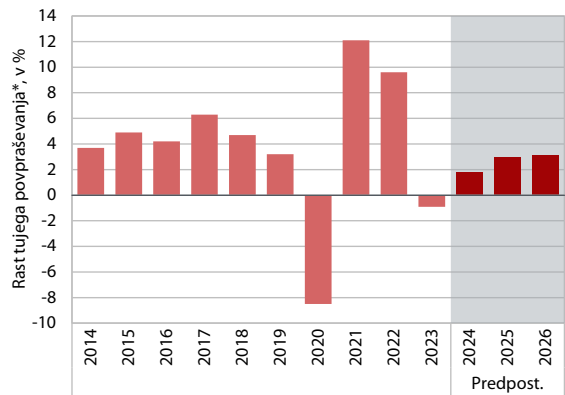
⁴ Glede na presežek kapacitet kontejnerjev in ladij po popandemični prilagoditvi se pričakuje, da bodo logistična podjetja postopoma absorbirala šok daljših dobavnih poti, cene ladijskega prevoza pa se bodo vrnile k padajočemu trendu (EK, 2024b).

Slika 3: Gospodarska rast v evrskem območju se bo v prihodnjih letih postopoma krepila

Vir: Eurostat, predpostavka UMAR temelji na virih, navedenih pri Tabeli 1.

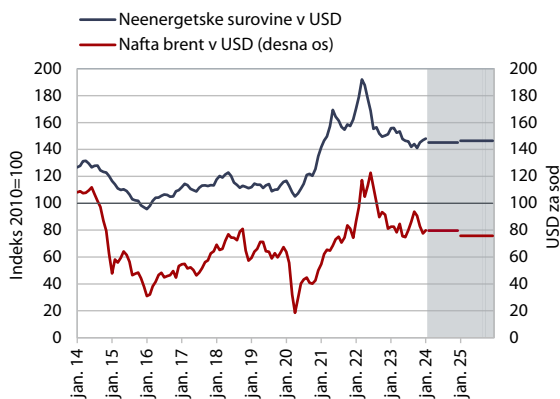
Slika 4: Rast povpraševanja po slovenskem izvozu bo letos okrevala

Vir: Eurostat, predpostavka UMAR temelji na virih, navedenih pri Tabeli 1. Opomba: *Realni uvoz trgovinskih partneric, tehtan s slovenskim deležem izvoza v te države.

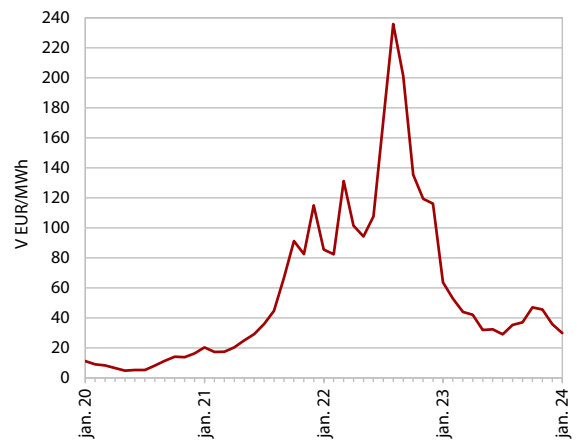
Tehnične predpostavke za cene energentov so nekoliko nižje od predpostavljenih v jesenski napovedi. Na podlagi tržnih pričakovanj na terminskih trgih v obdobju med 22. in 27. januarjem 2024 smo za letos upoštevali tehnično predpostavko za povprečno ceno soda nafte Brent v višini 79,7 USD/sod (3,4 % manj kot v letu 2023), ki se v letih 2025 in 2026 še nekoliko zniža. Evrske cene nafte naj bi se, ob upoštevanju tehnične predpostavke tečaja evra do dolarja, letos znižale še nekoliko bolj kot dolarske. Za cene neenergetskih surovin smo za leto 2024 predpostavili dvoodstotno znižanje, prihodnji dve leti pa naj bi se cene ponovno začele nekoliko zviševati. Evrske cene plina TTF⁵ so se ob zadostni preskrbi lani znatno znižale (za 68,6 %), za letos pa predpostavljamo nadaljnje znižanje (za 27,5 %).

Slika 5: Za cene nafte in neenergetskih surovin predpostavljamo nadaljnje znižanje

Vir: Barchart, ECB, EIA, preračun UMAR.
Opomba: S črto je prikazano letno povprečje z upoštevanjem predpostavke napovedi za leti 2024 in 2025.

Slika 6: Cene plina TTF so se ob razmeroma velikih zalogah lani znatno znižale, za letos predpostavljamo nadaljnje znižanje

Vir: ICE.

⁵ Title Transfer Facility (TTF) je virtualna trgovačna točka za zemeljski plin na Nizozemskem.

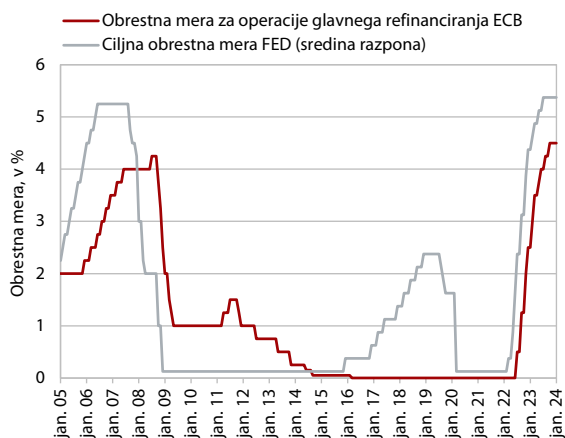
Tabela 2: Predpostavke cene nafte, neenergetskih surovin in tečaja USD/EUR

	2023	2024		2025		2026
		september 2023	februar 2024	september 2023	februar 2024	februar 2024
Cene nafte Brent, v USD	82,5	81,8	79,7	77,6	75,8	73,0
Cene nafte Brent, v EUR	76,3	74,7	73,3	70,8	69,7	67,1
Cene neenergetskih surovin, v USD, rast*	-10,7	-3,0	-2,0	1,0	1,0	0,5
Tečaj USD/EUR	1,082	1,096	1,088	1,096	1,088	1,088

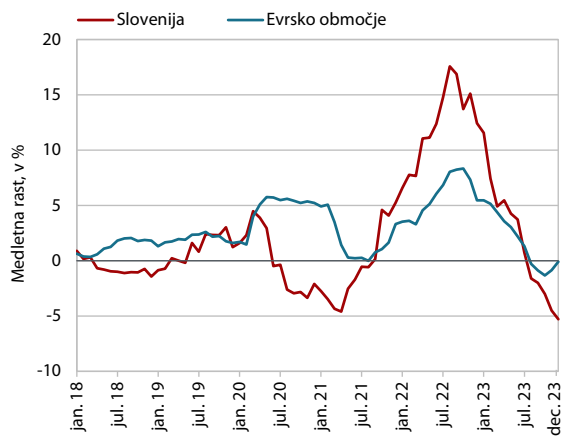
Vir: Barchart (2024), ECB (2024a), EIA (2024), ocena UMAR. Opomba: Predpostavke so narejene na podlagi terminskih cen med 22. in 27. januarjem 2024. *Struktura evrskega območja glede na uporabo surovin.

ECB ob umirjanju inflacijskih pritiskov⁶ od oktobra 2023 ni več dvigovala osrednjih obrestnih mer,⁷ nadaljuje pa postopno normalizacijo denarne politike na drugih segmentih. Obrestne mere namerava tudi v prihodnje ohraniti na ravni, ki bo omogočala doseganje srednjeročnega inflacijskega cilja. Na finančnih trgih ocenjujejo, da je vrh obrestnih mer dosežen in pričakujejo njihovo postopno zniževanje v letošnjem letu. Medbančne obrestne mere EURIBOR nekoliko daljših ročnosti so že nekoliko upadle, najizraziteje (za več kot 50 b. t., na 3,6 %) se je od oktobra lani do januarja letos znižal 12-mesečni EURIBOR. Pogoji zadolževanja so se v evrskem območju sicer poslabševali tudi ob koncu lanskega leta, njihovo poslabševanje v Sloveniji pa se je ustavilo, a se je zniževanje obsega kreditov podjetjem še okrepilo in bilo izrazitejše kot v evrskem območju. ECB nadaljuje postopno normalizacijo denarne politike na drugih segmentih. Sredstva iz izrednega programa nakupa vrednostnih papirjev ob pandemiji (PEPP) bo v celoti investirala le še do konca prve polovice letošnjega leta, v drugi polovici pa namerava portfelj v okviru programa PEPP zmanjševati v povprečju za 7,5 mrd EUR na mesec. Ob koncu leta pa bo zaključila reinvestiranje glavnice iz zapadlih vrednostnih papirjev.

Slika 7: Obrestna mera za operacije glavnega refinanciranja ECB je na zgodovinsko visoki ravni, v začetku februarja 2024 je znašala 4,25 %

Slika 8: V Sloveniji in evrskem območju se obseg kreditov podjetjem ob zaostrenih pogojih zadolževanja krči

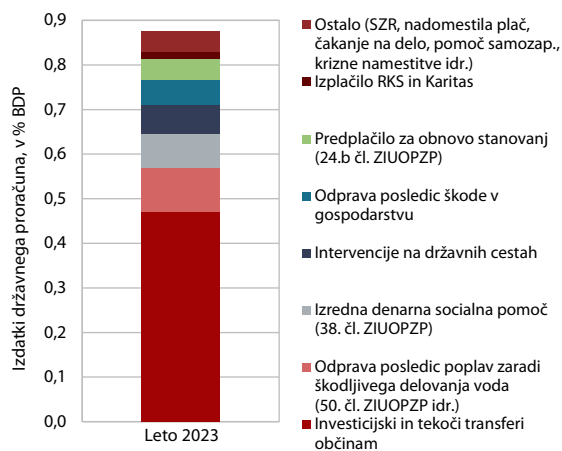
⁶ Inflacija se je v evrskem območju znižala pod 3 %, predvsem zaradi izrazitega negativnega prispevka energentov, osnovna inflacija pa se znižuje počasneje in je bila januarja s 3,6 % še vedno razmeroma visoka.

⁷ Obrestna mera glavnega financiranja tako znaša 4,25 %, največ po juliju 2008.

Slovenija je v zadnjih letih sprejela obsežne javnofinančne ukrepe za blaženje različnih kriz in posledic naravnih nesreč. V letih 2020–2022 je bila večina teh začasnih javnofinančnih izdatkov (skupaj okoli 11 % BDP) namenjena številnim ukrepom za spopadanje z epidemijo covid-19 in blaženje njenih posledic. Ti so lani znašali le še okoli 0,5 % BDP, večinoma pa je šlo za investicijsko obnovo zdravstvene in turistične infrastrukture, financirano iz evropskih sredstev ReactEU za krepitev zmogljivosti v zdravstvu in podjetjih po epidemiji covid-19, preostali izdatki pa so bili namenjeni za nadomestila plač zaradi izolacije, stroške cepiv in cepljenja proti covidu-19. Za blaženje energetske druginje je Slovenija v obdobju 2022–2023 po naši oceni namenila skupaj okoli 2,4 % BDP skozi začasno znižane davčne dajatve oz. povečane izdatke sektorja država. V lanskem letu je bil izpad prihodkov (0,3 % BDP) povezan z znižanimi stopnjami DDV in trošarin na energente, dajatve CO₂ in prispevka za OVE, višji izdatki (0,9 % BDP) pa predvsem s subvencijami podjetjem in kmetom, nadomestili distributerjem elektrike in zemeljskega plina, povečanimi prejemki za upokojujence ter sofinanciranjem dviga oskrbnin v socialnovarstvenih zavodih. Poleg teh ukrepov z neposrednim javnofinančnim učinkom pa so bili sprejeti tudi poroštevni zakoni za elektroenergetska podjetja in drugi likvidnostni ukrepi za systemskega operaterja prenosnega omrežja ter omogočena likvidnostna posojila za podjetja. V obdobju od septembra do decembra 2023 je bilo iz državnega proračuna izplačanih tudi 0,9 % BDP za sanacijo po poplavih, pretežno za tekoče in investicijske transferje občinam (vključno s predplačili), sanacijo cest in vodotokov, predplačila gospodarstvu in obnovo stanovanj, izredno socialno pomoč idr.

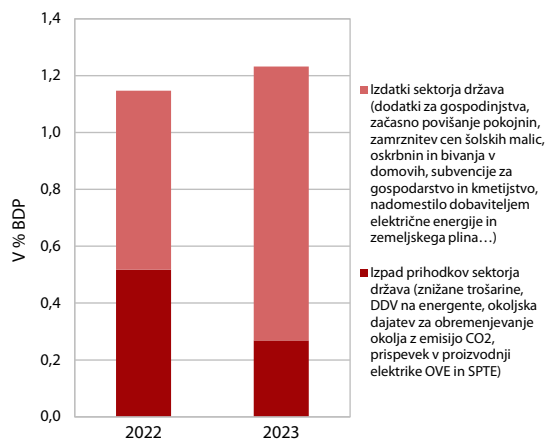
Glede na umiritev cen na trgih energentov in njihovo zadostno razpoložljivost so v letu 2024 predvideni le še nekateri ukrepi za blažitev energetske druginje, obnova po poplavih pa bo dolgotrajnejši proces. Med ukrepi za blažitev druginje se letos ohranjajo ukrepi regulacije cen (naftni derivati, elektrika in zemeljski plin za gospodinjstva) ter začasna ukinitve prispevkov OVE in SPTE za gospodinjstva. Ocenjujemo, da bodo ti ukrepi v letu 2024 znašali do 0,2 % BDP. V letošnjem letu in v prihodnjih letih so načrtovani tudi ukrepi obnove po poplavih, za kar so predvideni novi finančni viri. Ti naj bi na podlagi *Zakona o obnovi, razvoju in zagotavljanju finančnih sredstev* (ZORZFS, 2023) v obdobju 2024–2028 znašali okoli 2,5 % BDP (ocenjenega za 2024), obnovo naj bi podprla tudi sredstva iz Solidarnostnega sklada EU (okoli 0,6 % BDP). Poleg postopnosti zbiranja namenskih virov (okoli 0,5 % BDP letno) bodo na večletno odpravljanje posledic poplav vplivale tudi omejene administrativne zmogljivosti za pripravo projektov (večina neposredne škode je nastala na vodotokih in gradbeno-inženirskih objektih) in razpoložljivost delovne sile v gradbeništvu.

Slika 9: Za obnovo po poplavah je bilo lani iz državnega proračuna izplačanih 551 mio EUR oz. 0,9 % BDP, največ občinam za intervencijska dela in investicije

Vir: MF, ocena UMAR.

Slika 10: Ukrepi za blaženje posledic energetske krize so bili v letu 2023 na podobni ravni kot leta 2022, ob nekoliko drugačni strukturi

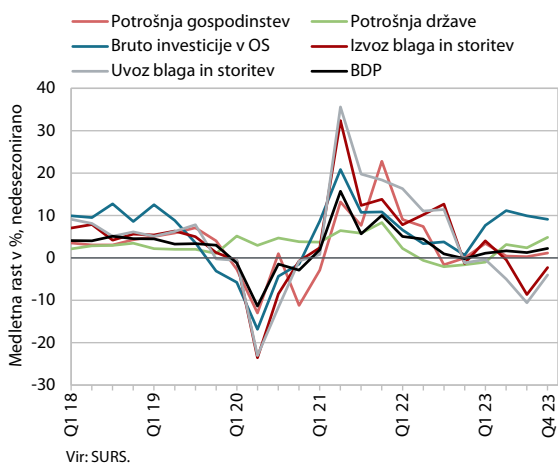
Vir: ocena UMAR.

2 Pomladanska napoved gospodarskih gibanj v Sloveniji

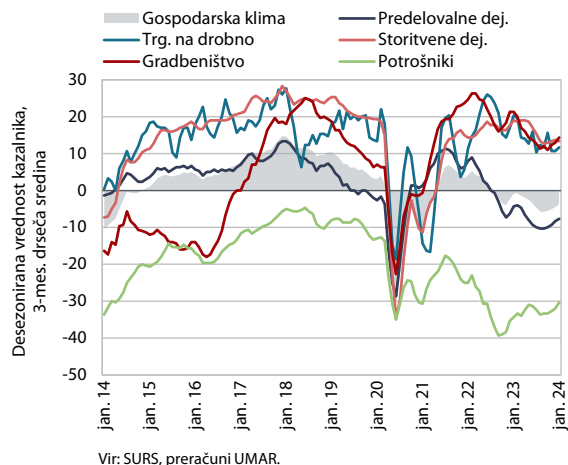
2.1 Bruto domači proizvod v letu 2023

Lani se je gospodarska rast umirila na 1,6 % (z 2,5% leta 2022), kar je povsem skladno s pričakovanji v naši Jesenski napovedi. Lani je bila visoka zlasti rast investicij in gradbene aktivnosti, višja od pričakovanj je bila tudi rast državne in zasebne potrošnje. Izvoz blaga, ki se je zmanjšal, pa je bil precej nižji od jesenskih pričakovanj. To je bilo predvsem posledica nadaljevanja negotovosti v mednarodnem okolju, upočasnjevanja rasti aktivnosti v naših glavnih trgovinskih partnericah in poslabšane konkurenčnosti slovenskih izvoznikov zaradi povečanih stroškovnih pritiskov. Po močnem upadu v poletnih mesecih so se sicer razmere v izvoznem delu gospodarstva proti koncu leta začele izboljševati, vendar ostajajo pod ravno iz leta 2022. Po tekoči stagnaciji v tretjem se je BDP v zadnjem četrtletju povečal, njegovo rast so spodbudile tudi dejavnosti, povezane z odpravo posledic poplav, in izboljšana kupna moč gospodinjstev. Kazalniki zaupanja nakazujejo podoben trend v začetku letošnjega leta, vendar večinoma ostajajo nižji kot pred letom, kar nakazuje na nadaljevanje šibke dinamike aktivnosti.

Slika 11: Gospodarska rast se je konec lanskega leta okrepila

Slika 12: Gospodarska klima se v zadnjih mesecih izboljšuje, vendar ostaja nižja kot pred letom

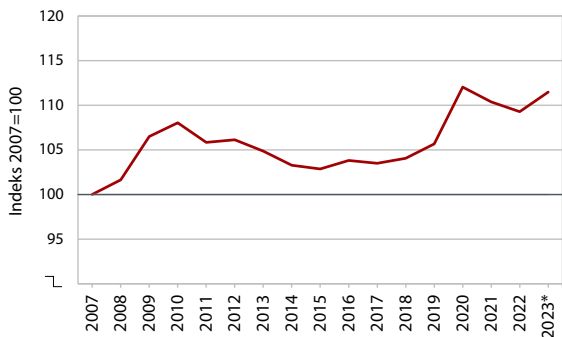

Lani so bile razmere v izvoznem delu gospodarstva zaostrene, vendar so se proti koncu leta začele izboljševati. Na izvozna gibanja sta skozi leto vplivala predvsem znatno upočasnjena rast povpraševanja naših glavnih trgovinskih partneric in poslabšanje konkurenčnosti slovenskih izvoznikov zaradi povečanih stroškovnih pritiskov. Stroški dela na enoto proizvoda za celotno gospodarstvo se sicer trendno izraziteje povečujejo od izbruha covid-19 in se gibljejo okoli najvišjih ravni doslej.⁸ Domači stroškovni pritiski, ki so bili višji kot v trgovinskih partnericah, so se v letih 2022 in 2023 izraziteje prelili v cene, kar je privedlo do poslabšanja cenovne konkurenčnosti slovenskega

⁸ V pretežno izvozno usmerjenih predelovalnih dejavnostih je dodatno neugoden tudi razkorak v gibanju realnih stroškov dela na enoto proizvoda do povprečja EU, ki se je poglobil že leta 2022.

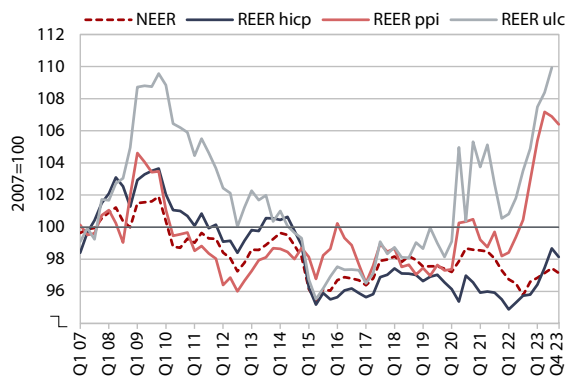
gospodarstva.⁹ Lani se je znižal izvoz in še bolj uvoz blaga, znižal se je tudi realni prihodek v dejavnosti prometa in skladiščenja, dodana vrednost predelovalnih dejavnosti pa se je po predlanskem upadu skromno povečala. Neposreden negativen vpliv poplav na aktivnost predelovalnih dejavnosti in transporta ter izvoza je bil prehodni in kljub veliki prizadetosti na lokalnih ravneh na makroekonomski ravni ni bil velik. Po močnem upadu v poletnih mesecih so se sicer razmere v izvoznem delu gospodarstva proti koncu leta začele izboljševati, vendar ostajajo pod ravno iz leta 2022. V predelovalnih dejavnostih se je dodana vrednost lani nekoliko povečala, obseg proizvodnje je bil nižji kot predhodno leto, vendar so se medletni padci v zadnjem četrtletju v večini dejavnosti nekoliko umirili. Podobno kot že leta 2022 se je tudi lani najbolj znižala proizvodnja v energetsko intenzivnih papirni in kemični industriji (za okoli petino) ter proizvodnji kovin in nekovinskih mineralnih izdelkov, znaten je bil tudi upad v lesni in pohištveni industriji. Povečala pa se je aktivnost v proizvodnji IKT opreme, proizvodnji drugih strojev in naprav, dejavnosti popravil in montaže strojev in naprav ter v prehranski industriji. Lani se je umirila rast menjave storitev, ki je po epidemiji močno okrevala. Umiritev je posledica nekoliko nižje rasti s turizmom povezanih storitev in upada menjave transportnih storitev, ki so povezane z aktivnostjo predelovalnih dejavnosti in izvozno-uvoznimi blagovnimi tokovi. Skupni izvoz blaga in storitev se je zmanjšal, kar je pod pričakovanji v Jesenski napovedi (predvidena stagnacija). Še bolj pa se je ob umiritvi rasti končne potrošnje in izrazitem znižanju zalog zmanjšal skupni uvoz, kar je prispevalo k pozitivnemu prispevku salda menjave s tujino (2,8 o. t.) k rasti BDP.

Slika 13: Stroški dela na enoto proizvoda se trendno izraziteje povečujejo od izbruha covid-19

Vir: SURS, preračuni UMAR. Opomba: * ocena. Realni stroški dela na enoto proizvoda (RULC) prikazujejo razmerje med nominalnimi sredstvi za zaposlene na zaposlenega in nominalno produktivnostjo. Leta 2020, v manjšem obsegu pa tudi leta 2021, je bila rast sredstev za zaposlene podprta s subvencijami v okviru protikoronskih paketov, zato v teh letih kazalnik RULC precenjuje dejanske stroškovne pritisk podjetij.

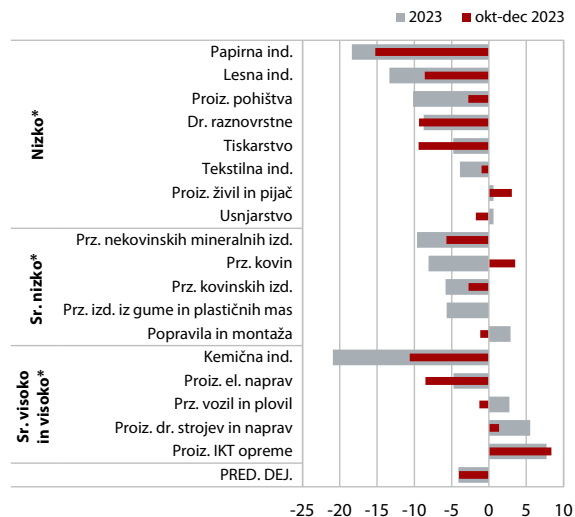
Slika 14: Domači stroškovni pritiski so v preteklih dveh letih povzročili tudi poslabšanje cenovne konkurenčnosti slovenskega gospodarstva

Vir: ECB, preračuni UMAR. NEER - nominalni efektivni tečaj, REER hpc (ppi, ulc) - realni efektivni tečaj, defl. s hpc (ppi - indeksom cen pri industrijskih proizvajalcih, ulc - nominalnimi stroški dela na enoto proizvoda).

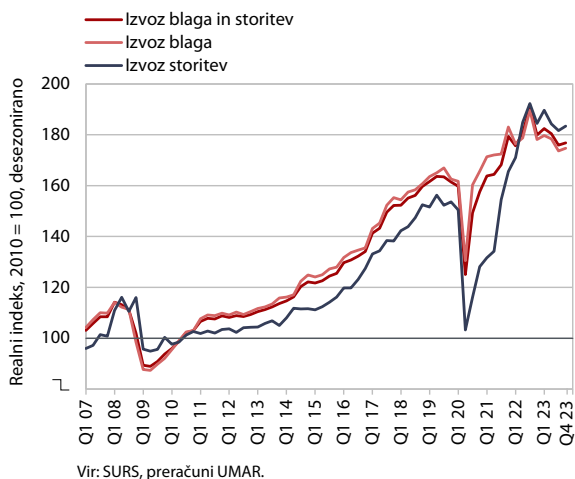
⁹ Cenovna konkurenčnost slovenskega gospodarstva, merjena s kazalnikoma REER hpc in REER ppi. Po trenutno razpoložljivih podatkih sta kazalnika dosegla vrh v prvi polovici leta 2023, a ostajata visoko nad dolgoletnimi povprečji.

Slika 15: Proizvodnja v predelovalnih dejavnostih je lani upadla, najbolj v energetsko intenzivnih panogah

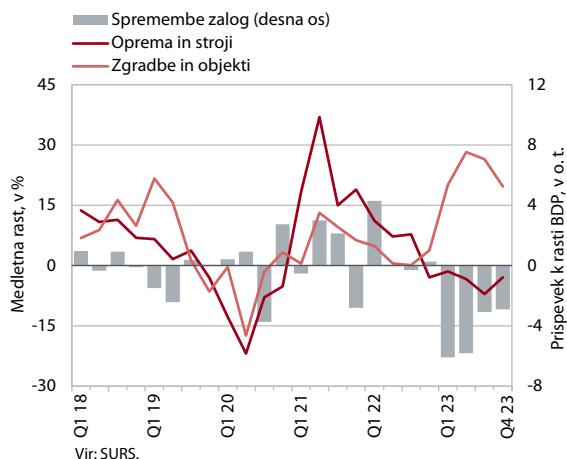
Medletna rast proizvodnje, v % Vir: SURS, preračuni UMAR.
Opomba: *razdelitev glede na tehnološko zahtevnost.

Slika 16: Izvoz blaga je bil lani medletno nižji, rast izvoza storitev pa se je upočasnila

Vir: SURS, preračuni UMAR.

Slika 17: Lanska krepitev investicij izhaja iz gradbene dejavnosti

Vir: SURS.

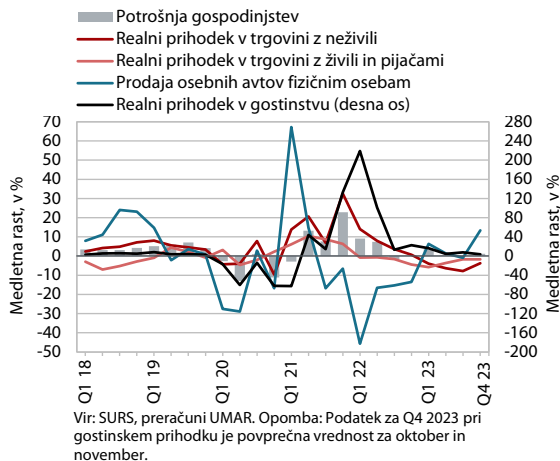
Investicijska dejavnost je bila lani razmeroma močna (9,5-odstotna rast) in višja od naših jesenskih pričakovanj, zlasti zaradi povečanja investicij v zgradbe in objekte. Investicije v zgradbe in objekte so se lani povečale za 23,7 % in so bile deloma spodbujene z višjimi javnimi investicijami¹⁰. Skladno s tem se je po podatkih nacionalnih računov močno okreplila rast dodane vrednosti v gradbeništvu. Rast gradbene aktivnosti¹¹ je znašala 19 %, najvišja je bila v specializiranih gradbenih delih (31 %), visoka pa tudi v gradnji inženjerskih

¹⁰ Investicije so se po konsolidirani bilanci javnega financiranja povečale za 15 % (nominalno), a v ta agregat ni vključena gradnja drugega tira in druge cevi predora Karavanke.

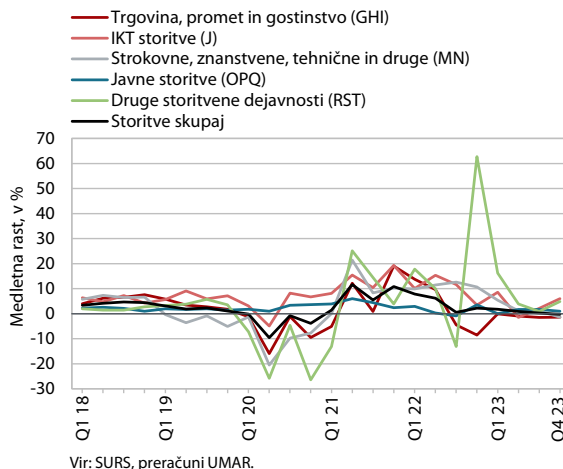
¹¹ Nekateri drugi podatki kažejo na znatno nižjo rast aktivnosti v gradbeništvu. Po podatkih DDV je bila rast aktivnosti gradbenih podjetij lani 11-odstotna (torej za 8 o. t. nižja, kot kažejo podatki o vrednosti opravljenih del). Podobno podatki o vrednosti industrijske proizvodnje v dveh dejavnostih, ki sta tradicionalno močno povezani z gradbeništvom, ne nakazujejo tako visoke rasti. V dejavnosti pridobivanja rudnin in kamnin se je lani proizvodnja znižala za 1 %, v proizvodnji nekovinskih mineralnih izdelkov pa za 10 %.

objektov (20 %) in gradnji stavb (11 %). Nanjo je spodbudno vplivalo tudi odpravljane posledic avgustovskih poplav. Pod vplivom umirjanja rasti in povečane negotovosti v mednarodnem gospodarskem okolju ter višjih obrestnih mer pa so se investicije v opremo in stroje znižale (za 3,7 %).

Slika 18: Gospodinjstva so lani več trošila za nakupe novih avtomobilov, manj pa za živila in neživila

Slika 19: Rast dodane vrednosti storitev se je lani večinoma še upočasnjevala

Rast zasebne potrošnje se je lani umirila na 1,3 %, kar je malo nad našimi jesenskimi pričakovanji. Umiritev s predlanskih 3,6 % je bila pričakovana, saj je na realna gibanja in kupno moč gospodinjstev vplivala visoka inflacija, ki se je vidneje umirila šele proti koncu leta. Prav tako so bili lani prisotni zaostreni pogoji kreditiranja ter previdnost pri potrošnji za nenujne dobrine in storitve skupaj s popuščanjem učinkov ponovnega odprtja dejavnosti po epidemiji. Gospodinjstva so lani več trošila za nakupe novih avtomobilov in turistične storitve v tujini, manj pa za hrano, neživila in prenočitve doma. Razmeroma nizko rast zasebne potrošnje so podpirali visoka raven zaposlenosti, zmerna realna rast plač, vladni ukrepi za blažitev rasti cen energentov in za odpravo posledic naravnih nesreč ter tudi delne nadomestitve trajnih in poltrajnih proizvodov, poškodovanih v avgustovskih poplavah. Pri tem se je ob visokem stanju predvsem med epidemijo privarčevanih sredstev stopnja tekočega varčevanja v povprečju leta še okrepila. Umirila se je tudi rast dodane vrednosti v storitvah, povezanih s turizmom in preživljanjem prostega časa (gostinske, namestitvene, kulturne, razvedrilne, osebne in športne storitve), kjer je sicer na rast pozitivno vplivalo nadaljnje vračanje tujih turistov v Slovenijo, manjši negativen vpliv pa so imele posledice poplav. Prodaja v trgovini je bila medletno nižja. Na to je poleg nižje prodaje v trgovini na drobno vplivala tudi nižja prodaja v trgovini na debelo, ki je posledica zelo nizke rasti oz. zmanjšanja dodane vrednosti v predelovalnih dejavnostih in prometu.

Državna potrošnja se je lani po znižanju v predhodnem letu ponovno povečala (2,4 %), in sicer bolj, kot smo predvidevali jeseni. Po medletnem znižanju v prvem četrtletju, na kar je vplivala nižja poraba v povezavi z občutno manjšimi obsegom covidnih ukrepov, se je v preostanku leta krepila. Rast je izhajala iz rasti zaposlenosti (1,1 %), ki je bila nekoliko višja kot leta 2022, krepitve izdatkov v zdravstvu ter povečanja izdatkov za blago in storitve v povezavi z odpravo posledic poplav v zadnjem lanskem četrtletju.

2.2 Napoved bruto domačega proizvoda 2024–2026

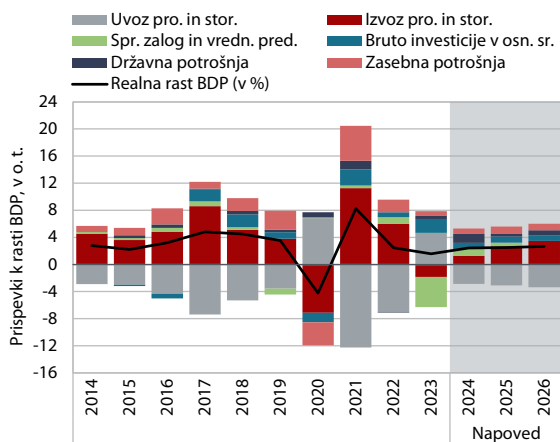
Gospodarska rast se bo letos ob nadaljnji rasti investicij, okrevanju tujega povpraševanja in umirjanju inflacijskih pritiskov okrepila (2,4 %), vendar bo nižja od jesenskih pričakovanj (2,8 %). Ponovna rast izvoza blaga in nekoliko višja rast dodane vrednosti v predelovalnih dejavnostih bosta spodbujeni z večjim tujim povpraševanjem, ki pa okreva počasneje od jesenskih pričakovanj. Dodatno bo rast v izvoznem sektorju omejevalo nadaljnje poslabšanje konkurenčnosti. Na rast izvoza storitev pa bo vplivala predvsem rast s turizmom povezanih storitev. Pričakujemo nadaljnjo rast investicij (4,2 %), spodbujeno z nadaljevanjem visoke investicijske aktivnosti države, povezane tudi z obnovo po poplavih in izvajanjem Načrta za okrevanje in odpornost, močno rastjo stanovanjskih investicij in ponovno rastjo investicij v opremo in stroje ob okrevanju izvoza. Zasebna potrošnja se bo ob krepitvi realnih dohodkov in zaposlenosti zvišala za 1,6 %. Razmeroma skromna pospešitev rasti glede na lani je v veliki meri metodološke narave, v povezavi z ukinitvijo dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja in njegovim preoblikovanjem v obvezni zdravstveni prispevek. Bo pa ta sprememba pozitivno vplivala na rast državne potrošnje, ki se bo letos okrepila na 6,8 %.

Tabela 3: Napoved gospodarske rasti za obdobje 2024–2026

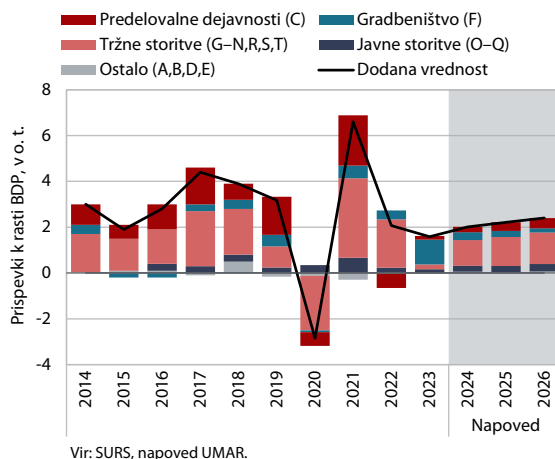
Realne stopnje rasti, v %	2023	2024		2025		2026
		september 2023	februar 2024	september 2023	februar 2024	februar 2024
Bruto domači proizvod	1,6	2,8	2,4	2,5	2,5	2,6
Izvoz	-2,0	3,3	1,5	3,8	3,2	4,2
Uvoz	-5,1	5,3	3,7	3,9	4,0	4,2
Saldo menjave s tujino (prispevek k rasti v o. t.)	2,8	-1,5	-1,6	0,1	-0,4	0,1
Zasebna potrošnja	1,3	2,3	1,6	1,8	2,0	1,9
Državna potrošnja	2,4	1,9	6,8	2,2	1,9	3,8
Bruto investicije v osnovna sredstva	9,5	5,5	4,2	4,3	4,0	3,5
Sprememba zalog in vrednostni predmeti (prispevek k rasti v o. t.)	-4,4	1,5	1,0	0,0	0,5	0,0

Vir: za leto 2023 SURS (2024), za obdobje 2024–2026 napoved UMAR.

Slika 20: Prispevki agregatov potrošnje k rasti BDP

Slika 21: Prispevki rasti dodane vrednosti posameznih dejavnosti k rasti BDP

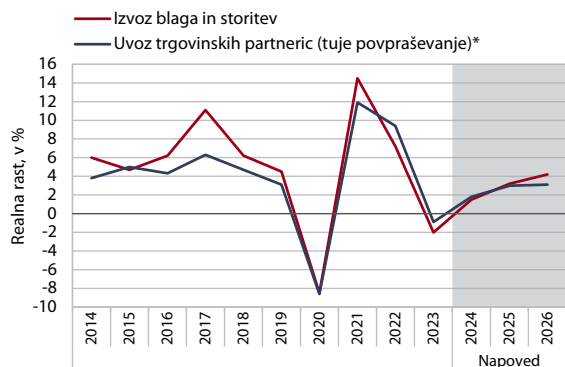

Z višjo rastjo tujega povpraševanja letos pričakujemo ponovno rast izvoza in višjo rast dodane vrednosti v predelovalnih dejavnostih, ki pa ju bo omejevalo nadaljnje poslabšanje stroškovne konkurenčnosti. Mednarodne institucije pričakujejo okrevanje svetovne trgovine in gospodarske aktivnosti v naših glavnih trgovinskih partnericah v letošnjem letu, kar bo vplivalo na okrevanje tujega povpraševanja in ponovno rast blagovnega izvoza ter krepitev rasti dodane vrednosti v predelovalnih dejavnostih. Bo pa rast izvoza (1,5 %) zaostajala za rastjo tujega povpraševanja, saj jo bo omejevalo nadaljnje poslabšanje stroškovne konkurenčnosti, ki je posledica povečanih domačih stroškovnih pritiskov, zlasti stroškov dela.¹² K rasti predelovalnih dejavnosti bodo še naprej največ prispevale visoko tehnološko zahtevne panoge (farmacija in proizvodnja IKT opreme). Ob predpostavljenem umirjanju cen na mednarodnih trgih energentov pričakujemo okrevanje energetske intenzivnih panog. Pričakujemo tudi krepitev storitvene menjave, z izjemo menjave transportnih storitev.¹³ Nadaljevala naj bi se tudi rast s turizmom povezanih storitev, ki pa se postopoma umirja. Krepitev rasti domačega trošenja bo skupaj z večjim blagovnim izvozom (uvozna komponenta) vplivala na višjo skupno rast uvoza blaga in storitev (3,7 %). Ker bo ta preseгла skupno rast izvoza, bo prispevek salda menjave s tujino h gospodarski rasti letos negativen.

¹² Poslabšanje stroškovne konkurenčnosti ne bo tako izrazito kot v preteklih dveh letih, saj bo ob nižji rasti nominalnih plač povišanje stroškov dela na enoto proizvoda blažila tudi ciklično ponovno nekoliko okrepljena rast produktivnosti.

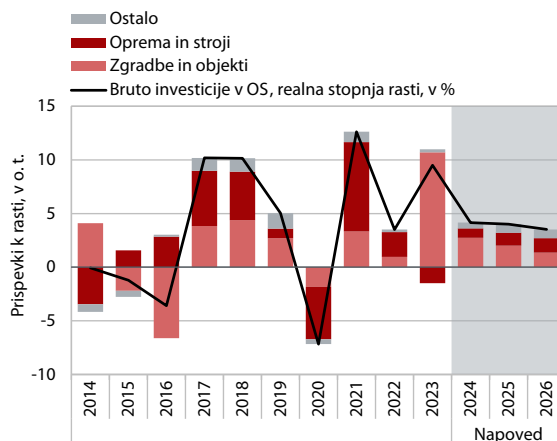
¹³ Na transportne storitve poleg umirjene aktivnosti v naših glavnih trgovinskih partnericah že vplivajo tudi razmere na Bližnjem vzhodu z moteno plovbo skozi Sueški prekop in posledično negativnim vplivom na pretovor v Luki Koper in povezane prevoze.

Slika 22: Rast izvoza blaga in storitev bo tudi letos zaostala za rastjo tujega povpraševanja

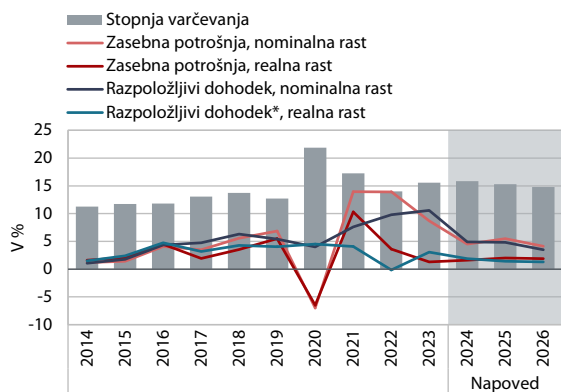
Vir: SURS, napoved UMAR glede izvoza in predpostavka UMAR glede tujega povpraševanja, ki temelji na virih, navedenih pri Tabeli 1. Opomba: *Realni uvoz trgovinskih partneric, tehtan s slovenskim deležem izvoza v te države.

Slika 23: Rast investicij se bo upočasnila

Vir: SURS, napoved UMAR.

Slika 24: Realna rast dohodkov bo v obdobju napovedi okrepila rast zasebne potrošnje

Vir: SURS, ocena (za 2023) in napoved (za 2024-2026) UMAR. Opomba: za gospodinjstva in NPISG, *deflaciran z deflatorjem zasebne potrošnje.

V letu 2024 napovedujemo nadaljnjo rast investicij (4,2 %). Višja aktivnost v mednarodnem okolju in krepitev izvoza bosta spodbudili investicije zasebnega sektorja v opremo in stroje. Na podlagi izdanih gradbenih dovoljenj – število predvidenih novih stanovanj v teh dovoljenjih se je v zadnjih treh letih povečalo za 56 % – napovedujemo močno rast stanovanjskih investicij. Pričakujemo tudi nadaljevanje visoke investicijske aktivnosti države, spodbujene s sredstvi za obnovo po poplavih in s sredstvi iz Načrta za okrevanje in odpornost.¹⁴ Ob razmeroma visoki stopnji izkoriščenih zmogljivosti je v gradbeništvu¹⁵ sicer

¹⁴ To bo vplivalo tudi na rast arhitekturno-projektantskih storitev (ki so del dejavnosti M – strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti).

¹⁵ Delež podjetij v gradbeništvu, ki med omejitvenimi dejavniki izpostavljajo pomanjkanje delovne sile, ostaja visok tudi na začetku leta 2024. Podobno kažejo tudi podatki o nezadostnem povpraševanju v gradbeništvu: delež podjetij, ki se srečuje s to vrsto omejitve, je primerljivo nizek kot leta 2008.

precej negotovosti, predvsem bi lahko dodatno povpraševanje zaradi sanacije škode po poplavah povišalo cene v gradbeništvu in izrivalo druge investicije.

Rast zasebne potrošnje se bo letos okrepila na 1,6 %. Razmeroma skromna pospešitev rasti glede na lani je v veliki meri metodološke narave, v povezavi z ukinitvijo dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, ki je bil vir financiranja zasebnih izdatkov za zdravstvo oz. zasebne potrošnje, in njegovim preoblikovanjem v obvezni zdravstveni prispevek, ki je vir financiranja državnih izdatkov.¹⁶ Na rast zasebne potrošnje bodo vplivali visoka raven zaposlenosti, nadaljnja rast plač, nižji cenovni pritiski in večji optimizem potrošnikov.¹⁷ Nagnjenost k varčevanju bo ostala visoka in nad povprečjem pred epidemijo. Tudi letos se bo nadaljevala razmeroma visoka rast potrošnje v storitvah, povezanih s turizmom in preživljanjem prostega časa (gostinske, namestitvene, kulturne, razvedrilne, osebne in športne storitve), na kar bo poleg potrošnje domačega prebivalstva vplivala tudi nadaljnja rast potrošnje tujih turistov, ki so lani že presegli število prenočitev iz leta 2019. Po zmanjševanju v lanskem letu se bo ponovno okrepil prihodek v trgovini na debelo in v trgovini na drobno z neživili, na kar bo vplivala tudi nadaljnja nadomestitev proizvodov, poškodovanih med poplavami.

Letošnja visoka rast državne potrošnje (6,8 %) bo predvsem posledica preoblikovanja prostovoljnega dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja v obvezni zdravstveni prispevek. Ta je odslej javni vir financiranja zdravstvenih storitev¹⁸, doslej zasebni izdatki pa postajajo javni izdatki, večinoma v okviru kategorij državne potrošnje. Poleg tega bodo izdatki države za blago in storitve tudi letos pod vplivom obnove po lanskih poplavah in rasti zaposlenosti v sektorju država, ki pa bo nekoliko nižja (0,8 %) kot lani.

V prihodnjih dveh letih pričakujemo nekoliko višjo rast BDP (2,5 % leta 2025 in 2,6 % leta 2026). Višja rast izvoza (3,2 % leta 2025 in 4,2 % leta 2026) in povezanih dejavnosti bo sledila višji rasti tujega povpraševanja. Rast izvoza bodo še naprej poganjale predvsem visoko tehnološko zahtevne dejavnosti (farmacija, proizvodnja IKT opreme). Prispevek teh dejavnosti k rasti dodane vrednosti v predelovalnih dejavnostih se bo v prihodnjih letih še povečal zaradi širitve proizvodnih zmogljivosti v farmacevtski industriji in rasti deleža v strukturi dodane vrednosti (predvsem na račun prestrukturiranja oziroma zmanjševanja nekaterih tehnološko manj zahtevnih dejavnosti). Strukturne spremembe v evropski industriji (zeleni prehod in s tem povezano prestrukturiranje avtomobilske industrije) bodo vplivale tudi na skromnejšo rast v slovenski avtomobilski industriji oz. v proizvodnji motornih vozil in nekaterih z njo povezanih dejavnostih. Z višjim izvozom bo višja tudi rast zasebnih investicij v opremo in stroje. Nadaljevala se bo visoka investicijska aktivnost države, pričakujemo pa nekoliko nižjo rast stanovanjskih investicij. Rast zasebne

¹⁶ Ta sprememba bo vplivala na višje socialne prispevke in nižji bruto razpoložljivi dohodek ter nižjo zasebno potrošnjo iz tega naslova. Na drugi strani pa bo vplivala na višjo državno potrošnjo. Brez te spremembe bi bila rast zasebne potrošnje letos višja za okoli 1,5 o. t.

¹⁷ Nižjo negotovost nakazuje postopno izboljševanje kazalnika zaupanja potrošnikov, ki je bil januarja 2024 najvišji po pomladi 2022. Pri tem so se izboljšale vse komponente kazalnika, vključno z boljšimi obeti za finančno stanje v gospodinjstvih in večjimi nakupi.

¹⁸ V letu 2024 se bo po oceni ZZS iz tega naslova zbralo 620,8 mio EUR. Realna rast državne potrošnje bi bila brez te spremembe letos za okoli 5 o. t. nižja.

potrošnje se bo okrepila na okoli 2 % ob nadaljnji realni rasti dohodkov¹⁹ in predvidoma nekoliko nižji stopnji varčevanja, ki pa bo ostala višja kot pred epidemijo. Povečano trošenje za t. i. nenujne dobrine in storitve (pohištvo, elektronika, turizem ipd.) bo vplivalo na rast prodaje v trgovini in gostinstvu ter kulturnih, razvedrilnih, osebnih in športnih storitvah. Po prehodno visoki rasti državne potrošnje v letu 2024 bo ta v letu 2025 ponovno zmernejša (okrog 2 %), nanjo pa bodo vplivali nadaljnja rast zaposlenosti, zlasti v zdravstvu in socialnem varstvu, rast izdatkov za zdravstvo in postopna vzpostavitev sistema dolgotrajne oskrbe (storitve e-oskrbe in oskrbe na domu). V letu 2026 bo zaradi polne uveljavitve *Zakona o dolgotrajni oskrbi* (ZDOsk, 2023) rast državne potrošnje ponovno nekoliko okrepljena zaradi uvedbe denarnega prejemka za dolgotrajno oskrbo v instituciji ter uvedbo storitev na domu.

2.3 Zaposlenost in brezposelnost

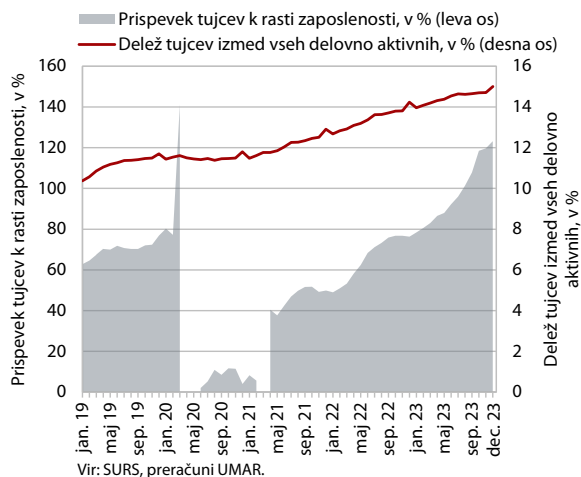
Lani sta se ob ohlajanju gospodarske aktivnosti umirila tudi rast zaposlenosti (z 2,9 leta 2022 na 1,2 %) in upadanje števila registriranih brezposelnih (z –23,8 % na –14 %). Rast zaposlenosti se je najbolj upočasnila v gostinstvu, gradbeništvu in v predelovalnih dejavnostih. V predelovalnih dejavnostih se v zadnjih mesecih že tekoče zmanjšuje. Pomanjkanje delavcev je kljub skromnejši dinamiki zaposlovanja prisotno v večini dejavnosti, kar je razvidno iz še vedno razmeroma visoke stopnje prostih delovnih mest, ki je merilo nerealiziranega povpraševanja po delavcih. Čeprav nižja kot leto prej, je stopnja v številnih dejavnostih ostala visoka. Tudi delež podjetij, ki poročajo o pomanjkanju delovne sile kot omejitvenem dejavniku pri poslovanju, ostaja višji kot leta 2019. Pomanjkanje kadra se v zadnjem obdobju kaže v velikem prispevku zaposlovanja tujih delavcev k skupni rasti, s čimer se je povečal tudi delež tujih delavcev v skupnem številu delovno aktivnih, ki je decembra lani znašal okoli 15 %. Ob koncu leta 2023 je bilo število delovno aktivnih najvišje doslej (921,7 tisoč, za 0,6 % večje kot leto prej), število registriranih brezposelnih (48,3 tisoč, za 9,1 % manjše kot leto prej) pa med najnižjimi. Upadanje števila registriranih brezposelnih se je januarja po sezonsko prilagojenih podatkih sicer ustavilo, ob koncu meseca jih je bilo 51.640 oz. 6,8 % manj kot pred letom in za dobro tretjino manj kot januarja 2020.

¹⁹ Še nekoliko višjo rast zasebne potrošnje bo omejila uvedba prispevka za dolgotrajno oskrbo sredi leta 2025, vendar pa bo nov javni vir omogočil financiranje javnih storitev dolgotrajne oskrbe, zaradi česar se bo rast državne potrošnje zlasti v letu 2026 okrepila.

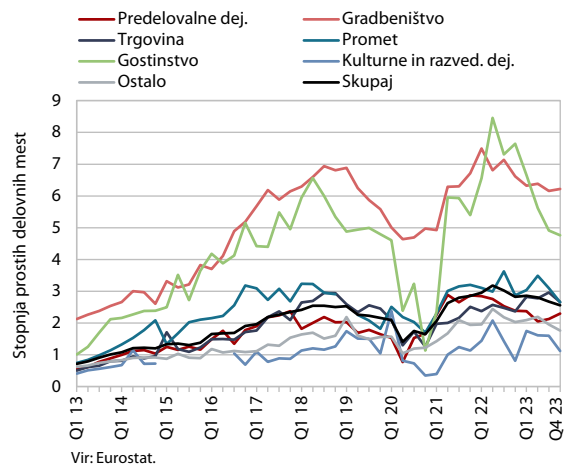
Slika 25: Zaposlenost in brezposelnost sta na rekordno visokih oz. nizkih ravneh, a se je njuna dinamika od sredine lanskega leta precej umirila

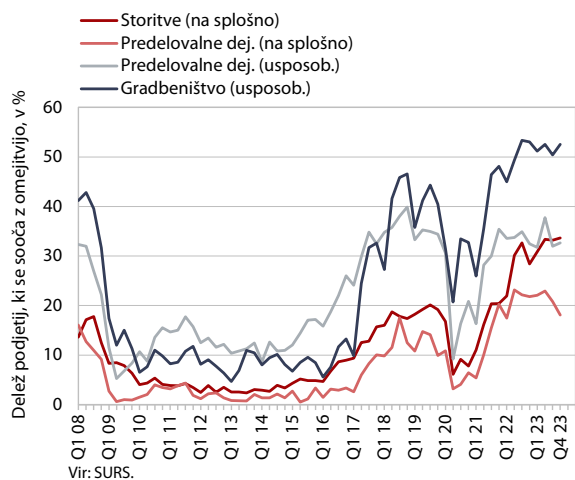
Slika 26²⁰: Prispevek tujcev k medletni rasti zaposlenosti je visok, posledično narašča njihov delež v delovno aktivnih

Slika 27: Nerealizirano povpraševanje po delavcih (stopnja prostih delovnih mest) se umirja, a ostaja visoko

Slika 28: Kljub umiritvi gospodarske rasti je pomanjkanje delovne sile še vedno pomemben omejitveni dejavnik poslovanja

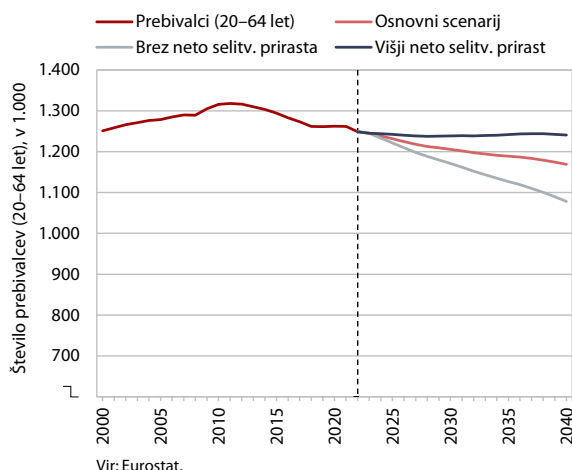

Demografska gibanja ostajajo pomemben dejavnik pomanjkanja delovne sile. Na veliko pomanjkanje kadra v Sloveniji in tudi v drugih razvitih državah vplivajo ciklični in strukturni dejavniki. Med slednje spada zlasti staranje prebivalstva in s tem prehajanje večjega števila zaposlenih s trga dela (v upokojitev), kot jih vstopa na trg dela (manjše generacije). To je bilo v zadnjih desetih letih zelo intenzivno, saj se število prebivalcev, starih 20–64 let, ki so najbolj pogosto delovno aktivni, in s tem potencialna ponudba delovne sile

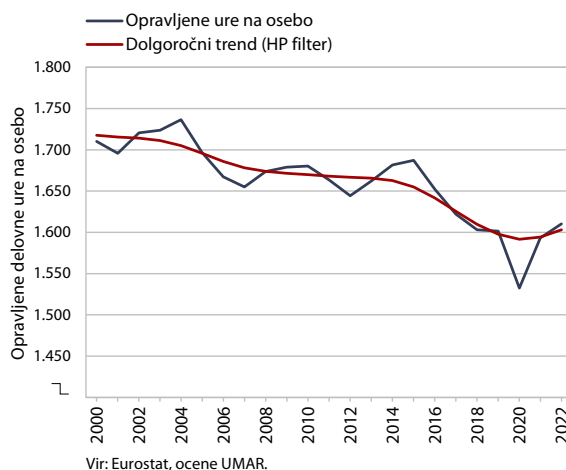
²⁰ Prazen prostor pri prispevku tujcev k rasti zaposlenosti v sliki označuje obdobje, ko je bil prispevek negativen. Marca 2020 je bil prispevek visok (nad 100 %) zaradi medletnega zmanjšanja števila delovno aktivnih domačih državljanov in povečanja števila delovno aktivnih tujih državljanov, ki je bilo zaradi tega hkrati večje od povečanja skupnega števila delovno aktivnih.

zmanjšuje od leta 2012.²¹ Dolgoročni trend upadanja je značilen tudi za obseg števila delovnih ur na zaposlenega, ki se je v obdobju 2000–2022 zmanjšal za okoli 6 %. Kratkoročno nanj vplivata gospodarski cikel in število delovnih dni v letu, dolgoročni trend pa je posledica sprememb v sektorski strukturi gospodarstva k manj delovno intenzivnim dejavnostim, preferenc med delovnim in prostim časom, novih oblik dela, večje participacije žensk, ki opravijo nekoliko manj ur plačanega dela, itd. Demografske projekcije EUROPOP2023 kažejo na nadaljevanje neugodnih demografskih trendov v prihodnjih desetletjih, pri čemer bi zgolj visok neto selitveni prirast lahko vidneje omilil (a ne ustavil) zmanjševanje števila prebivalcev, starih 20–64 let, in srednjeročno še omogočal šibko rast zaposlenosti.²²

Slika 29²³: Razpoložljivost delovne sile se dolgoročno zmanjšuje v številu oseb ...

Slika 30: ... in v številu opravljenih delovnih ur na osebo

Naraščanje zaposlenosti in upadanje brezposelnosti se bosta letos še upočasnila, pomanjkanje delovne sile bo tudi v prihodnjih dveh letih omejevalo rast zaposlenosti. Letos kljub predvideni višji gospodarski rasti pričakujemo skromno rast zaposlenosti, na umirjanje njene rasti kaže tudi kratkoročni kazalnik pričakovanj o zaposlovanju. V povprečju leta se bo zaposlenost povečala za 0,7 % (lani 1,2 %), povprečno število registriranih brezposelnih pa bo podobno kot lani. Tudi v prihodnjih dveh letih se zaposlenost ne bo bistveno povečala zaradi že visoke ravni in omejitev na strani ponudbe delovne sile, a bodo njeno pomanjkanje omilili nekateri ukrepi za lažje

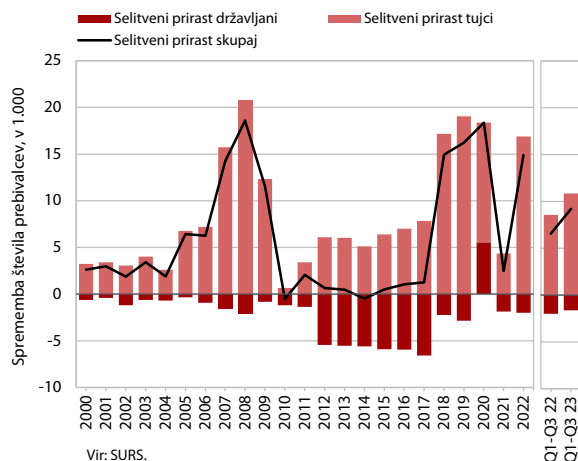
²¹ V obdobju 2012–2022 se je število prebivalcev, starih 20–64 let, zmanjšalo za 67 tisoč, kar pomeni, da je bil obseg potencialne delovne sile vsako leto za slabih 7 tisoč manjši oz. da je bilo na leto ob predpostavki 75-odstotne stopnje delovne aktivnosti za dobrih 5 tisoč manj delovno aktivnih.

²² Visok neto selitveni prirast je v projekcijah EUROPOP2023 opredeljen kot nadaljevanje selitvenega prirasta, ki je značilen za zadnjih nekaj let, in je zgodovinsko visok. Neto selitveni prirast je v obdobju 2010–2017 v povprečju znašal zgolj okoli 600 oseb letno, v obdobju 2018–2022 pa okoli 13 tisoč.

²³ Osnovni scenarij projekcij prebivalstva EUROPOP2023 predvideva, da bi neto selitveni prirast po nekoliko večjem prirastu v začetnih letih projekcije 2022 in 2023 (več kot 11 tisoč ljudi letno) v povprečju v obdobju 2024–2030 znašal 5.938 ljudi letno. Scenarij nižjega selitvenega prirasta predvideva neto selitveni prirast v povprečju na leto 11.393 oseb, scenarij nižjega selitvenega prirasta pa 739 oseb v omenjenem obdobju. Projekcije hkrati kažejo na veliko tveganje glede gibanja potencialne delovne sile v primeru, ko bi bil neto selitveni prirast majhen ali ga ne bi bilo, v slednjem bi se število prebivalcev v starosti 20–64 let v naslednjih 15 letih zmanjšalo za več kot 140 tisoč oseb (scenarij brez neto selitvenega prirasta).

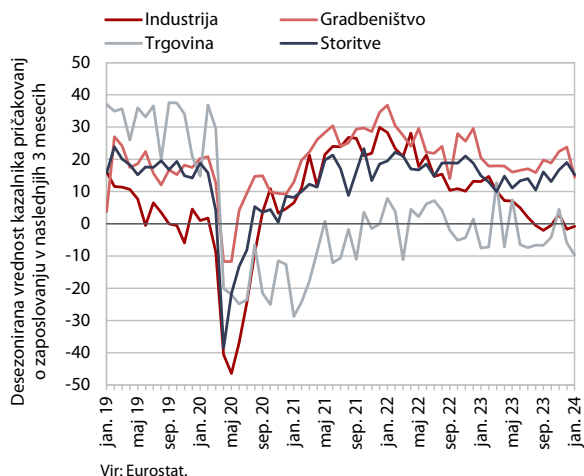
zaposlovanje in pridobivanje tuje delovne sile, ki bi jih bilo treba še okrepiti. Rast zaposlenosti bo namreč podobno kot v zadnjem letu izhajala predvsem iz zaposlovanja tujcev.²⁴

Slika 31²⁵: Zgolj še naprej visok neto selitveni prirast lahko omili zmanjševanje števila prebivalcev, starih 20–64 let

Vir: SURS.

Slika 32: Kratkoročna pričakovanja o zaposlovanju se umirjajo v vseh dejavnostih

Vir: Eurostat.

Tabela 4: Napoved zaposlenosti in brezposelnosti

V %	2023	2024		2025		2026
		september 2023	februar 2024	februar 2023	februar 2024	februar 2024
Zaposlenost po SNA, rast	1,2	1,0	0,7	0,7	0,6	0,5
Število registriranih brezposelnih, v 1.000, povprečje v letu	48,7	46,6	47,7	44,9	47,2	46,5
Stopnja registrirane brezposelnosti	5,0	4,7	4,8	4,5	4,8	4,7
Stopnja brezposelnosti po anketi o delovni sili	3,8*	3,5	3,8	3,4	3,8	3,7

Vir: za leto 2023 SURS (2024), za obdobje 2024–2026 napoved UMAR.

Opomba: * Ker podatek za zadnje četrtletje 2023 ob pripravi napovedi še ni bil na voljo, je podatek za leto 2023 ocena UMAR.

²⁴ Aprila lani sta bili sprejeti noveli *Zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev* (ZZSDT-D, 2023) in *Zakona o tujcih* (ZTuj-2G, 2023), ki odpravljata administrativne ovire in omogočata hitrejše vodenje postopkov izdaje dovoljenj in potrdil, pri čemer bo tujcem med drugim olajšan postopek zamenjave delodajalca, zamenjave delovnega mesta pri istem delodajalcu ali zaposlitev pri dveh ali več delodajalcih v okviru veljavnega enotnega dovoljenja za prebivanje in delo, sproščeno bo zaposlovanje tujcev pri delodajalcih v javnem sektorju, proslcem za mednarodno zaščito pa bo omogočen hitrejši vstop na slovenski trg dela. Avgusta lani pa je bil sprejet ZIUOPZP (2023), ki tudi omogoča lažje zaposlovanje tujcev za obdobje enega leta v zvezi z odpravljanjem posledic poplav.

²⁵ Visoko število priseljenih (zlasti državljanov Slovenije) v tretjem četrtletju 2020 je predvsem posledica administrativnega urejanja registra v skladu z *Zakonom o prijavi prebivališča* (Uradni list RS, št. 52/16). SURS je na podlagi različnih dodatnih podatkovnih virov, zlasti tistih, ki določajo status aktivnosti posameznika in po katerih sklepamo o dejanskem prebivanju osebe v Sloveniji, med prebivalce Slovenije uvrstil nekaj manj kot 7.500 teh oseb (97 % državljanov Slovenije in 3 % tujih državljanov). Večina teh prebivalcev se je najverjetneje vrnila iz tujine že pred leti ali celo desetletji, a tega iz različnih razlogov niso prijaviли na upravni enoti. Glej tudi (Razpotnik idr., 2021; Razpotnik, 2021).

2.4

Plače

Nominalna rast plač se je ob pomanjkanju delovne sile, težnji zaposlenih po realni rasti dohodka in dvigu minimalne plače v lanskem letu vidno okrepila. Skupna rast plač je začela naraščati sredi leta 2022, še posebej v zasebnem sektorju zaradi hitrega gospodarskega okrevanja ter pritiskov zaradi pomanjkanja delovne sile in težnje zaposlenih po ohranjanju realnega dohodka v okolju visoke inflacije. V lanskem letu je bila nominalna rast plač ponovno višja kot leto prej (9,7 %) ter podobna v zasebnem in javnem sektorju. V zasebnem sektorju so se lani pritiski po uskladitvi plač zaradi realnega znižanja plač v letu 2022 še okrepili, močno se je povečala tudi minimalna plača (za okoli 12 %), kar je vključevalo rast cen in uskladitev z novim izračunom minimalnih življenjskih stroškov.²⁶ Do višjih rasti plač je tako prišlo predvsem v dejavnostih, v katerih je razmeroma večje pomanjkanje delovne sile, in tam, kjer je večji tudi delež prejemnikov minimalne plače.²⁷ Na rast plač v javnem sektorju je vplival dogovor, ki ga je vlada sklenila s sindikati javnega sektorja oktobra 2022.²⁸ Povprečna plača se je tudi v javnem sektorju po zmanjšanju leta 2022²⁹ lani povišala (nominalno za 10,3 %). Glede na leto 2019 je bila višja za 23,3 %, v zasebnem sektorju pa za 28,8 %.

Nominalna rast povprečne bruto plače bo letos 6,9-odstotna; realna rast se bo proti koncu obdobja napovedi umirila, a bo višja kot v preteklem obdobju, ko je bilo pomanjkanje delovne sile manj pereče. Rast plač bo v zasebnem sektorju letos ostala razmeroma visoka (nominalno 7,5 %).³⁰ Na to bodo vplivali nadaljnji pritiski s trga dela ob pomanjkanju kadrov in krepitve teženj po ohranjanju kupne moči dohodka v okolju povišane inflacije ter tudi januarsko povišanje minimalne plače (za 4,2 %). V javnem sektorju bo na rast plač (nominalno 5,8 %), ki bo precej nižja kot lani, vplivala delna uskladitev plač z inflacijo sredi leta. V prihodnjih dveh letih se bo skupna rast plač umirila, kar bo posledica umirjanja cenovnih pritiskov in teženj podjetij za izboljšanje v zadnjih letih precej oslABLJENE stroškovne konkurenčnosti. Sprememba napovedi rasti plač za letošnje leto glede na jesensko napoved je posledica nekoliko višje rasti plač v zasebnem sektorju ob koncu lanskega leta zaradi večjih izrednih izplačil, v javnem sektorju pa tudi predvidenega povišanja

²⁶ *Zakon o minimalni plači* (ZMinP, 2018) določa minimalno letno uskladitev minimalne plače za rast cen (december–december) in hkrati tudi, da mora za najmanj 20 % in največ 40 % presegati višino minimalnih življenjskih stroškov, ki se izračunavajo vsakih pet let.

²⁷ Na rast stroškov dela so v zadnjem letu vplivali tudi drugi dohodki, vezani na delo, kot so izplačila potnih stroškov, prehrane, regresa itd., ki jih podjetja uporabljajo za kompenzacijo zaposlenih v obdobju naraščajočih cen.

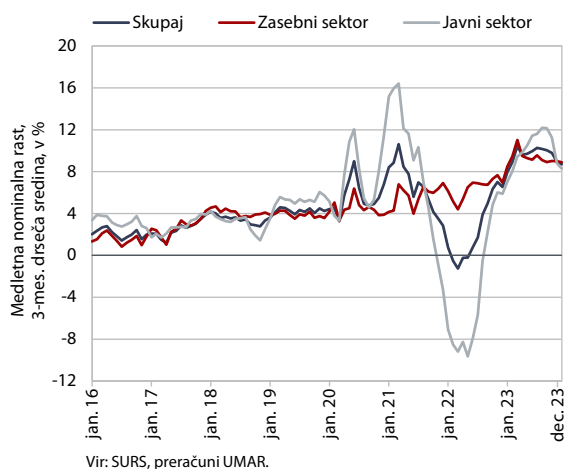
²⁸ Na podlagi *Dogovora o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela v javnem sektorju za leto 2022 in 2023* (2022) je prišlo do povišanja višine povračila regresa za prehrano v septembru 2022, uskladitve plačne lestvice za 4,5 % v oktobru 2022 in izplačila poračuna regresa za letni dopust za leto 2022 v novembru. V aprilu 2023 je prišlo do višje uvrstitve delovnih mest, nazivov in funkcij (za en plačni razred), predvideno je bilo tudi izplačilo v okviru realizacije sporazumov, sklenjenih v obdobju preteklih vlad.

²⁹ Leta 2022 je na zmanjšanje povprečne bruto plače v javnem sektorju (–2,5 %) vplival tudi učinek osnove, saj je bila rast leta 2021 visoka (6,5 %) zaradi izplačevanja dodatkov, povezanih s covidom, zlasti v zdravstvu. Ob prenehanju njihovega izplačevanja pa se je povprečna plača v letu 2022 znižala.

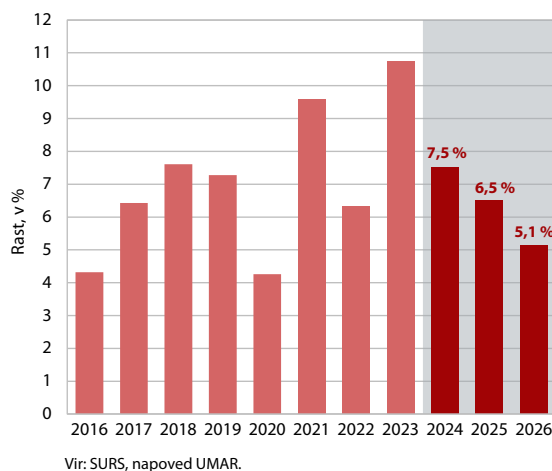
³⁰ V začetku avgusta 2023 je začel veljati *Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o odpravi posledic naravnih nesreč* (ZOPNN-F, 2023), ki delodajalcem omogoča povračilo nadomestil plače delavcev zaradi začasnega čakanja na delo ali višje sile v zvezi s posledicami poplav. Povračila izplačanih nadomestil plače delavcem iz obeh naslovov bi lahko vplivala na izračunano povprečno plačo, ki jo objavlja SURS, podobno kot v obdobju epidemije. Metoda izračuna povprečne plače kot plačo upošteva le del nadomestila plače, ki ga izplača delodajalec, ne pa tudi dela, ki ga izplača država. Ocenjujemo, da se je metodološki učinek na povprečno plačo zato izrazil kot pritisk navzdol v lanskem letu, vendar pa je bil zaradi razmeroma majhnega števila prejemnikov in omejene časovne veljavnosti obeh ukrepov razmeroma majhen.

vrednosti plačnih razredov zaradi delne uskladitve z inflacijo v sredini letošnjega leta. Napoved rasti bruto plač sicer spremljajo precejšnja tveganja. Na višjo rast od napovedane bi lahko vplivale še težnje po višjih plačah v primeru vztrajnejše inflacije ter s tem tudi dviga in morebitnega prelivanja rasti minimalne plače v rast ostalih plač.³¹ Na rast plač v javnem sektorju bo vplivala napovedana reforma plačnega sistema, katere dinamiko uveljavitve in učinke na rast plač je v tem trenutku težko oceniti.

Slika 33: Naraščanje nominalne rasti povprečne bruto plače se je v zadnjih mesecih ustavilo

Slika 34: Ocena in napoved rasti nominalne prispevne osnove

Rast ocenjene nominalne prispevne osnove, ki je podlaga za oceno prispevkov za socialno varnost, bo letos ostala visoka, a nižja kot lani, v prihodnjih dveh letih pa se bo umirila. Rast nominalne prispevne osnove je bila lani višja (10,8 %) kot leto prej (6,3 %). Letos bo rast ob predvideni visoki nominalni rasti plač v zasebnem in tudi javnem sektorju ostala razmeroma visoka (7,5 %), v prihodnjih dveh letih pa se bo umirila.

Tabela 5: Napovedi rasti povprečne plače na zaposlenega

Stopnje rasti, v %	2023	2024		2025		2026
		september 2023	februar 2024	september 2023	februar 2024	februar 2024
Bruto plača na zaposlenega – nominalno	9,7	5,6	6,9	5,5	5,7	4,6
- zasebni sektor	9,4	6,5	7,5	5,5	5,5	4,7
- javni sektor	10,3	4,0	5,8	5,4	6,2	4,3
Bruto plača na zaposlenega – realno	2,1	1,7	4,1	2,7	2,2	2,3
- zasebni sektor	1,8	2,5	4,6	2,7	2,0	2,4
- javni sektor	2,7	0,1	3,0	2,6	2,7	2,0

Vir: za leto 2023 SURS (2024), za obdobje 2024–2026 napoved UMAR.

³¹ Za podrobnejši pregled, kdo prejema minimalno plačo, katera podjetja jo izplačujejo in kako vpliva na ostale plače, glej analizo Perko in Rogan (v pripravi).

2.5 Inflacija

Inflacija se je v lanskem letu postopoma umirila na 4,2 %; rast cen je bila še vedno razmeroma široko osnovana, znižale so se le cene energentov. Inflacija se je od začetka leta, ko je znašala okrog 10 %, do decembra znižala na 4,2 %, vendar je še vedno presegala povprečje evrskega območja, merjeno s HICP, za približno 1 o. t.³² V povprečju lanskega leta je bila 7,4-odstotna (leta 2022 8,8-odstotna). Na zniževanje inflacije je pomembno vplivalo umirjanje cen na trgih surovin in umirjanje gospodarske aktivnosti ob zaostrenih pogojih zadolževanja. Nižji je bil prispevek vseh glavnih skupin cen življenjskih potrebščin, najizraziteje je upadel pri energentih, katerih cene so se lani znižale za 2,3 % (leta 2022 so bile višje za 15,6 %), tudi zaradi vladnih ukrepov³³. Rast cen hrane pa se je umirila z 19 % v začetku lanskega leta na 4 % konec leta. Upočasnila se je rast cen neenergetskega industrijskega blaga ob umirjanju razmer na trgih surovin ter popuščanju težav v dobavnih verigah. Nekoliko se je proti koncu leta upočasnila tudi rast cen storitev, vendar je še vedno ostala razmeroma visoka (6 % konec leta in 7,8 % v povprečju leta),³⁴ saj so jo spodbujali visoko povpraševanje, pritiski na rast plač ob pomanjkanju delovne sile in višji stroški blaga. Visoka rast cen storitev je vplivala tudi na povišano osnovno inflacijo (merjeno brez upoštevanja cen hrane in energentov), ki je konec lanskega leta s 5,2 % tudi presegala skupno inflacijo.³⁵ Skladno z umirjanjem inflacije so po raziskavi profesionalnih napovedovalcev upadla tudi kratkoročna inflacijska pričakovanja, dolgoročna pa ostajajo zasidrana okrog inflacijskega cilja (ECB, 2024c).

Pričakujemo, da se bo inflacija večji del letošnjega leta postopoma umirjala, konec leta in predvidoma v začetku prihodnjega leta pa se bo zaradi učinka osnove in izteka preteklih ukrepov za zaježitev visokih cen energentov okrepila; ocenjujemo, da se bo 2 % približala šele leta 2026. Januarja letos se je inflacija nadalje umirila (na 3,3 %). Tudi v nadaljevanju leta pričakujemo, da se bo zaradi razmeroma visoke lanske osnove postopoma in pretežno zniževala, konec leta pa se lahko ob nizki osnovi zaradi lanskih ukrepov ponovno nekoliko izraziteje okrepi. Predvidevamo nadaljnje umirjanje rasti cen storitev, vendar bo ta ob nadaljnji rasti plač še razmeroma visoka, ostali stroškovni pritiski na cene storitev pa naj bi se umirili. Še naprej se bo umirjala tudi rast cen hrane, ki pa bo ostala višja kot pred epidemijo predvsem zaradi višjih stroškov dela in oteženih pogojev pridelave zaradi vplivov podnebni sprememb. Rast cen neenergetskega industrijskega blaga bo zmerna.³⁶ Predpostavljamo, da bodo razmere na trgih energentov v obdobju napovedi ostale stabilne, bodo pa medletne rasti cen energentov precej nihale zaradi

³² Decembra je medletna inflacija (merjena s HICP) v povprečju evrskega območja znašala 2,9 %, v Sloveniji pa 3,8 %.

³³ Ti so vplivali na precejšnje nihanje medletnih rasti cen energentov tako preko vpliva na predlansko osnovo kot tudi na tekoče cene energentov. Najbolj so na nihanja vplivali izteki in ponovne uvedbe ukrepov, povezanih z omejevanjem cene električne energije, in nižje obdavčitve za nekatere vrste energentov.

³⁴ K rasti so največ prispevale višje cene storitev, povezanih z rekreacijo in kulturo, pomemben pa je tudi prispevek višjih cen storitev v kategoriji stanovanja in prevozi.

³⁵ Osnovna inflacija z izločenim vplivom rasti cen energentov in nepredelane hrane, merjena po metodologiji HICP, je bila decembra 2023 v evrskem območju 3,9-, v Sloveniji pa 4,6-odstotna. V obeh območjih se je od začetka leta 2023 znižala (januarja 2023 je v evrskem območju znašala 7,1 %, v Sloveniji pa 9,5 %), razmik med njima pa zmanjšal.

³⁶ Tu smo upoštevali tudi nekoliko višje cene blaga kot posledico višjih stroškov prevozov, povezanih s težavami v Rdečem morju.

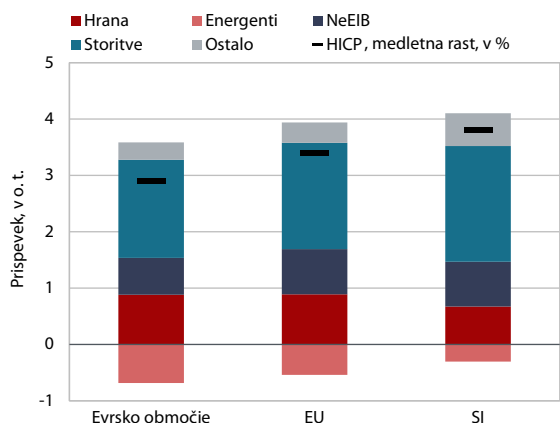
izteka začasnih ukrepov za blaženje posledic energetske druginje.³⁷ Večje učinke pričakujemo predvsem v letu 2025, ob upoštevanju ponovni uvedbi prispevka za OVE in SPT³⁸. Konec leta 2024 pa se bo iztekel tudi ukrep regulacije cen električne energije, ki pa naj ob umirjanju razmer na energetskih trgih ne bi dodatno prispeval k inflaciji. Povprečna inflacija naj bi se tako letos znižala na 2,7 %, v letu 2025 pa zaradi omenjenega izteka ukrepov, kljub umirjanju rasti cen v večini skupin blaga in storitev, povišala na 3,4 %. Leta 2026 naj bi se inflacija umirila na 2,2 %.

Tabela 6: Napoved inflacije

V %	2023	2024		2025		2026
		september 2023	februar 2024	september 2023	februar 2024	februar 2024
Inflacija – dec./dec.	4,2	3,1	3,1	2,3	3,1	2,1
Inflacija – povprečje leta	7,4	3,9	2,7	2,7	3,4	2,2

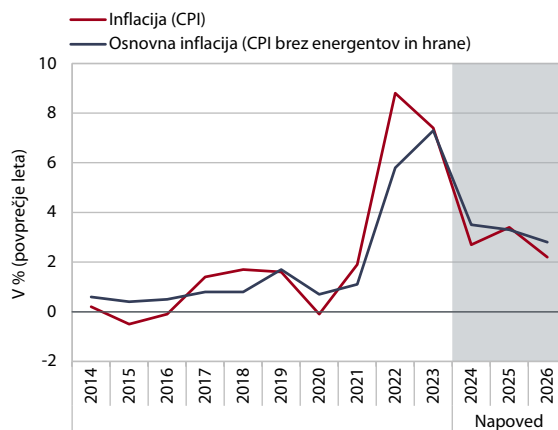
Vir: za leto 2023 SURS (2024), za obdobje 2024–2026 napoved UMAR.

Slika 35: K inflaciji v Sloveniji in EU so decembra lani največ prispevale storitve

Vir: Eurostat, preračuni UMAR.

Slika 36: Inflacija se bo ob odsotnosti šokov še naprej umirjala, na njeno gibanje pa bodo pomembno vplivali tudi pretekli ukrepi za blaženje visokih cen energentov

Vir: SURS, napoved UMAR.

³⁷ Letos se izteče več ukrepov za blaženje posledic energetske druginje: dodatno znižanje marže na nekatere naftne derivate se izteče konec februarja, regulacija cen zemeljskega plina se izteče konec aprila, regulacija cen naftnih derivatov pa sredi leta.

³⁸ Ponovna uvedba tega prispevka bi po naši oceni k inflaciji lahko prispevala malo manj kot odstotno točko.

2.6 Tekoči račun plačilne bilance

Po primanjkljaju leta 2022 je bil lani saldo tekočega računa plačilne bilance ponovno v visokem presežku (4,4 % BDP). Ob precej večjem upadu uvoza od izvoza blaga je bil lani saldo blagovne menjave ponovno v presežku in je največ prispeval k spremembi salda tekočega računa. K spremembi nominalnega blagovnega salda (2,6 mrd EUR) so količinska gibanja prispevala 1,5 mrd EUR, izboljšani pogoji menjave³⁹ pa 1,1 mrd EUR. Povečal se je tudi storitveni presežek, zlasti v menjavi transporta, kjer je podobno kot pri menjavi blaga uvoz upadel bolj od izvoza, in gradbenih storitev. Presežek je bil višji tudi v menjavi storitev, temelječih na znanju (telekomunikacijske, računalniške in informacijske storitve). K izboljšanju salda plačilne bilance sta prispevala tudi nižja primanjkljaja primarnih in sekundarnih dohodkov. Prvi je bil posledica manjših neto odlivov dividend in dobička ter večjih prilivov dohodkov od dela. Primanjkljaj sekundarnih dohodkov je bil nižji zaradi manjših neto odlivov transferjev zasebnega sektorja v tujino (večinoma odškodnine iz neživiljenjskega zavarovanja).

Presežek tekočega računa plačilne bilance se bo v obdobju 2024–2026 postopoma zniževal do 1,5 % BDP. Blagovni saldo se bo namreč v letu 2024 prevesil v primanjkljaj, ki se bo v naslednjih dveh letih še nekoliko poglobil ob približno nespremenjenih pogojih menjave⁴⁰. Primanjkljaj v blagovni menjavi bo posledica nižje rasti izvoza od uvoza, katerega rast se bo okrepila zaradi krepitve rasti domače potrošnje. Rast storitvenega presežka pa se bo v obdobju napovedi nadaljevala v vseh segmentih storitvene menjave, še zlasti v menjavi vseh ostalih storitev (predvsem gradbenih, telekomunikacijskih, računalniških in informacijskih storitev ter ostalih poslovnih storitev) in, ob predvidenem okrevanju izvoznega sektorja, ponovno v menjavi transportnih storitev. Višji bo tudi presežek prihodkov od potovanj tujih turistov v Slovenijo nad izdatki domačega prebivalstva za potovanja v tujino. Primanjkljaja v bilancah primarnih in sekundarnih dohodkov se bosta v obdobju 2024–2026 povečevala. Prvi se bo povečal zaradi neto odlivov dohodkov od lastniškega kapitala (dividend in dobičkov) in večjih stroškov financiranja dolga.⁴¹ Presežek dohodkov od dela pa bo ob nadaljnji rasti zaposlovanja tujih državljanov nižji. Primanjkljaj sekundarnih dohodkov se bo povečeval zlasti zaradi večjih neto vplačil v proračun EU.

Tabela 7: Napoved tekočega računa plačilne bilance – plačilnobilančna statistika

	2023	2024		2025		2026
		september 2023	februar 2024	september 2023	februar 2024	februar 2024
Tekoči račun, v mio EUR	2.770	1.898	1.509	2.011	1.165	1.125
Tekoči račun, delež v primerjavi z BDP, v %	4,4	2,8	2,3	2,8	1,6	1,5

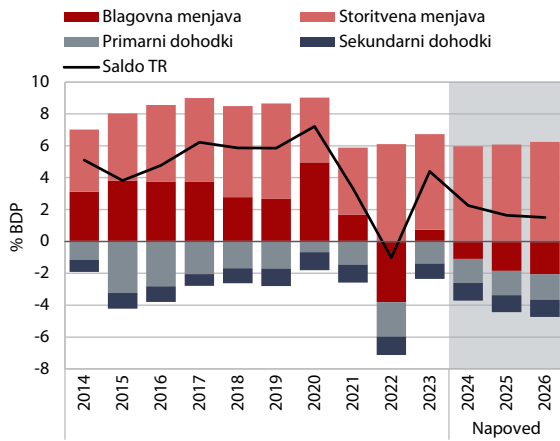
Vir: za leto 2023 BS (2024), za obdobje 2024–2026 napoved UMAR.

³⁹ Glede na to, da je delež energije, surovin in hrane v slovenskem uvozu razmeroma visok, njihove cene pomembno vplivajo na pogoje menjave. Zaradi padajočih cen energentov in cen ostalih surovin so lani uvozne cene upadle za 3,0 %, izvozne pa za 0,5 %. To pomeni 2,5-odstotno izboljšanje pogojev menjave.

⁴⁰ Ob majhni volatilitosti cen energentov in cen ostalih primarnih surovin v obdobju 2024–2026 bo rast izvoznih in uvoznih precej umirjena.

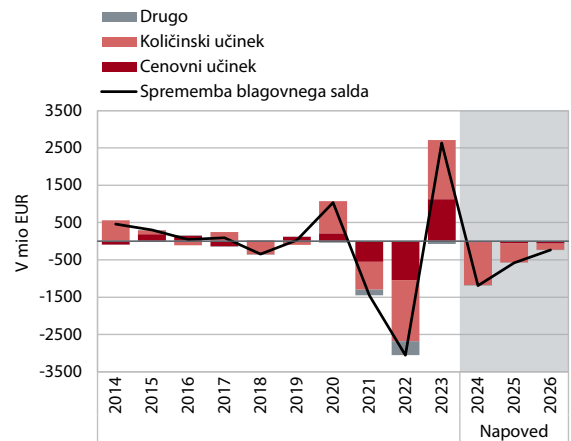
⁴¹ Zaradi ohranjanja relativno visoke ravni obrestnih mer na mednarodnih denarnih trgih bodo višja neto plačila obrestí.

Slika 37: Saldo tekočega računa se bo v obdobju napovedi postopoma zmanjševal zaradi rastočega primanjkljaja v blagovni menjavi, ...

Vir: BS, preračuni in napoved UMAR.

Slika 38: ... ki bo posledica nižje rasti izvoza od uvoza ob približno nespremenjenih pogojih menjave

Vir: SURS, BS, preračuni in napoved UMAR.

3 Tveganja za uresničitev napovedi

Z uresničitvijo Pomladanske napovedi so povezane nekatere negotovosti, ki izhajajo iz geopolitičnih in gospodarskih razmer v mednarodnem okolju in lahko vplivajo na hitrost pričakovanega okrevanja ter umirjanja inflacije v trgovinskih partnericah. Negotovosti so prisotne tudi v domačem okolju in so povezane z vplivi poslabšane konkurenčnosti na izvozni sektor gospodarstva, zmogljivostmi za izvajanje visoke investicijske aktivnosti države v prihodnjih letih in s tem njeno dinamiko ter nedorečenostjo nekaterih reformnih ukrepov.

Gospodarska rast v trgovinskih partnericah in v Sloveniji bi bila lahko zlasti zaradi počasnejše rasti izvoznega dela gospodarstva nižja od napovedane. Zaostritev razmer na Bližnjem vzhodu, pa tudi v Ukrajini, bi lahko privedla do ponovnih ponudbenih šokov, kar bi negativno vplivalo na svetovno trgovino in gospodarsko aktivnost, s tem pa tudi na izvozni del slovenskega gospodarstva. Poglobljanje geopolitične razdeljenosti bi zmanjšalo tudi učinkovitost mednarodnega sodelovanja pri spoprijemanju s prehranskimi in energetskimi krizami, prihodnjimi pandemijami in vse bolj perečimi negativnimi vplivi podnebnih sprememb. Prav tako bi lahko na nižjo svetovno rast vplivalo počasnejše okrevanje Kitajske v primeru pogloblitve ali razširitve krize v nepremičninskem sektorju. Hkrati bi večja podpora fiskalne politike na Kitajskem od trenutno predvidene in reforme na trgu nepremičnin podprle rast te države, a bi močnejše okrevanje od pričakovanega lahko povzročilo pritisk na cene surovin in s tem višjo inflacijo. Negotovost v svetu pa bo letos večja še zaradi številnih volitev, med njimi v EU in v ZDA.

Negotovost in tveganja za gospodarsko rast v evrskem območju in v Sloveniji so povezana tudi z morebitno trdovratnostjo povišane inflacije, na katero bi lahko vplivalo več dejavnikov, med njimi tudi hitrejša rast stroškov dela, ki bi poslabšala že sicer oslABLJENO konkurenčnost slovenskega izvoznega sektorja. Inflacija bi lahko še naprej omejevala kupno moč gospodinjstev in vodila k ponovnemu zaostrovanju monetarne politike oziroma k dlje časa povišanim obrestnim meram, kar bi negativno vplivalo na gospodarsko aktivnost in finančno stabilnost. Pri tem tveganja za višjo inflacijo izhajajo iz različnih dejavnikov: višje rasti plač od produktivnosti ob pomanjkanju usposobljene delovne sile in posledično tudi višje storitvene inflacije. Domači stroškovni pritiski bi tako lahko vplivali na večje poslabšanje konkurenčnosti slovenskega izvoznega sektorja ob že sicer veliki negotovosti v mednarodnem okolju. Zaostritev vojn na Bližnjem vzhodu in v Ukrajini bi lahko privedla do višjih cen energentov, transportnih stroškov in hrane. Cene hrane so močno odvisne tudi od ekstremnih vremenskih dogodkov (poplave, suše, požari, vročinski valovi ipd.), ki so v zadnjih letih vedno pogostejši tako v Sloveniji kot v številnih drugih evropskih državah, ki so pomembne proizvajalke hrane.

Tudi širše gospodarske posledice lanskih poplav, vezane predvsem na potek izvedbe poplavlne obnove zaradi omejenih administrativnih in kadrovskega zmogljivosti ostajajo negotove. Negotovi srednjeročni vplivi so povezani s časovnico in obsegom sanacijskih in rekonstrukcijskih del ter morebitnim izrivanjem drugih investicijskih projektov oziroma drugih javnih izdatkov v okoliščinah javnofinančnih omejitev in prihodnje konsolidacije, ki po

sprejetem dogovoru glede novih fiskalnih pravil še ni načrtana. Hkrati bi se lahko z dodatnim povpraševanjem po gradbenih delih ob razmeroma visoki stopnji izkoriščenih zmogljivosti povišale cene v gradbeništvu, večje povpraševanje po delavcih pa bi ob že zdaj velikem pomanjkanju delovne sile lahko vplivalo na hitrejši dvig plač in posledično počasnejše zniževanje inflacije.

Možnosti za višjo gospodarsko rast izhajajo zlasti iz morebitnega hitrejšega zniževanja inflacije, še uspešnejšega privabljanja delovne sile in učinkovitejšega črpanja sredstev EU skupaj z reformnimi ukrepi. Hitrejše zniževanje inflacije v evrskem območju od predvidenega tudi zaradi nadaljnjega zniževanja cen energentov in prilagajanja dobičkov z namenom blaženja višjih stroškov dela bi omogočilo hitrejšo sproščanje monetarne politike ter pozitivno vplivalo na gospodarsko razpoloženo in rast. Uspešnejše privabljanje tujih delavcev, ob podpori sprejetih in morebitnih dodatnih ukrepov, bi lahko še intenzivneje blažilo pomanjkanje delovne sile in omejilo stroškovne pritiske, kar bi ugodno vplivalo na gospodarsko aktivnost. Na še višjo rast zasebne potrošnje od predvidene bi lahko vplivali višja zaposlenost in rast plač ter vidnejše zmanjšanje negotovosti. Pozitiven vpliv na gospodarsko rast bi imelo tudi še učinkovitejše črpanje celotnega paketa sredstev EU ter večji učinki reformnih ukrepov v Sloveniji in v naših glavnih trgovinskih partnericah. To prinaša priložnost za krepitev razvojnih vsebin, med katerimi so ključne: okrepitev podpore raziskavam, inovacijam in digitalizaciji za povečanje produktivnosti, zelena preobrazba s preходом na bolj trajnosten gospodarski razvoj ter prilagoditve sistemov socialne zaščite, ki jih pretežno narekujejo demografska gibanja. Prilagoditve sistemov socialne zaščite v smeri večje dolgoročne vzdržnosti bi pozitivno vplivale tudi na večji srednjeročni fiskalni prostor javnofinančne politike.

4 Rast potencialnega BDP

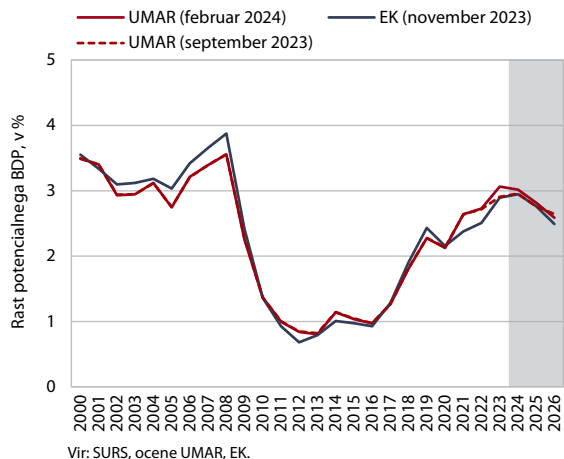
Oceni potencialnega BDP⁴² in proizvodne vrzeli sta volatilni in izpostavljeni tveganju za poznejše spremembe, še posebej v negotovih gospodarskih razmerah. Potencialni BDP ni neposredno izmerljiv, ampak ga je treba oceniti, njegove ocene pa se lahko spreminjajo glede na vhodne podatke ali spremembe v uporabljeni metodologiji. Vhodni podatki se pogosto spreminjajo zaradi revizije rasti BDP v preteklih letih, sprememb v napovedi rasti BDP ali drugih vhodnih kategorij in sprememb v dolžini vključenih časovnih serij. Zaradi teh dejavnikov so lahko poznejše ocene potencialnega BDP in proizvodne vrzeli za isto obdobje, tudi preteklo, drugačne. V negotovih razmerah še posebej velja, da je ocene potencialnega BDP in proizvodne vrzeli smiselno upoštevati zgolj v kontekstu predpostavk in širše gospodarske slike, v kateri so bile narejene.

Po trenutni oceni naj bi rast potencialnega BDP letos in v prihodnjih dveh letih ostala zmerna. Rast potencialnega BDP se je od leta 2012 do leta 2019 postopoma krepila, v letu 2020 se je prehodno znižala zaradi učinka zdravstvene krize, v obdobju 2021–2023 pa ponovno nekoliko okrepila in v povprečju znašala 2,8 %. Pri tem ocenjujemo, da so bile posledice koronakrize za proizvodne dejavnike omejene zaradi sprejetih interventnih ukrepov. Tudi letos in v prihodnjih dveh letih bo letna rast potencialnega BDP v povprečju 2,8-odstotna. Še vedno bo največji prispevek *skupne factorske produktivnosti* (1,2 o. t.), njena rast bo predvidoma podobna kot pred gospodarsko-finančno krizo. Prispevek *kapitala* naj bi se ob predvideni rasti investicij nekoliko povečeval. Še vedno pa bo nižji (v povprečju bo 0,9 o. t.) kot v daljšem obdobju pred gospodarsko-finančno krizo,⁴³ po kateri se je investicijska aktivnost precej upočasnila. Proizvodni dejavnik *delo* naj bi k potencialni rasti v obdobju 2024–2026 v povprečju prispeval 0,8 o. t., njegov prispevek pa se bo zaradi že visoke ravni zaposlenosti in stopnje aktivnosti, še posebej v starostni skupini 30–54 let, ter trendnega zmanjševanja delovnih ur vidno zmanjševal.

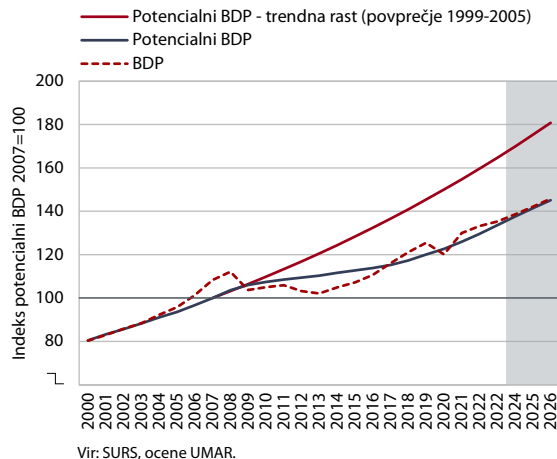
⁴² Potencialni bruto domači proizvod je makroekonomski indikator, ki kaže, kakšen obseg proizvodnje lahko gospodarstvo doseže, ne da bi tvorilo dodatne inflacijske pritiske (s »pregrevanjem«). Kadar je gospodarstvo (dejanski BDP) nad ravnijo potencialnega BDP, to povzroči naraščanje inflacije (in obratno). Razliko med dejanskim BDP in potencialnim BDP, izraženo v odstotkih potencialnega BDP, imenujemo proizvodna vrzel. Na UMAR izračun potencialnega BDP temelji na metodi proizvodne funkcije. Metoda predpostavlja, da je potencialni BDP kombinacija proizvodnih dejavnikov *potencialnega dela* (ta je odvisen od demografskih dejavnikov, stopnje aktivnosti, opravljenih ur in naravne stopnje brezposelnosti), *kapitala* in *skupne factorske produktivnosti*. Metoda se ne razlikuje bistveno od metode, ki jo uporablja EK. Razlike med izračuni potencialnega BDP oz. proizvodne vrzeli med UMAR in EK so tako predvsem posledica: i) različnega časovnega obdobja napovedi, ii) razlik v napovedih makroekonomskih kazalnikov in iii) nekaterih vhodnih podatkov (na UMAR uporabimo avgustovsko revizijo podatkov SURS-a, pri seriji zaposlenosti po statistiki nacionalnih računov upoštevamo tudi popravek zaradi preloma v seriji v letu 2002, od jeseni 2023 pa uporabljamo tudi projekcijo prebivalstva EUROPOP2023 s scenarijem višje rasti selitvenega prirasta, s popravkom preteklih podatkov o prebivalcih za prelom v seriji v letih 2007–2008).

⁴³ Prispevek kapitala k potencialni rasti BDP je v obdobju 2000–2008, ko je bil razmeroma stabilen, v povprečju znašal 1,7 o. t.

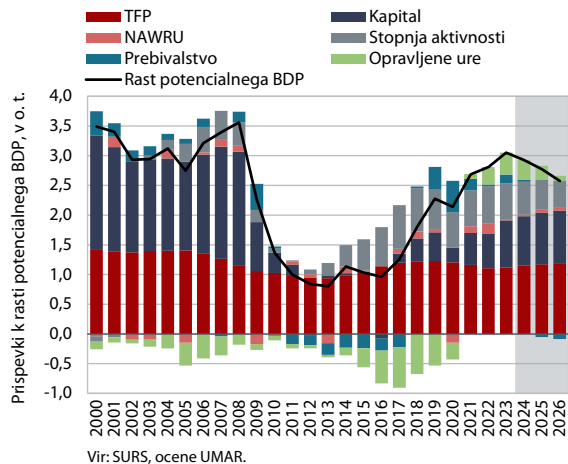
Slika 39: Sprememba potencialnega BDP, primerjava izračunov UMAR in EK

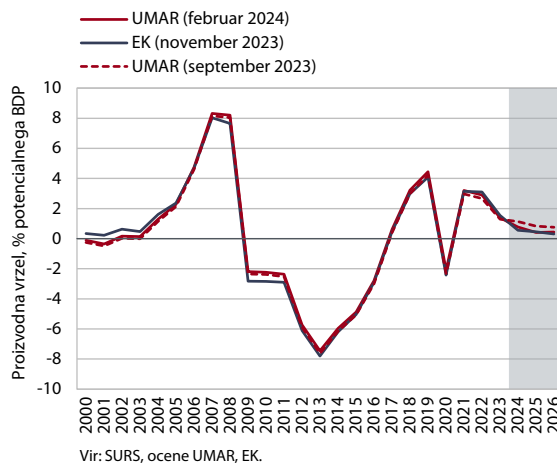
Slika 40: BDP in potencialni BDP

Slika 41: Prispevki posameznih komponent k potencialni rasti BDP

Slika 42: Proizvodna vrzel, primerjava izračunov UMAR in EK

5 Literatura in viri

- Analitika GZS. (2021a). Gospodarska napoved za Slovenijo za obdobje 2021 in 2023 (jesenska napoved oktober 2021). Ljubljana: Gospodarska zbornica Slovenije. Pridobljeno s <https://analitika.gzs.si/Novice/ArticleId/81319/gospodarska-pricakovanja-ugodna-tudi-po-mocnem-post-pandemicnem-preobratu-v-2021>
- Analitika GZS. (2021b). Makroekonomska napoved za Slovenijo za obdobje 2021 in 2023 (pomladanska napoved marec 2021). Ljubljana: Gospodarska zbornica Slovenije. Pridobljeno s <https://analitika.gzs.si/Novice/ArticleId/79046/gospodarske-napovedi-2021-2023>
- Analitika GZS. (2022). Gospodarska napoved za Slovenijo za obdobje 2022–2024 (pomladanska napoved marec 2022). Ljubljana: Gospodarska zbornica Slovenije. Pridobljeno s <https://analitika.gzs.si/Novice/ArticleId/82774/gospodarska-napoved-za-slovenijo-2022-2024-marec-2022>
- Analitika GZS. (2023a). Gospodarska napoved za Slovenijo za obdobje 2023–2025 (jesenska napoved oktober 2022). Ljubljana: Gospodarska zbornica Slovenije. Pridobljeno s <https://analitika.gzs.si/Novice/ArticleId/85207/makroekonomska-napoved-okoli-2-odstotna-gospodarska-rast-v-naslednjih-treh-letih>
- Analitika GZS. (2023b). Jesenska gospodarska napoved za Slovenijo za obdobje 2023–2026 (oktober 2023). Ljubljana: Gospodarska zbornica Slovenije. Pridobljeno s <https://analitika.gzs.si/Novice/ArticleId/87101/jesenska-gospodarska-napoved-za-slovenijo-za-obdobje-2023-2026-oktober-2023>
- Analitika GZS. (2023c). Spomladanska gospodarska napoved za Slovenijo za obdobje 2023–2026 (marec 2023). Ljubljana: Gospodarska zbornica Slovenije. Pridobljeno s <https://analitika.gzs.si/Novice/ArticleId/86023/spomladanska-gospodarska-napoved-za-slovenijo-za-obdobje-2023-2026-maj-2023>
- Analitika GZS. (več let). Konjunktorna gibanja (leta 2002–2019). Ljubljana: Gospodarska zbornica Slovenije.
- Andersson, M. K., Aranki, T. in Reslow, A. (2017). Adjusting for information content when comparing forecast performance. *Journal of Forecasting*, 36(7), 784–794. <https://doi.org/10.1002/for.2470>
- Barchart. (2024). Energies Futures Prices. Barchart. Pridobljeno s <https://www.barchart.com/futures/energies>
- BIS. (2024). Central bank policy rates. Pridobljeno s <https://www.bis.org/statistics/cbpol.htm>
- BS. (2023). Pregled makroekonomskih gibanj z napovedmi (junij 2023). Ljubljana: Banka Slovenije. Pridobljeno s https://bankaslovenije.blob.core.windows.net/publication-files/pregled-makroekonomskih-gibanj-z-napovedmi-junij-2023_1.pdf
- BS. (2024). Podatkovne serije Banke Slovenije. Ljubljana. Pridobljeno s https://px.bsi.si/pxweb/sl/serije_slo/
- BS. (več let-a). Gospodarska in finančna gibanja s projekcijami (leta 2013–2015). Ljubljana: Banka Slovenije.
- BS. (več let-b). Napovedi makroekonomskih gibanj (leta 2016–2022). Ljubljana: Banka Slovenije.
- BS. (več let-c). Poročilo o cenovni stabilnosti (leta 2007–2012). Ljubljana: Banka Slovenije.
- BS. (več let-d). Poročilo o denarni politiki (leta 2004–2006). Ljubljana: Banka Slovenije.
- BS. (več let-e). Pregled makroekonomskih gibanj z napovedmi (december, leta 2022–2023). Ljubljana: Banka Slovenije. Pridobljeno s <https://www.bsi.si/publikacije/pregled-makroekonomskih-gibanj-z-napovedmi>
- BS. (več let-f). Uresničevanje kratkoročnih usmeritev denarne politike BS (leta 2001–2003). Ljubljana: Banka Slovenije.
- Consensus Economics. (2022a). Eastern Europe Consensus Forecast (March 2022). London: Consensus Economics Inc.
- Consensus Economics. (2022b). Eastern Europe Consensus Forecast (September 2022). London: Consensus Economics Inc.

- Consensus Economics. (2023a). Eastern Europe Consensus Forecast (March 2023). London: Consensus Economics Inc.
- Consensus Economics. (2023b). Eastern Europe Consensus Forecast (September 2023). London: Consensus Economics Inc.
- Consensus Economics. (2024a). Consensus Forecasts, G-7 & Western Europe (February 2024). Consensus Economics Inc.
- Consensus Economics. (2024b). Eastern Europe Consensus Forecasts (January 2024). Consensus Economics Inc.
- Dogovor o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela v javnem sektorju za leti 2022 in 2023. (2022). Ur. l. RS, št. 136/2022. Pridobljeno s <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2022-01-3304/dogovor-o-ukrepih-na-podrocju-plac-in-drugih-stroskov-dela-v-javnem-sektorju-za-leti-2022-in-2023>
- ECB. (2024a). ECB Statistical Data Warehouse [podatkovna baza]. Frankfurt: Evropska centralna banka. Pridobljeno s <https://sdw.ecb.europa.eu/>
- ECB. (2024b). Eurosystem staff macroeconomic projections for the euro area, December 2023. Frankfurt: Evropska centralna banka. Pridobljeno s https://www.ecb.europa.eu/pub/projections/html/ecb.projections202312_eurosystemstaff~9a39ab5088.en.html
- ECB. (2024c). Survey of Professional Forecasters. Frankfurt: Evropska centralna banka. Pridobljeno s https://www.ecb.europa.eu/stats/ecb_surveys/survey_of_professional_forecasters/html/ecb.spf2024q1~95009caf14.en.html
- EIA. (2024). Petroleum & Other Liquids Spot Prices. Washington, DC: U.S. Energy Information Administration. Pridobljeno s https://www.eia.gov/dnav/pet/pet_pri_spt_s1_d.htm
- EK. (2024a). European Commission Business and consumer survey database. Pridobljeno s https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-forecast-and-surveys/business-and-consumer-surveys/download-business-and-consumer-survey-data/time-series_en
- EK. (2024b). European Economic Forecast, Winter 2024. EK. Pridobljeno s https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-forecast-and-surveys/economic-forecasts/winter-2024-economic-forecast-delayed-rebound-growth-amid-faster-easing-inflation_en
- EK. (več let). European Economic Forecast (leta 2002–2023). Bruselj: Evropska komisija.
- Eurostat. (2024). Eurostat [podatkovna baza]. Luxembourg: Eurostat. Pridobljeno s <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>
- Federal Reserve Bank of New York. (2024). Global Supply Chain Pressure Index. Pridobljeno s <https://www.newyorkfed.org/research/policy/gscpi#/overview>
- FocusEconomics. (2024a). Consensus Forecast Central & Eastern Europe (February 2024). FocusEconomics S.L.U.
- FocusEconomics. (2024b). Consensus Forecast Euro Area (February 2024). FocusEconomics S.L.U.
- Gligorov, V. in Podkaminer, L. (2006). Broader-based Growth Resilient to Global Uncertainties, wiiw Research Report št. 328. Dunaj: Dunajski inštitut za mednarodne ekonomske študije. Pridobljeno s <https://wiiw.ac.at/broader-based-growth-resilient-to-global-uncertainties-dlp-380.pdf>
- Gligorov, V. in Podkaminer, L. (2007). Private Consumption and Flourishing Exports Keep the Region on High Growth Track, wiiw Research Report št. 335. Dunaj: Dunajski inštitut za mednarodne ekonomske študije. Pridobljeno s <https://wiiw.ac.at/private-consumption-and-flourishing-exports-keep-the-region-on-high-growth-track-dlp-409.pdf>
- Gligorov, V., Pöschl, J. in Richter, S. (2004). As East You Go, the More They Grow: Transition Economies in a New Setting, wiiw Research Report št. 308. Dunaj: Dunajski inštitut za mednarodne ekonomske študije. Pridobljeno s <https://wiiw.ac.at/as-east-you-go-the-more-they-grow-transition-economies-in-a-new-setting-dlp-278.pdf>

- Gligorov, V. in Richter, S. (2007). High Growth Continues, with Risks of Overheating on the Horizon, wiiw Research Report št. 341. Dunaj: Dunajski inštitut za mednarodne ekonomske študije. Pridobljeno s <https://wiiw.ac.at/high-growth-continues-with-risks-of-overheating-on-the-horizon-dlp-432.pdf>
- Grzegorzcyk, M. in Papadia, F. (2022). Measuring macroeconomic uncertainty during the euro's lifetime, Working Paper 10/2022. Bruselj: Bruegel. Pridobljeno s <https://www.bruegel.org/sites/default/files/2022-06/WP-10%20%281%29.pdf>
- Havlik, P. (2002). EU Enlargement: Economic Impacts on Austria and the Five Acceding Central European Countries, wiiw Research Report št. 290. Dunaj: Dunajski inštitut za mednarodne ekonomske študije. Pridobljeno s <https://wiiw.ac.at/eu-enlargement-economic-impacts-on-austria-and-the-five-acceding-central-european-countries-dlp-217.pdf>
- Havlik, P. (2003). Transition Countries in 2003: Reforms and Restructuring Keep the Global Economic Slowdown at Bay, wiiw Research Report št. 297. Dunaj: Dunajski inštitut za mednarodne ekonomske študije. Pridobljeno s <https://wiiw.ac.at/transition-countries-in-2003-reforms-and-restructuring-keep-the-global-economic-slowdown-at-bay-dlp-239.pdf>
- Havlik, P., Podkaminer, L. in Gligorov, V. (2005). Accelerating GDP Growth, Improved Prospects for European Integration, wiiw Research Report št. 314. Dunaj: Dunajski inštitut za mednarodne ekonomske študije. Pridobljeno s <https://wiiw.ac.at/accelerating-gdp-growth-improved-prospects-for-european-integration-dlp-303.pdf>
- ICE. (2024). Dutch TTF Gas Futures. Pridobljeno s <https://www.theice.com/products/27996665/Dutch-TTF-Gas-Futures/data?marketId=5360399>
- IMF. (2024). World Economic Outlook Update, January 2024. IMF. Pridobljeno s <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2024/01/30/world-economic-outlook-update-january-2024>
- IMF. (več let). World Economic Outlook (leta 2002–2023). Washington, DC: Mednarodni denarni sklad.
- MF. (2024a). Odhodki državnega proračuna za energetska draginja [interni podatki]. Ljubljana: Ministrstvo za finance.
- MF. (2024b). Odhodki državnega proračuna za poplave [interni podatki]. Ljubljana: Ministrstvo za finance.
- OECD. (2024). Economic Outlook, Interim Report, February 2024. Pridobljeno s <https://www.oecd.org/economic-outlook/february-2024/>
- OECD. (več let). OECD Economic Outlook: Statistics and Projections (leta 2020-2023). Pariz: Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj. Pridobljeno s https://www.oecd-ilibrary.org/economics/data/oecd-economic-outlook-statistics-and-projections_eo-data-en
- Perko, M. in Rogan, D. (v pripravi). Kdo prejema minimalno plačo, kdo izplačuje in kako vpliva na ostale plače? Urad RS za makroekonomske analize in razvoj.
- Podkaminer in Gligorov, V. (2006). Strong Growth, Driven by Exports in the NMS and by Consumption in the Future EU Members, wiiw Research Report št. 325. Dunaj: Dunajski inštitut za mednarodne ekonomske študije. Pridobljeno s <https://wiiw.ac.at/strong-growth-driven-by-exports-in-the-nms-and-by-consumption-in-the-future-eu-members-dlp-355.pdf>
- Podkaminer, L. (2003). Transition Countries Resist Global Slowdown: Productivity Gains Offset Effects of Appreciation, wiiw Research Report št. 293. Dunaj: Dunajski inštitut za mednarodne ekonomske študije. Pridobljeno s <https://wiiw.ac.at/transition-countries-resist-global-slowdown-productivity-gains-offset-effects-of-appreciation-dlp-222.pdf>
- Podkaminer, L. (2004). Transition Countries on the Eve of EU Enlargement, wiiw Research Report št. 303. Dunaj: Dunajski inštitut za mednarodne ekonomske študije. Pridobljeno s <https://wiiw.ac.at/transition-countries-on-the-eve-of-eu-enlargement-dlp-260.pdf>
- Podkaminer, L. in Hunya, G. (2005). Back from the Peak, Growth in Transition Countries Returns to Standard Rate of Catching-up, wiiw Research Report št. 320.

- Dunaj: Dunajski inštitut za mednarodne ekonomske študije. Pridobljeno s <https://wiiw.ac.at/back-from-the-peak-growth-in-transition-countries-returns-to-standard-rate-of-catching-up-dlp-330.pdf>
- Pöschl, J. (2002). Transition Countries Face Up to Global Stagnation: Is it Catching?, wiiw Research Report št. 283. Dunaj: Dunajski inštitut za mednarodne ekonomske študije. Pridobljeno s <https://wiiw.ac.at/transition-countries-face-up-to-global-stagnation-is-it-catching-dlp-209.pdf>
- Razpotnik, B. (2021). Prebivalstvo, Slovenija, 1. oktober 2020. 1. oktobra 2020 v Sloveniji 2.111.461 prebivalcev ali 0,5 % več kot tri mesece prej. Končni podatki. Pridobljeno s <https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/9347>
- Razpotnik, B., Šter, D. in Žnidaršič, M. (2021). Demografski dogodki, Slovenija, 3. četrletje 2020. V 3. četrletju leta 2020 pozitivna naravni in selitveni prirast. Začasni podatki. Pridobljeno s <https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/9353>
- S&P Global. (2024). S&P Global Eurozone Composite PMI. Pridobljeno s <https://www.pmi.spglobal.com/Public/Home/PressRelease/df1eb8e3228b44c2aaf645b14f9e36c5>
- SURS. (2023). Si-stat [podatkovna baza]. Ljubljana: Statistični urad RS. Pridobljeno s <https://pxweb.stat.si/sistat/sl>
- SURS. (2024). Si-stat [podatkovna baza]. Ljubljana: Statistični urad RS. Pridobljeno s <https://pxweb.stat.si/sistat/sl>
- Svetovna banka. (2024). Commodity Markets. Washington, DC: Svetovna banka. Pridobljeno s <https://www.worldbank.org/en/research/commodity-markets>
- UMAR. (2018). Jesenska napoved gospodarskih gibanj 2018. Ljubljana: Urad RS za makroekonomske analize in razvoj. Pridobljeno s https://www.umar.si/fileadmin/user_upload/napovedi/jesen/2018/JesenskaNapoved2018-22okt.pdf
- UMAR. (2020). Poletna napoved gospodarskih gibanj 2020. Ljubljana: Urad RS za makroekonomske analize in razvoj. Pridobljeno s https://www.umar.si/fileadmin/user_upload/napovedi/vmesna/poletna_2020/slovenska/Poletna_napoved_2020.pdf
- UMAR. (več let-a). Jesenska napoved gospodarskih gibanj (leta 2005–2023). Ljubljana: Urad RS za makroekonomske analize in razvoj.
- UMAR. (več let-b). Jesensko poročilo (leta 1997–2006). Ljubljana: Urad RS za makroekonomske analize in razvoj.
- UMAR. (več let-c). Pomladanska napoved gospodarskih gibanj (leta 2005–2023). Ljubljana: Urad RS za makroekonomske analize in razvoj.
- UMAR. (več let-d). Pomladno poročilo (leta 1997–2006). Ljubljana: Urad RS za makroekonomske analize in razvoj.
- WIIW. (2024). Monthly Report No. 1, January 2024. Dunaj: Dunajski inštitut za mednarodne ekonomske študije. Pridobljeno s <https://wiiw.ac.at/wiiw-monthly-reports-ps-1.html>
- WIIW. (več let-a). WIIW Current Analyses and Forecasts. Dunaj: Dunajski inštitut za mednarodne ekonomske študije. Pridobljeno s <https://wiiw.ac.at/publications-17-all-all-10-year-desc-0-.html>
- WIIW. (več let-b). WIIW Forecast Report (leta 2014–2023). Dunaj: Dunajski inštitut za mednarodne ekonomske študije. Pridobljeno s <https://wiiw.ac.at/wiiw-forecast-reports-ps-50.html>
- ZDOsk – Zakon o dolgotrajni oskrbi. (2023). Ur. l. RS, št. 84/23. Pridobljeno s <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO8819>
- ZIUOPZP – Zakon o interventnih ukrepih za odpravo posledic poplav in zemeljskih plazov iz avgusta 2023. (2023). Ur. l. RS, št. 95/23. Pridobljeno s <https://zakonodaja.ulinfotok.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2023-01-2670/zakon-o-interventnih-ukrepih-za-odpravo-posledic-poplav-in-zemeljskih-plazov-iz-avgusta-2023-ziuopzp>
- ZMinP – Zakon o minimalni plači. (2018). Ur. l. RS, št. 13/10, 29/15-ZMinP-A, 83/18-ZMinP-B. Pridobljeno s <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO5861>

- ZOPNN-F – Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o odpravi posledic naravnih nesreč. (2023). Ur. l. RS, št. 88/23. Pridobljeno s <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO8865>
- ZORZFS – Zakon o obnovi, razvoju in zagotavljanju finančnih sredstev. (2023).
- ZTuj-2G – Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o tujcih. (2023). Ur. l. RS, št. 95/23. Pridobljeno s <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO8739>
- ZZSDT-D – Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev. (2023). Ur. l. RS, št. 95/23. Pridobljeno s <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO8778>

1 Priloga: Ocena uspešnosti napovedi

1.1 Uvod

Rast BDP se je po močnem popandemičnem okrevanju lani upočasnila (po prvi oceni, izračunani iz četrtletnih podatkov, je bila rast 1,6-odstotna; glej podpoglavje 2.1), povprečna letna inflacija pa je s 7,4 (CPI) oziroma 7,2 % (HICP) ostala razmeroma visoka (glej podpoglavje 2.5).

Oceno uspešnosti napovedi smo pripravili z upoštevanjem nekaterih izjem. Za leto 2020 smo upoštevali samo napovedi, ki so bile pripravljene po razglasitvi epidemije v Sloveniji 12. marca 2020. V primeru UMAR smo namesto redne Pomladanske napovedi iz marca 2020 upoštevali Poletno napoved iz junija 2020, ki je bila kot prva celovita napoved pripravljena za potrebe rebalansa državnega proračuna za leto 2020. Poleg tega smo iz ocene uspešnosti izločili napovedi za leto 2020, ki so jih domače in tuje institucije pripravile v letu 2019, saj epidemije takrat ni bilo mogoče predvideti. Nepričakovan je bil tudi začetek vojne v Ukrajini februarja leta 2022, ki je pomembno vplivala na cenovna gibanja, zato se v nadaljevanju pri oceni uspešnosti napovedi inflacije osredotočamo na napovedi, pripravljene po začetku vojne.

1.2 Metodologija

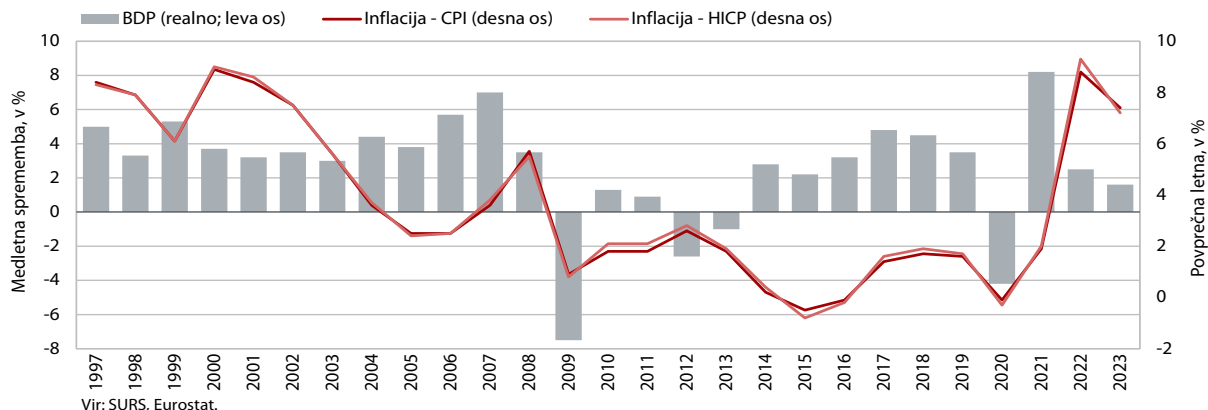
Oceno uspešnosti napovedi UMAR pripravljamo v primerjavi z drugimi domačimi in tujimi institucijami,⁴⁴ ki napovedujejo gospodarska gibanja za Slovenijo. V analizo, ki zajema najnovejše podatke za leto 2023, smo vključili napovedi⁴⁵ za dve ključni makroekonomski spremenljivki, in sicer gospodarsko rast in povprečno letno inflacijo (CPI in HICP). Gibanje vrednosti teh spremenljivk prikazuje Slika 43. Ocena uspešnosti napovedi temelji na primerjavi napovedanih vrednosti s prvo statistično letno oceno z uporabo različnih statističnih mer.⁴⁶

⁴⁴ Poleg napovedi Urada RS za makroekonomske analize in razvoj (UMAR, 2020, več let-a, več let-b, več let-c, več let-d) smo v analizo vključili še napovedi, ki jih za Slovenijo pripravljajo Banka Slovenije (BS, 2023, več let-a, več let-b, več let-c, več let-d, več let-e, več let-f), Gospodarska zbornica Slovenije (Analitika GZS, 2021b, 2021a, 2022, 2023a, 2023c, 2023b, več let), iz tujine pa Evropska komisija (EK, več let), Mednarodni denarni sklad (IMF, več let), Wiener Institut für Internationale Wirtschaftsvergleiche (Gligorov in Podkaminer, 2006, 2007; Gligorov idr., 2004; Gligorov in Richter, 2007; Havlik, 2002, 2003; Havlik idr., 2005; Podkaminer in Gligorov, 2006; Podkaminer, 2003, 2004; Podkaminer in Hunya, 2005; Pöschl, 2002; WIIW, več let-a, več let-b), v zadnjih letih pa tudi Organizacija za ekonomsko sodelovanje in razvoj (OECD, več let) in Consensus Economics (Consensus Economics, 2022a, 2022b, 2023a, 2023b). V nadaljevanju uporabljamo izraz institucije.

⁴⁵ Upoštevali smo pomladanske napovedi za prihodnje leto (PN_{t+1}), jesenske napovedi za prihodnje leto (JN_{t+1}), pomladanske napovedi za tekoče leto (PN_t) in jesenske napovedi za tekoče leto (JN_t).

⁴⁶ Aritmetično povprečje napak ($ME = \frac{1}{T} \sum_{t=1}^T (P_t - R_t)$), povprečna absolutna napaka ($MAE = \frac{1}{T} \sum_{t=1}^T (|P_t - R_t|)$), koren povprečne kvadratne napake ($RMSE = \sqrt{\frac{1}{T} \sum_{t=1}^T (P_t - R_t)^2}$), standardizirana povprečna absolutna napaka ($stdMAE = \frac{MAE}{sd(R_t)}$) in standardiziran koren povprečne kvadratne napake ($stdRMSE = \frac{RMSE}{sd(R_t)}$), pri čemer imajo oznake spremenljivk in simboli naslednje pomene: R dejanska vrednost, P napoved, sd standardni odklon in T število napovedi. Podrobni rezultati so prikazani v Statistični prilogi.

Slika 43: Gospodarska rast in povprečna letna inflacija (CPI in HICP) v obdobju 1997–2023

Za bolj nepristransko primerjavo uspešnosti napovedi med institucijami je treba iz primerjav izločiti vpliv časa objav napovedi. Kot kaže Slika 44, večina institucij napovedi objavlja pozneje kot UMAR. Zaradi poznejše objave imajo institucije določeno informacijsko prednost, ki se lahko kaže v manjših napakah napovedi, in obratno. Zato smo primerjavo uspešnosti napovedi med institucijami pripravili na podlagi novejše, bolj nepristranske metode⁴⁷, ki temelji na izračunu popravljene povprečne absolutne napake (angl. *adjusted Mean Absolute Error*; v nadaljevanju popravljena statistika MAE), iz katere je statistično izločen vpliv časa objav napovedi. Osnovo za izračun popravljene statistike MAE predstavlja ocenjevanje ekonometričnega modela, ki predpostavlja, da je absolutna napaka napovedi odvisna od nabora informacij, ki ga ima posamezna institucija na voljo v času priprave napovedi, napovedovalskih sposobnosti institucije (t. i. individualnih oz. fiksni učinkov) in težavnosti napovedovanja posameznega leta. Individualne oz. fiksne učinke je nato možno interpretirati kot popravljene povprečne absolutne napake napovedi.

Slika 44: Časovnica objav napovedi v letu 2023⁴⁸

jan.			
feb.			
mar.	UMAR	Consensus Economics	
apr.	IMF	WIIW	
maj	EK	OECD	GZS
jun.	BS		
jul.			
avg.			
sep.	UMAR	Consensus Economics	
okt.	IMF	GZS	WIIW
nov.	EK	OECD	
dec.	BS		

Vir: napovedi institucij.

⁴⁷ Metodo smo prvič uporabili v Jesenski napovedi gospodarskih gibanj 2018 (UMAR, 2018), glej Poglavlje 5. Podrobnejši opis metode je na voljo v Andersson idr. (2017).

⁴⁸ Institucije so imele podobno časovnico objav tudi v prejšnjih letih.

1.3 Ocena uspešnosti napovedi

V nadaljevanju je najprej prikazan pregled odstopanj napovedi izbranih osmih institucij za leto 2023. Temu sledi ocena uspešnosti napovedi UMAR za obdobje po letu 1997. Zadnji del pa vsebuje primerjalno analizo uspešnosti napovedi šestih institucij z izločitvijo časa objav, pri čemer se analizirano obdobje nanaša na čas med letoma 2002 in 2023, saj je to najdaljše obdobje, za katerega so na voljo napovedi večine institucij.⁴⁹

Višino gospodarske rasti za leto 2023 je večina institucij v svojih zadnjih napovedih podcenila, jesenska napoved UMAR za leto 2023 je bila enaka prvi oceni SURS. Prve napovedi gospodarske rasti za leto 2023 so bile pripravljene po začetku vojne v Ukrajini ob predpostavki umirjanja tujega povpraševanja in vpliva cenovnih pritiskov na stroške podjetij ter kupno moč gospodinjstev. Z nadaljevanjem vojne v Ukrajini, zaostrovanjem razmer na energetskih trgih in vztrajanjem cenovnih pritiskov so se jeseni leta 2022 napovedi za leto 2023 znižale. Po prvi statistični oceni se je rast BDP v letu 2023 upočasnila na 1,6 %. K temu sta zaradi vztrajajoče visoke inflacije in poslabšane domače cenovne konkurenčnosti najbolj prispevala zmanjšanje rasti zasebne potrošnje in upad realnega izvoza, investicijska aktivnost in potrošnja države pa sta bili še vedno močni. Objavljen podatek o gospodarski rasti je bil povsem skladen s pričakovanji v jesenski napovedi UMAR, ki je bila pripravljena v začetku septembra 2023. Ostale institucije so svoje jesenske napovedi pripravile pozneje kot UMAR, pri tem pa so višino gospodarske rasti večinoma podcenile. Njihove absolutne napake so bile v razponu med 0,2 (OECD, Consensus Economics) in 0,6 o. t. (GZS). Pri predhodnih napovedih pa so bile napake UMAR med najmanjšimi, vključno pri jesenski napovedi 2022, ki je bila pomembna z vidika proračunskega načrtovanja.

Tabela 8: Pregled napovedi gospodarske rasti izbranih institucij za leto 2023

Realizacija: 1,6 %	Pomladanska napoved iz leta 2022 (PN _{t+1})		Jesenska napoved iz leta 2022 (JN _{t+1})		Pomladanska napoved iz leta 2023 (PN _t)		Jesenska napoved iz leta 2023 (JN _t)	
	Napoved	Napaka v o. t.	Napoved	Napaka v o. t.	Napoved	Napaka v o. t.	Napoved	Napaka v o. t.
UMAR	3,0	1,4	1,4	-0,2	1,8	0,2	1,6	0
BS	2,4	0,8	0,8	-0,8	2,0	0,4	1,3	-0,3
GZS	3,2	1,6	1,1	-0,5	1,5	-0,1	1,0	-0,6
EK	3,1	1,5	0,8	-0,8	1,2	-0,4	1,3	-0,3
IMF	3,0	1,4	1,7	0,1	1,6	0	2,0	0,4
WIIW	3,3	1,7	1,9	0,3	1,4	-0,2	1,3	-0,3
OECD	2,5	0,9	1,4	-0,2	1,5	-0,1	1,4	-0,2
Consensus Economics	3,0	1,4	1,7	0,1	1,2	-0,4	1,4	-0,2

Vir: napovedi institucij, SURS (2024), preračuni UMAR. Opomba: Pozitivne (negativne) vrednosti napak pomenijo, da je bila napovedana vrednost višja (nižja) od dejanske.

⁴⁹ V analizo nista zajeta OECD in Consensus Economics, saj so njune napovedi za Slovenijo na voljo šele od leta 2009.

Napovedi inflacije za leto 2023 so bile v večini objav podcenjene. Institucije so v svojih prvih napovedih za leto 2023, ki so bile pripravljene kmalu po začetku vojne v Ukrajini, ob predpostavki umirjanja gospodarske rasti in stabilizacije razmer v dobavnih verigah ter na energetskih trgih pričakovale občutno umiritev inflacije. Z nadaljevanjem vojne v Ukrajini, zaostrovanjem razmer na energetskih trgih ter s krepitvijo cen hrane in storitev so se pozneje pričakovanja glede višine inflacije v letu 2023 zvišala. V povprečju leta 2023 je bila inflacija 7,4- (CPI) oziroma 7,2-odstotna (HICP). V povprečju vseh napovedi je najbolj točne napovedi povprečne letne inflacije CPI za leto 2023 pripravil IMF, napovedi povprečne letne inflacije HICP pa OECD. V jesenskih napovedih 2023 sta povsem točni napovedi inflacije HICP pripravila BS in WIIW, povsem točno napoved inflacije CPI pa je pripravil IMF, absolutna napaka UMAR je bila med manjšimi (0,2 o. t.). Pri napovedi inflacije CPI je bila zanemarljiva tudi absolutna napaka Consensus Economics (0,1 o. t.), absolutna napaka GZS (0,5 o. t.) pa je bila večja.

Tabela 9: Pregled napovedi povprečne letne inflacije (CPI in HICP) izbranih institucij za leto 2023

Realizacija: CPI: 7,4 % HICP: 7,2 %	Pomladanska napoved iz leta 2022 (PN _{t+1})		Jesenska napoved iz leta 2022 (JN _{t+1})		Pomladanska napoved iz leta 2023 (PN _t)		Jesenska napoved iz leta 2023 (JN _t)	
	Napoved	Napaka v o. t.	Napoved	Napaka v o. t.	Napoved	Napaka v o. t.	Napoved	Napaka v o. t.
UMAR	3,2	-4,2	6,0	-1,4	7,1	-0,3	7,6	0,2
BS	4,5	-2,7	6,8	-0,4	7,5	0,3	7,2	0
GZS	3,0	-4,4	5,8	-1,6	7,2	-0,2	7,9	0,5
EK	3,3	-3,9	6,5	-0,7	7,0	-0,2	7,5	0,3
IMF	5,1	-2,3	5,1	-2,3	6,4	-1,0	7,4	0
WIIW	1,7	-5,5	5,5	-1,7	6,4	-0,8	7,2	0
OECD	6,0	-1,2	7,5	0,3	7,3	0,1	7,5	0,3
Consensus Economics	2,8	-4,6	5,9	-1,5	6,4	-1,0	7,3	-0,1

Vir: napovedi institucij, Eurostat (2024), SURS (2024), preračuni UMAR. Opomba: Napovedi UMAR, GZS, IMF in Consensus Economics se nanašajo na inflacijo, merjeno s CPI, medtem ko BS, EK, WIIW in OECD napovedujejo inflacijo, merjeno s HICP. Pozitivne (negativne) vrednosti napak pomenijo, da je bila napovedana vrednost višja (nižja) od dejanske.

Pri napovedih UMAR v daljšem časovnem obdobju ni zaznati večjih sistematičnih odstopanj napovedanih vrednosti od dejanskih. Prva lastnost, na podlagi katere lahko presojamo uspešnost napovedi, je (ne)pristranskost. Napoved je pristranska, kadar sistematično podcenjuje ali precenjuje dejansko vrednost napovedane spremenljivke. Pristranskost ugotavljamo na podlagi predznaka povprečne napake napovedi. Izračuni kažejo, da smo na UMAR v obdobju 1997–2023 pri PN_{t+1} in JN_{t+1} gospodarsko rast precenjevali, kar izhaja iz pozitivnih vrednosti povprečnih napak, vendar so te vrednosti majhne ter znašajo 0,41 in 0,20 o. t. Vrednosti povprečnih napak za gospodarsko rast pri PN_t in JN_t pa sta zanemarljivi (-0,18 in -0,19 o. t.), kar kaže na nepristranskost napovedi. Tudi napovedi povprečne letne inflacije so bile nepristranske, saj je povprečna napaka vseh napovedi v tem primeru majhna (-0,25 o. t.), brez upoštevanja napovedi inflacije za leto 2022, pripravljenih v letu 2021, pa je še manjša (-0,11 o. t.).

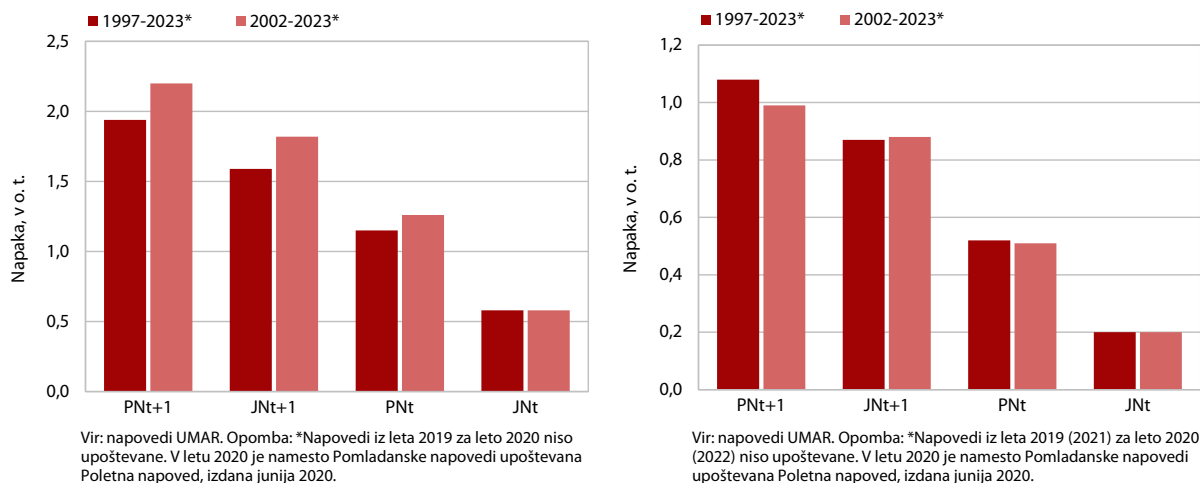
Točnost napovedi UMAR se povečuje s krajšanjem napovednega horizonta. Naslednja pomembna lastnost za presojo uspešnosti napovedi je točnost. Ugotavljamo jo z izračunom povprečne absolutne napake, za katero je pomembno, da v daljšem časovnem obdobju dosega čim nižjo vrednost. Za obdobje 1997–2023 povprečje absolutnih napak UMAR⁵⁰ pri napovedih gospodarske rasti (Slika 45 levo) pri PN_{t+1} znaša 1,94 o. t., pri JN_{t+1} pa 1,59 o. t. Pri PN_t in JN_t napaki znašata 1,15 in 0,58 o. t. V določenih krajših časovnih obdobjih (npr. v 2002–2023) so bile napake nekoliko večje, kar je predvsem posledica večjih šokov, zato so bile napake pri napovedih, ki so bile narejene v času gospodarsko-finančne krize in nedavno ob epidemiji covida-19 ter začetku vojne v Ukrajini, zaradi močno povečane negotovosti večje. Povprečne absolutne napake pri napovedih inflacije (Slika 45 desno) so za obdobje 1997–2023 nekoliko manjše kot pri gospodarski rasti (1,08 o. t. pri PN_{t+1} , 0,87 o. t. pri JN_{t+1} ⁵¹, 0,52 o. t. pri PN_t in 0,20 o. t. pri JN_t), so se pa napake po začetku vojne v Ukrajini in zaradi energetske krize nekoliko povečale, na kar je vplivala večja negotovost. Absolutne napake napovedi UMAR se tako pri gospodarski rasti kot pri povprečni letni inflaciji zmanjšujejo s krajšanjem napovednega obdobja, kar kaže na učinkovito upoštevanje vseh novih informacij, ki so dosegljive ob pripravi vsake naslednje napovedi. Negotovost pri pripravi napovedi gospodarske rasti in povprečne letne inflacije prikazuje tudi preprost kazalnik negotovosti (Slika 46), ki smo ga pripravili po vzoru Grzegorzcyk in Papadia (2022). Pokaže nam, za koliko se v povprečju zadnje napovedi (jesenske) za posamezno leto razlikujejo od predhodnih napovedi (pomladanskih pripravljenih v istem letu ter pomladanskih in jesenskih pripravljenih v predhodnem letu) za isto leto.⁵² Po obdobju nepredvidljivih dogodkov (epidemija covida-19, začetek vojne v Ukrajini in energetska kriza) in z njimi povezanih negotovosti je bila vrednost kazalnika negotovosti za leto 2023 pri gospodarski rasti nizka, pri inflaciji pa še nekoliko povišana.

⁵⁰ Rezultati za ostale institucije in statistike so na voljo v Statistični prilogi.

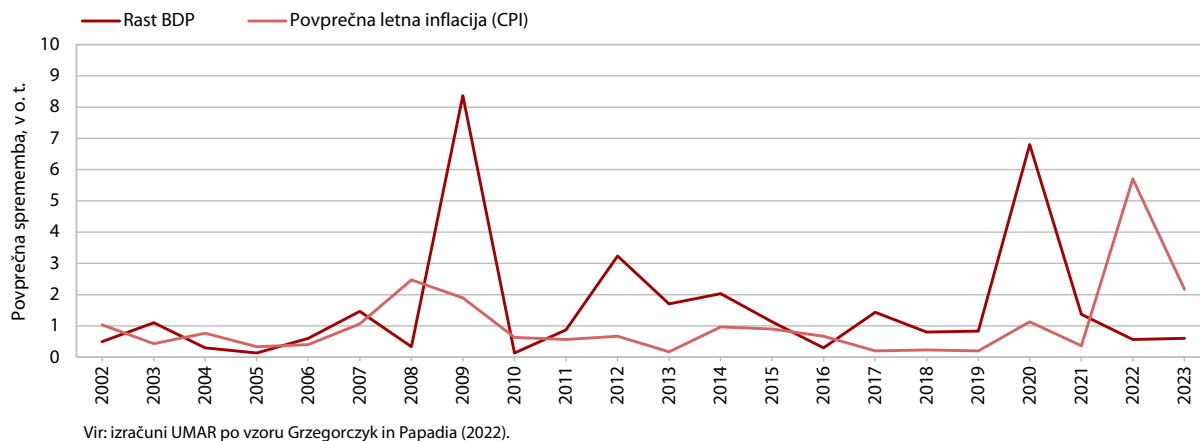
⁵¹ Napovedi inflacije za leto 2022, pripravljene v letu 2021 (PN_{t+1} in JN_{t+1}), v izračunih nista upoštevana, saj vojne v Ukrajini, ki je pomembno vplivala na cenovna gibanja, takrat ni bilo mogoče predvideti. Če bi ju upoštevali, bi napaki pri PN_{t+1} in JN_{t+1} znašali 1,33 in 1,10 o. t.

⁵² Podobno gibanje kazalnika je značilno tudi za druge institucije, ki so vključene v oceno uspešnosti napovedi.

Slika 45: Povprečne absolutne napake UMAR pri napovedih gospodarske rasti (levo) in povprečne letne inflacije CPI (desno)

Slika 46: Kazalnik negotovosti pri pripravi napovedi gospodarske rasti in povprečne letne inflacije CPI (UMAR)

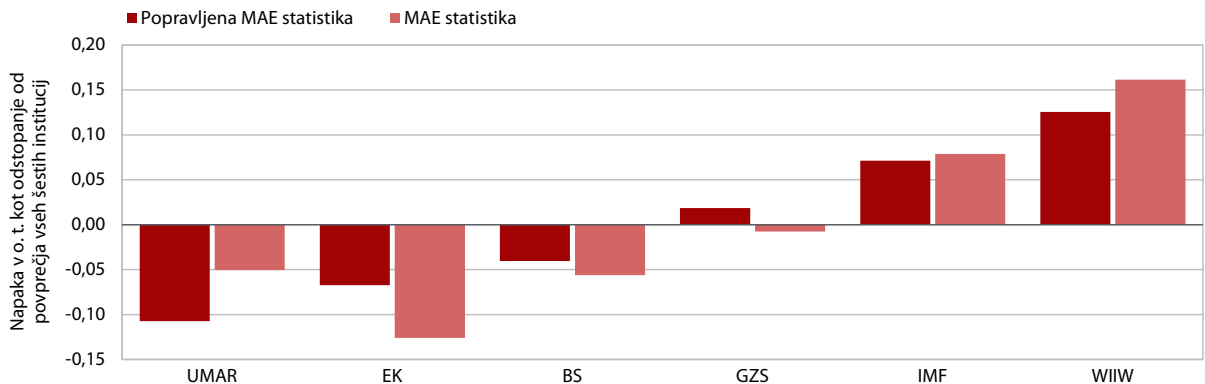

Pri primerjavi točnosti napovedi med institucijami je pomemben tudi čas objav napovedi. Čas objav napovedi lahko pomembno vpliva na njihovo točnost, saj institucije, ki svoje napovedi objavijo pozneje, razpolagajo z večjim naborom informacij, zaradi česar so lahko njihove napake pri napovedih manjše, in obratno. Te informacije so lahko nadaljnji podatki o gibanju kazalnika, revizije že objavljenih podatkov, pa tudi spremembe predpostavk o gibanjih v mednarodnem okolju, ki za Slovenijo, kot majhno odprto gospodarstvo, pomenijo pomemben dejavnik negotovosti. V preteklih letih so bile pomemben dejavnik pri pripravi napovedi tudi usmeritve javnofinančne politike in ukrepi za javnofinančno konsolidacijo, ki so bili večinoma dorečeni po tem, ko smo na UMAR že zaključili pripravo napovedi. Uvedba fiskalnega pravila leta 2015 je v proces napovedovanja vnesla nekoliko večjo predvidljivost z vidika postavljenih ciljev (zlasti štirih javnofinančnih blagajn), del negotovosti, ki izhaja iz podrobnejše strukture prihodkov in izdatkov, ki je določena po pripravi napovedi UMAR, pa se je ohranil. Izjemne gospodarske okoliščine kot posledica krize zaradi covida-19, v katerih je prišlo do odstopa od fiskalnih pravil, ter ruska vojaška agresija na Ukrajino, ki je zaostрила energetska krizo, in druge geopolitične napetosti so v pripravo napovedi ponovno vnesle povečano

negotovost. Prilagojeno primerjalno oceno točnosti napovedi med institucijami, ki jo prikazujemo v nadaljevanju, smo pripravili na podlagi izračuna t. i. popravljene statistike MAE, ki zaradi izločenega vpliva časa objav napovedi omogoča bolj nepristranske ocene.

Ocene popravljenih statistik MAE tudi po vključitvi leta 2023 kažejo na visoko zanesljivost UMAR pri napovedovanju gospodarske rasti in povprečne letne inflacije. Slika 47 in Slika 48 prikazujeta razvrstitev institucij glede na vrednost popravljene statistike MAE pri napovedih gospodarske rasti in povprečne letne inflacije, pri čemer negativna (pozitivna) vrednost statistike pomeni, da je napovedovalska sposobnost posamezne institucije nad (pod) povprečjem. Kot kažejo vrednosti statistik, so v obdobju 2002–2023 pri napovedovanju gospodarske rasti nadpovprečne napovedovalske rezultate izkazovali UMAR, EK in BS, pri napovedovanju povprečne letne inflacije pa poleg UMAR še BS, IMF in GZS.⁵³

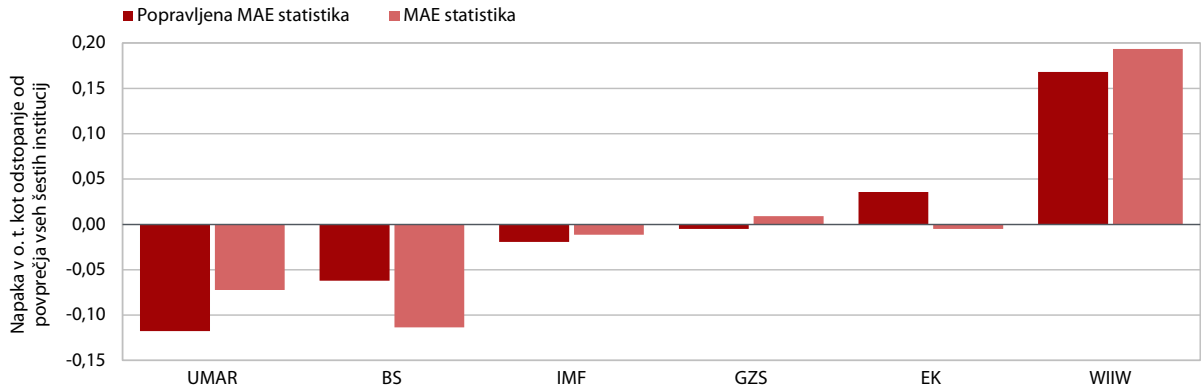
Slika 47: (Popravljen) povprečne absolutne napake pri napovedih gospodarske rasti za obdobje 2002–2023, po institucijah

Vir: napovedi institucij; ocene UMAR po metodologiji Andersson, Aranki in Reslow (2017). Opomba: Negativna (pozitivna) vrednost statistike pomeni, da je napovedovalska sposobnost posamezne institucije nad (pod) povprečjem.

⁵³ Z istočasno vključitvijo inflacije CPI in HICP v analizo implicitno predpostavljamo, da je sposobnost napovedovanja obeh mer inflacij enaka. Glede na to, da sta varianca in vztrajnost pri obeh serijah podobni, je lahko ta predpostavka povsem sprejemljiva. Nadalje tudi predpostavljamo, da je pričakovana napaka napovedi v vsakem časovnem obdobju enaka tako pri inflaciji, merjeni s CPI, kot pri inflaciji, merjeni s HICP. Ker sta si seriji zelo podobni, omenjena predpostavka ni tako problematična. Obe meri inflacije sta prikazani na Slika 43.

Slika 48: (Popravljene) povprečne absolutne napake pri napovedih povprečne letne inflacije za obdobje 2002–2023, po institucijah

Vir: napovedi institucij; ocene UMAR po metodologiji Andersson, Aranki in Reslow (2017). Opomba: Negativna (pozitivna) vrednost statistike pomeni, da je napovedovalska sposobnost posamezne institucije nad (pod) povprečjem.

statistična priloga

Kazalo tabel

- Tabela 1:** Pomembnejši makroekonomski kazalniki razvoja Republike Slovenije
- Tabela 2a:** Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod (tekoče cene)
- Tabela 2b:** Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod (struktura v %, tekoče cene)
- Tabela 3a:** Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod (stalne cene)
- Tabela 3b:** Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod (realne stopnje rasti v %)
- Tabela 4a:** Stroškovna struktura bruto domačega proizvoda (tekoče cene)
- Tabela 4b:** Stroškovna struktura bruto domačega proizvoda (struktura v %, tekoče cene)
- Tabela 5a:** Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda (tekoče cene)
- Tabela 5b:** Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda (struktura v %, tekoče cene)
- Tabela 6a:** Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda (stalne cene)
- Tabela 6b:** Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda (realne stopnje rasti v %)
- Tabela 7:** Plačilna bilanca (v mio EUR) plačilno bilančna statistika
- Tabela 8:** Kazalniki trga dela (števila v tisoč, kazalniki in letne stopnje rasti v %)
- Tabela 9:** Indikatorji mednarodne konkurenčnosti (letne stopnje rasti v %)
- Tabela 10a:** Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF, prihodki (tekoče cene)
- Tabela 10b:** Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF, prihodki (delež v primerjavi z BDP v %)
- Tabela 11a:** Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF, odhodki (tekoče cene)
- Tabela 11b:** Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF, odhodki (delež v primerjavi z BDP v %)
- Tabela 12:** Primerjava uspešnosti napovedi realne gospodarske rasti in povprečne letne inflacije, po institucijah

Tabela 1: Pomembnejši makroekonomski kazalniki razvoja Republike Slovenije realne stopnje rasti v %, razen kjer ni drugače navedeno

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
									napoved		
BRUTO DOMAČI PROIZVOD	3,2	4,8	4,5	3,5	-4,2	8,2	2,5	1,6	2,4	2,5	2,6
BDP v mio EUR (tekoče cene)	40.443	43.011	45.876	48.582	47.045	52.279	57.038	63.090	66.833	70.936	74.608
BDP na prebivalca v EUR (tekoče cene in tekoči tečaj)	19.589	20.820	22.142	23.256	22.373	24.803	27.040	29.753	31.360	33.175	34.792
BDP na prebivalca v USD (tekoče cene in tekoči tečaj)	21.683	23.521	26.149	26.035	25.554	29.335	28.473	32.172	34.116	36.080	37.839
BDP na prebivalca po kupni moči (PPS) ¹	23.600	25.100	26.400	27.800	26.900	29.300	31.900				
BDP na prebivalca po kupni moči (PPS EU27_2020 = 100) ¹	84	86	87	89	89	90	90				

ZAPOSLENOST IN PRODUKTIVNOST

Zaposlenost po nacionalnih računih	1,8	2,9	3,2	2,4	-0,7	1,3	2,9	1,2	0,7	0,6	0,5
Število registriranih brezposelnih (povprečje leta v tisoč)	103,2	88,6	78,5	74,2	85,0	74,3	56,7	48,7	47,7	47,2	46,5
Stopnja registrirane brezposelnosti v %	11,2	9,5	8,2	7,7	8,7	7,6	5,8	5,0	4,8	4,8	4,7
Stopnja brezposelnosti po anketi o delovni sili v %	8,0	6,6	5,1	4,5	5,0	4,7	4,0	3,8	3,8	3,8	3,7
Produktivnost dela (BDP na zaposlenega)	1,3	1,8	1,3	1,1	-3,6	6,8	-0,4	0,4	1,7	1,8	2,2

PLAČE

Bruto plače na zaposlenega - nominalna rast v %	1,8	2,7	3,4	4,3	5,8	6,1	2,8	9,7	6,9	5,7	4,6
Zasebni sektor	1,7	2,9	4,0	3,9	4,4	6,1	6,2	9,4	7,5	5,5	4,7
Javni sektor	2,3	2,9	3,0	5,4	7,8	6,5	-2,5	10,3	5,8	6,2	4,3
Bruto plače na zaposlenega - realna rast v %	2,0	1,3	1,6	2,7	5,9	4,1	-5,6	2,1	4,1	2,2	2,3
Zasebni sektor	1,8	1,5	2,3	2,2	4,5	4,1	-2,4	1,8	4,6	2,0	2,4
Javni sektor	2,4	1,5	1,3	3,7	7,9	4,5	-10,4	2,7	3,0	2,7	2,0

MENJAVA S TUJINO

Izvoz proizvodov in storitev	6,2	11,1	6,2	4,5	-8,5	14,5	7,2	-2,0	1,5	3,2	4,2
Izvoz proizvodov	5,7	11,0	5,7	4,5	-5,5	13,4	2,9	-2,5	0,9	2,6	3,9
Izvoz storitev	8,0	11,2	7,7	4,6	-19,7	19,1	24,9	0,3	3,8	5,2	5,1
Uvoz proizvodov in storitev	6,3	10,7	7,1	4,7	-9,1	17,8	9,0	-5,1	3,7	4,0	4,2
Uvoz proizvodov	6,6	10,7	7,4	5,0	-8,6	17,2	7,7	-6,0	3,7	3,8	4,1
Uvoz storitev	4,7	10,5	5,4	3,0	-12,0	20,7	15,9	0,1	4,1	4,9	4,7

Tabela 1: Pomembnejši makroekonomski kazalniki razvoja Republike Slovenije realne stopnje rasti v %, razen kjer ni drugače navedeno

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
									napoved		
PLAČILNA BILANCA - plačilno bilančna statistika											
Saldo tekočega računa plačilne bilance v mio EUR	1.932	2.674	2.695	2.844	3.398	1.732	-578	2.770	1.509	1.165	1.125
- delež v primerjavi z BDP v %	4,8	6,2	5,9	5,9	7,2	3,3	-1,0	4,4	2,3	1,6	1,5
Saldo menjave s tujino v mio EUR	3.465	3.870	3.896	4.205	4.246	3.081	1.308	4.251	3.267	3.009	3.114
- delež v primerjavi z BDP v %	8,6	9,0	8,5	8,7	9,0	5,9	2,3	6,7	4,9	4,2	4,2
DOMAČE POVPRASEVANJE											
Končna potrošnja	3,9	1,5	3,3	4,5	-3,7	9,1	2,4	1,6	2,9	2,0	2,4
Delež v BDP v %	73,0	71,0	70,2	70,8	71,0	72,4	73,5	72,5	72,9	72,8	72,6
v tem:											
Zasebna potrošnja	4,4	1,9	3,5	5,5	-6,5	10,3	3,6	1,3	1,6	2,0	1,9
Delež v BDP v %	54,0	52,5	52,0	52,5	50,4	51,7	54,0	53,0	52,3	52,0	51,5
Državna potrošnja	2,4	0,4	2,9	1,8	4,2	6,1	-0,5	2,4	6,8	1,9	3,8
Delež v BDP v %	19,0	18,5	18,2	18,3	20,6	20,7	19,5	19,5	20,6	20,7	21,1
Investicije v osnovna sredstva	-3,6	10,2	10,2	5,0	-7,2	12,6	3,5	9,5	4,2	4,0	3,5
Delež v BDP v %	17,4	18,3	19,3	19,6	18,9	20,2	21,6	22,5	23,0	23,2	23,4
TEČAJ IN CENE											
Razmerje USD za 1 EUR	1,107	1,129	1,181	1,120	1,141	1,184	1,054	1,082	1,088	1,088	1,088
Realni efektivni tečaj - deflator CPI ²	0,2	0,4	0,9	-0,4	-0,5	-0,5	-0,4	2,4	0,5	1,4	0,3
Inflacija (konec leta) ³ v %	0,5	1,7	1,4	1,8	-1,1	4,9	10,3	4,2	3,1	3,1	2,1
Inflacija (povprečje leta) ³ v %	-0,1	1,4	1,7	1,6	-0,1	1,9	8,8	7,4	2,7	3,4	2,2
Cena nafte Brent v USD / sodček	44,8	54,3	71,0	64,3	41,8	70,7	100,8	82,5	79,7	75,8	73,0

Vir: SURS, BS, Eurostat, preračuni, napoved UMAR.

¹ Merjeno v standardih kupne moči (PPS).² Rast vrednosti pomeni apreciacijo nacionalne valute in obratno.³ Merilo inflacije je indeks cen življenjskih potrebščin.

Tabela 2a: Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod

tekoče cene, mio EUR

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
									napoved		
A Kmetijstvo, lov, gozdarstvo, ribištvo	800,8	791,3	1.030,1	981,8	982,0	880,4	1.047,8	1.182,0	1.170,2	1.100,2	1.157,2
BCDE Rudarstvo, predelovalne dejavnosti, oskrba z elektriko in vodo, ravnanje z odpadki, saniranje okolja	9.492,3	10.187,9	10.696,7	11.492,7	11.239,8	12.035,7	12.624,0	14.164,3	14.903,8	15.747,7	16.563,0
od tega: C Predelovalne dejavnosti	8.156,2	8.848,8	9.316,7	10.007,2	9.657,3	10.439,0	11.333,6	12.521,5	12.999,7	13.726,7	14.437,4
F Gradbeništvo	1.817,8	2.002,5	2.287,7	2.530,5	2.504,2	2.825,2	3.425,1	4.211,4	4.578,7	4.930,7	5.111,4
GHI Trgovina in popravila vozil, promet in skladiščenje, gostinstvo	7.251,2	7.815,4	8.417,3	8.842,0	8.014,7	9.141,0	10.207,8	10.780,6	11.395,7	12.166,2	12.796,0
J Informacijske in komunikacijske dejavnosti	1.388,2	1.488,1	1.545,4	1.701,6	1.769,2	1.998,1	2.184,7	2.359,9	2.506,9	2.802,7	3.022,4
K Finančne in zavarovalniške dejavnosti	1.337,5	1.407,7	1.514,9	1.605,6	1.631,7	1.924,9	2.081,7	2.796,4	2.841,1	3.015,5	3.171,6
L Poslovanje z nepremičninami	2.771,4	2.853,3	2.975,0	3.044,6	3.057,4	3.250,6	3.741,2	4.229,2	4.311,4	4.434,2	4.589,1
MN Strokovne, znanstvene, tehnične dejavnosti in druge raznovrstne poslovne dejavnosti	3.459,3	3.795,0	4.091,0	4.213,1	3.918,3	4.461,0	5.121,7	5.588,9	5.982,2	6.420,4	6.827,4
OPQ Uprava in obramba, izobraževanje, zdravstvo in socialno varstvo	5.805,9	6.087,1	6.420,2	6.906,8	7.557,8	8.403,0	8.569,0	9.376,3	9.807,8	10.424,5	11.066,9
RST Druge storitvene dejavnosti	905,0	941,6	983,1	1.058,5	886,6	977,7	1.196,2	1.346,0	1.437,6	1.525,8	1.604,8
1. DODANA VREDNOST	35.029,6	37.370,0	39.961,4	42.377,1	41.561,6	45.897,5	50.199,2	56.035,0	58.935,5	62.567,8	65.909,9
2. KOREKCIJSKE POSTAVKE	5.413,7	5.641,4	5.915,0	6.205,2	5.483,3	6.381,3	6.838,5	7.054,6	7.897,6	8.367,7	8.698,2
3. BRUTO DOMAČI PROIZVOD (3=1+2)	40.443,2	43.011,3	45.876,3	48.582,3	47.044,9	52.278,8	57.037,7	63.089,6	66.833,1	70.935,5	74.608,1

Vir: SURS, napoved UMAR.

Tabela 2b: Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod

deleži v % BDP (tekoče cene)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
									napoved		
A Kmetijstvo, lov, gozdarstvo, ribištvo	2,0	1,8	2,2	2,0	2,1	1,7	1,8	1,9	1,8	1,6	1,6
BCDE Rudarstvo, predelovalne dejavnosti, oskrba z elektriko in vodo, ravnanje z odpadki, saniranje okolja	23,5	23,7	23,3	23,7	23,9	23,0	22,1	22,5	22,3	22,2	22,2
od tega: C Predelovalne dejavnosti	20,2	20,6	20,3	20,6	20,5	20,0	19,9	19,8	19,5	19,4	19,4
F Gradbeništvo	4,5	4,7	5,0	5,2	5,3	5,4	6,0	6,7	6,9	7,0	6,9
GHI Trgovina in popravila vozil, promet in skladiščenje, gostinstvo	17,9	18,2	18,3	18,2	17,0	17,5	17,9	17,1	17,1	17,2	17,2
J Informacijske in komunikacijske dejavnosti	3,4	3,5	3,4	3,5	3,8	3,8	3,8	3,7	3,8	4,0	4,1
K Finančne in zavarovalniške dejavnosti	3,3	3,3	3,3	3,3	3,5	3,7	3,6	4,4	4,3	4,3	4,3
L Poslovanje z nepremičninami	6,9	6,6	6,5	6,3	6,5	6,2	6,6	6,7	6,5	6,3	6,2
MN Strokovne, znanstvene, tehnične dejavnosti in druge raznovrstne poslovne dejavnosti	8,6	8,8	8,9	8,7	8,3	8,5	9,0	8,9	9,0	9,1	9,2
OPQ Uprava in obramba, izobraževanje, zdravstvo in socialno varstvo	14,4	14,2	14,0	14,2	16,1	16,1	15,0	14,9	14,7	14,7	14,8
RST Druge storitvene dejavnosti	2,2	2,2	2,1	2,2	1,9	1,9	2,1	2,1	2,2	2,2	2,2
1. DODANA VREDNOST	86,6	86,9	87,1	87,2	88,3	87,8	88,0	88,8	88,2	88,2	88,3
2. KOREKCIJSKE POSTAVKE	13,4	13,1	12,9	12,8	11,7	12,2	12,0	11,2	11,8	11,8	11,7
3. BRUTO DOMAČI PROIZVOD (3=1+2)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Vir: SURS, napoved UMAR.

Tabela 3a: Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod

mio EUR

	stalne cene preteklega leta								stalne cene 2023		
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
									napoved		
A Kmetijstvo, lov, gozdarstvo, ribištvo	803,3	760,6	957,2	989,1	1.019,2	885,5	857,9	1.047,1	1.206,2	1.218,3	1.231,1
BCDE Rudarstvo, predelovalne dejavnosti, oskrba z elektriko in vodo, ravnanje z odpadki, saniranje okolja	9.543,7	10.148,1	10.518,9	11.429,3	11.100,7	12.236,4	11.714,8	12.699,9	14.327,2	14.585,1	14.913,2
od tega: C Predelovalne dejavnosti	8.177,8	8.788,3	9.137,9	10.079,9	9.712,7	10.693,1	10.097,2	11.423,0	12.671,8	12.912,5	13.209,5
F Gradbeništvo	1.748,8	1.953,9	2.156,8	2.520,2	2.493,5	2.764,5	3.028,9	4.040,7	4.424,1	4.601,0	4.718,4
GHI Trgovina in popravila vozil, promet in skladiščenje, gostinstvo	7.235,4	7.800,7	8.294,0	8.701,5	8.220,4	8.538,1	9.299,7	10.105,8	11.023,2	11.309,8	11.609,5
J Informacijske in komunikacijske dejavnosti	1.351,6	1.458,3	1.571,9	1.653,3	1.755,3	2.006,4	2.195,9	2.265,1	2.474,4	2.610,4	2.773,6
K Finančne in zavarovalniške dejavnosti	1.397,8	1.331,9	1.418,5	1.587,6	1.626,9	1.985,7	1.942,4	2.040,7	2.853,7	2.939,3	3.029,0
L Poslovanje z nepremičninami	2.651,8	2.811,9	2.907,1	2.999,3	3.031,4	3.128,2	3.317,0	3.785,4	4.273,6	4.316,3	4.361,7
MN Strokovne, znanstvene, tehnične dejavnosti in druge raznovrstne poslovne dejavnosti	3.453,2	3.724,3	4.044,6	3.984,1	3.789,3	4.299,3	4.960,6	5.190,3	5.776,1	5.995,3	6.259,7
OPQ Uprava in obramba, izobraževanje, zdravstvo in socialno varstvo	5.603,0	5.917,1	6.206,2	6.531,6	7.073,9	7.873,5	8.523,6	8.661,5	9.540,4	9.712,1	9.930,6
RST Druge storitvene dejavnosti	891,0	922,5	959,4	1.023,3	886,4	949,0	1.140,8	1.269,3	1.407,2	1.449,5	1.500,9
1. DODANA VREDNOST	34.679,6	36.829,0	39.034,3	41.419,0	40.997,1	44.666,5	46.981,7	51.106,2	57.306,1	58.737,2	60.327,7
2. KOREKCIJSKE POSTAVKE	5.413,1	5.561,7	5.892,9	6.073,5	5.524,8	6.249,5	6.583,6	6.836,8	7.322,3	7.498,9	7.663,5
3. BRUTO DOMAČI PROIZVOD (3=1+2)	40.092,8	42.390,7	44.927,2	47.492,4	46.522,0	50.916,0	53.565,2	57.942,8	64.628,4	66.236,1	67.991,2

Vir: SURS, napoved UMAR.

Tabela 3b: Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod

realne stopnje rasti v %

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
									napoved		
A Kmetijstvo, lov, gozdarstvo, ribištvo	-1,4	-5,0	21,0	-4,0	3,8	-9,8	-2,6	-0,1	2,0	1,0	1,0
BCDE Rudarstvo, predelovalne dejavnosti, oskrba z elektriko in vodo, ravnanje z odpadki, saniranje okolja	5,1	6,9	3,2	6,8	-3,4	8,9	-2,7	0,6	1,1	1,8	2,2
od tega: C Predelovalne dejavnosti	5,6	7,7	3,3	8,2	-2,9	10,7	-3,3	0,8	1,2	1,9	2,3
F Gradbeništvo	-3,3	7,5	7,7	10,2	-1,5	10,4	7,2	18,0	5,0	4,0	2,5
GHI Trgovina in popravila vozil, promet in skladiščenje, gostinstvo	5,6	7,6	6,1	3,4	-7,0	6,5	1,7	-1,0	2,2	2,6	2,6
J Informacijske in komunikacijske dejavnosti	-0,4	5,0	5,6	7,0	3,2	13,4	9,9	3,7	4,8	5,5	6,2
K Finančne in zavarovalniške dejavnosti	2,6	-0,4	0,8	4,8	1,3	21,7	0,9	-2,0	2,0	3,0	3,0
L Poslovanje z nepremičninami	0,0	1,5	1,9	0,8	-0,4	2,3	2,0	1,2	1,0	1,0	1,0
MN Strokovne, znanstvene, tehnične dejavnosti in druge raznovrstne poslovne dejavnosti	3,2	7,7	6,6	-2,6	-10,1	9,7	11,2	1,3	3,3	3,8	4,4
OPQ Uprava in obramba, izobraževanje, zdravstvo in socialno varstvo	2,4	1,9	2,0	1,7	2,4	4,2	1,4	1,1	1,7	1,8	2,2
RST Druge storitvene dejavnosti	5,2	1,8	1,9	4,1	-16,3	7,0	16,7	6,1	4,5	3,0	3,5
1. DODANA VREDNOST	3,2	5,1	4,5	3,6	-3,3	7,5	2,4	1,8	2,3	2,5	2,7
2. KOREKCIJSKE POSTAVKE	2,9	2,7	4,5	2,7	-11,0	14,0	3,2	0,0	3,8	2,4	2,2
3. BRUTO DOMAČI PROIZVOD (3=1+2)	3,2	4,8	4,5	3,5	-4,2	8,2	2,5	1,6	2,4	2,5	2,6

Vir: SURS, napoved UMAR.

**/// Tabela 4a: Stroškovna struktura bruto domačega proizvoda
(pripravljena naknadno, po objavi SURS, dne 29.2.2024)**

tekoče cene, mio EUR

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
									napoved		
1. Sredstva za zaposlene	19.966,0	21.246,0	22.818,3	24.581,7	25.209,2	27.556,3	29.671,9	33.540,5	36.043,9	38.383,8	40.357,9
Bruto plače in prejemki	17.167,0	18.270,3	19.608,3	21.130,0	21.601,5	23.615,9	25.494,1	28.900,6	30.969,0	32.979,5	34.675,6
Socialni prispevki delodajalcev	2.799,0	2.975,8	3.210,1	3.451,7	3.607,7	3.940,4	4.177,7	4.639,9	5.074,9	5.404,3	5.682,3
2. Davki na proizvodnjo in uvoz	5.959,8	6.187,1	6.483,0	6.961,3	6.193,2	7.130,1	7.705,6	8.335,6	8.983,1	9.430,9	9.800,2
Davki na proizvode	5.445,5	5.673,7	5.950,4	6.367,2	5.632,7	6.544,5	6.981,4	7.559,6	8.117,6	8.531,2	8.867,8
Drugi davki na proizvodnjo	514,3	513,4	532,6	594,1	560,5	585,6	724,2	776,0	865,5	899,7	932,3
3. Subvencije na proizvodnjo	548,1	575,3	594,7	742,2	2.219,4	1.637,2	978,5	1.438,4	1.074,1	925,8	997,1
Subvencije po proizvodih	31,9	32,3	35,5	162,0	149,5	163,2	142,9	505,0	220,0	163,5	169,6
Druge subvencije na proizvodnjo	516,2	543,0	559,2	580,2	2.070,0	1.473,9	835,6	933,4	854,0	762,3	827,5
4. Bruto poslovni presežek / raznovrstni dohodek	15.065,5	16.153,5	17.169,7	17.781,5	17.861,9	19.229,6	20.638,7	22.651,9	22.880,2	24.046,7	25.447,2
Potrošnja stalnega kapitala	8.093,2	8.306,4	8.604,2	8.897,3	9.168,6	9.920,4	11.224,6
Neto poslovni presežek	6.972,3	7.847,1	8.565,5	8.884,2	8.693,3	9.309,2	9.414,1
5. Bruto domači proizvod (5=1+2-3+4)	40.443,2	43.011,3	45.876,3	48.582,3	47.044,9	52.278,8	57.037,7	63.089,6	66.833,1	70.935,5	74.608,1

Vir: SURS, napoved UMAR.

**/// Tabela 4b: Stroškovna struktura bruto domačega proizvoda
(pripravljena naknadno, po objavi SURS, dne 29.2.2024)**

struktura v % (tekoče cene)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
									napoved		
1. Sredstva za zaposlene	49,4	49,4	49,7	50,6	53,6	52,7	52,0	53,2	53,9	54,1	54,1
Bruto plače in prejemki	42,4	42,5	42,7	43,5	45,9	45,2	44,7	45,8	46,3	46,5	46,5
Socialni prispevki delodajalcev	6,9	6,9	7,0	7,1	7,7	7,5	7,3	7,4	7,6	7,6	7,6
2. Davki na proizvodnjo in uvoz	14,7	14,4	14,1	14,3	13,2	13,6	13,5	13,2	13,4	13,3	13,1
Davki na proizvode	13,5	13,2	13,0	13,1	12,0	12,5	12,2	12,0	12,1	12,0	11,9
Drugi davki na proizvodnjo	1,3	1,2	1,2	1,2	1,2	1,1	1,3	1,2	1,3	1,3	1,2
3. Subvencije na proizvodnjo	1,4	1,3	1,3	1,5	4,7	3,1	1,7	2,3	1,6	1,3	1,3
Subvencije po proizvodih	0,1	0,1	0,1	0,3	0,3	0,3	0,3	0,8	0,3	0,2	0,2
Druge subvencije na proizvodnjo	1,3	1,3	1,2	1,2	4,4	2,8	1,5	1,5	1,3	1,1	1,1
4. Bruto poslovni presežek / raznovrstni dohodek	37,3	37,6	37,4	36,6	38,0	36,8	36,2	35,9	34,2	33,9	34,1
Potrošnja stalnega kapitala	20,0	19,3	18,8	18,3	19,5	19,0	19,7
Neto poslovni presežek	17,2	18,2	18,7	18,3	18,5	17,8	16,5
5. Bruto domači proizvod (5=1+2-3+4)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Vir: SURS; napoved UMAR.

Tabela 5a: Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda

tekoče cene, mio EUR

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
									napoved		
1 BRUTO DOMAČI PROIZVOD (1=4+5)	40.443,2	43.011,3	45.876,3	48.582,3	47.044,9	52.278,8	57.037,7	63.089,6	66.833,1	70.935,5	74.608,1
2 IZVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	31.383,2	35.753,4	38.899,8	40.621,9	36.582,5	43.685,7	53.698,8	52.994,7	54.497,8	57.090,3	60.320,9
3 UVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	27.929,9	31.892,4	35.026,5	36.448,3	32.378,9	40.632,5	52.406,7	48.785,8	51.275,3	54.129,1	57.258,0
4 SALDO menjave s tujino (4=2-3)	3.453,3	3.860,9	3.873,3	4.173,7	4.203,5	3.053,2	1.292,1	4.208,9	3.222,5	2.961,2	3.062,9
5 DOMAČA POTROŠNJA (5=6+9)	36.989,9	39.150,4	42.003,0	44.408,6	42.841,4	49.225,6	55.745,6	58.880,7	63.610,6	67.974,4	71.545,2
6 KONČNA POTROŠNJA (6=7+8)	29.537,5	30.535,2	32.227,4	34.385,0	33.403,7	37.863,7	41.896,6	45.757,6	48.703,0	51.606,3	54.197,3
7 ZASEBNA POTROŠNJA	21.838,9	22.598,4	23.856,5	25.490,7	23.707,9	27.016,7	30.787,4	33.461,8	34.966,6	36.900,3	38.420,4
- gospodinjstva	21.475,4	22.218,6	23.449,8	25.059,2	23.293,4	26.530,1	30.156,5	32.765,0	34.238,1	36.134,1	37.623,9
- izdatki zasebnih neprofitnih institucij	363,5	379,8	406,7	431,5	414,5	486,6	630,9	696,8	728,5	766,2	796,5
8 DRŽAVNA POTROŠNJA	7.698,6	7.936,7	8.371,0	8.894,3	9.695,8	10.847,0	11.109,2	12.295,8	13.736,4	14.706,0	15.777,0
9 BRUTO INVESTICIJE (9=10+11)	7.452,4	8.615,2	9.775,6	10.023,7	9.437,7	11.361,9	13.849,0	13.123,1	14.907,7	16.368,0	17.347,9
10 BRUTO INVESTICIJE V OSNOVNA SREDSTVA	7.028,7	7.879,8	8.869,3	9.514,7	8.892,8	10.581,6	12.329,5	14.193,8	15.374,3	16.469,0	17.463,2
11 SPREMEMBE ZALOG IN VREDNOSTNI PREDMETI	423,8	735,4	906,3	509,0	544,9	780,3	1.519,5	-1.070,7	-466,6	-100,9	-115,3

Vir: SURS, napoved UMAR.

Tabela 5b: Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda

struktura v % (tekoče cene)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
									napoved		
1 BRUTO DOMAČI PROIZVOD (1=4+5)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2 IZVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	77,6	83,1	84,8	83,6	77,8	83,6	94,1	84,0	81,5	80,5	80,9
3 UVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	69,1	74,1	76,3	75,0	68,8	77,7	91,9	77,3	76,7	76,3	76,7
4 SALDO menjave s tujino (4=2-3)	8,5	9,0	8,4	8,6	8,9	5,8	2,3	6,7	4,8	4,2	4,1
5 DOMAČA POTROŠNJA (5=6+9)	91,5	91,0	91,6	91,4	91,1	94,2	97,7	93,3	95,2	95,8	95,9
6 KONČNA POTROŠNJA (6=7+8)	73,0	71,0	70,2	70,8	71,0	72,4	73,5	72,5	72,9	72,8	72,6
7 ZASEBNA POTROŠNJA	54,0	52,5	52,0	52,5	50,4	51,7	54,0	53,0	52,3	52,0	51,5
- gospodinjstva	53,1	51,7	51,1	51,6	49,5	50,7	52,9	51,9	51,2	50,9	50,4
- izdatki zasebnih neprofitnih institucij	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
8 DRŽAVNA POTROŠNJA	19,0	18,5	18,2	18,3	20,6	20,7	19,5	19,5	20,6	20,7	21,1
9 BRUTO INVESTICIJE (9=10+11)	18,4	20,0	21,3	20,6	20,1	21,7	24,3	20,8	22,3	23,1	23,3
10 BRUTO INVESTICIJE V OSNOVNA SREDSTVA	17,4	18,3	19,3	19,6	18,9	20,2	21,6	22,5	23,0	23,2	23,4
11 SPREMEMBE ZALOG IN VREDNOSTNI PREDMETI	1,0	1,7	2,0	1,0	1,2	1,5	2,7	-1,7	-0,7	-0,1	-0,2

Vir: SURS, napoved UMAR.

Tabela 6a: Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda

mio EUR

	stalne cene preteklega leta								stalne cene 2023		
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
									napoved		
1 BRUTO DOMAČI PROIZVOD (1=4+5)	40.092,8	42.390,7	44.927,2	47.492,4	46.522,0	50.916,0	53.565,2	57.942,8	64.628,4	66.236,1	67.991,2
2 IZVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	31.821,7	34.857,7	37.954,1	40.643,2	37.157,2	41.877,5	46.814,9	52.642,5	53.789,8	55.510,8	57.818,3
3 UVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	28.555,1	30.910,5	34.152,6	36.661,8	33.125,0	38.138,2	44.286,3	49.750,4	50.602,8	52.603,6	54.821,2
4 SALDO menjave s tujino (4=2-3)	3.266,7	3.947,2	3.801,6	3.981,4	4.032,2	3.739,4	2.528,6	2.892,1	3.187,1	2.907,2	2.997,1
5 DOMAČA POTROŠNJA (5=6+9)	36.826,1	38.443,5	41.125,7	43.511,0	42.489,8	47.176,7	51.036,6	55.050,7	61.441,3	63.328,9	64.994,1
6 KONČNA POTROŠNJA (6=7+8)	29.408,8	29.984,9	31.557,6	33.683,1	33.102,4	36.429,4	38.780,0	42.557,9	47.107,0	48.048,8	49.194,3
7 ZASEBNA POTROŠNJA	21.918,4	22.254,5	23.394,2	25.159,3	23.837,5	26.142,3	27.992,2	31.183,9	33.981,1	34.675,3	35.319,1
- gospodinjstva	21.559,8	21.882,1	22.995,6	24.741,9	23.418,6	25.666,3	27.402,8	30.542,9	33.273,2	33.955,3	34.586,9
- izdatki zasebnih neprofitnih institucij	358,6	372,4	398,6	417,4	418,9	476,0	589,4	641,0	707,9	720,0	732,2
8 DRŽAVNA POTROŠNJA	7.490,4	7.730,3	8.163,3	8.523,7	9.264,9	10.287,1	10.787,9	11.374,1	13.125,9	13.373,6	13.875,2
9 BRUTO INVESTICIJE (9=10+11)	7.417,3	8.458,6	9.568,1	9.828,0	9.387,3	10.747,3	12.256,6	12.492,8	14.334,3	15.280,1	15.799,8
10 BRUTO INVESTICIJE V OSNOVNA SREDSTVA	6.987,6	7.744,3	8.679,8	9.315,9	8.832,8	10.015,6	10.952,5	13.499,8	14.783,0	15.374,3	15.904,9
11 SPREMEMBE ZALOG IN VREDNOSTNI PREDMETI	429,7	714,4	888,2	512,0	554,5	731,7	1.304,1	-1.007,0	-448,7	-94,2	-105,0

Vir: SURS, napoved UMAR.

Tabela 6b: Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda

realne stopnje rasti v %

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
									napoved		
1 BRUTO DOMAČI PROIZVOD (1=4+5)	3,2	4,8	4,5	3,5	-4,2	8,2	2,5	1,6	2,4	2,5	2,6
2 IZVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	6,2	11,1	6,2	4,5	-8,5	14,5	7,2	-2,0	1,5	3,2	4,2
3 UVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	6,3	10,7	7,1	4,7	-9,1	17,8	9,0	-5,1	3,7	4,0	4,2
4 SALDO menjave s tujino ¹	0,4	1,2	-0,1	0,2	-0,3	-1,0	-1,0	2,8	-1,6	-0,4	0,1
5 DOMAČA POTROŠNJA (5=6+9)	3,0	3,9	5,0	3,6	-4,3	10,1	3,7	-1,2	4,3	3,1	2,6
6 KONČNA POTROŠNJA (6=7+8)	3,9	1,5	3,3	4,5	-3,7	9,1	2,4	1,6	2,9	2,0	2,4
7 ZASEBNA POTROŠNJA	4,4	1,9	3,5	5,5	-6,5	10,3	3,6	1,3	1,6	2,0	1,9
- gospodinjstva	4,5	1,9	3,5	5,5	-6,5	10,2	3,3	1,3	1,6	2,0	1,9
- izdatki zasebnih neprofitnih institucij	4,0	2,5	5,0	2,6	-2,9	14,8	21,1	1,6	1,6	1,7	1,7
8 DRŽAVNA POTROŠNJA	2,4	0,4	2,9	1,8	4,2	6,1	-0,5	2,4	6,8	1,9	3,8
9 BRUTO INVESTICIJE (9=10+11)	-0,4	13,5	11,1	0,5	-6,3	13,9	7,9	-9,8	9,2	6,6	3,4
10 BRUTO INVESTICIJE V OSNOVNA SREDSTVA	-3,6	10,2	10,2	5,0	-7,2	12,6	3,5	9,5	4,2	4,0	3,5
11 SPREMEMBE ZALOG IN VREDNOSTNI PREDMETI ¹	0,6	0,7	0,4	-0,9	0,1	0,4	1,0	-4,4	1,0	0,5	0,0

Vir: SURS, napoved UMAR.

Opomba: ¹ Kot prispevek k realni rasti BDP (v odstotnih točkah).

Tabela 7: Plačilna bilanca - plačilno bilančna statistika

mio EUR

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	202
									napoved		
I. TEKOČI RAČUN	1.932	2.674	2.695	2.844	3.398	1.732	-578	2.770	1.509	1.165	1.125
1. BLAGO	1.524	1.617	1.272	1.298	2.333	882	-2.174	461	-728	-1.305	-1.540
1.1. Izvoz blaga	24.883	28.372	30.808	31.999	29.622	35.255	42.628	41.292	42.060	43.714	45.992
1.2. Uvoz blaga	23.360	26.756	29.535	30.701	27.289	34.373	44.802	40.831	42.787	45.019	47.532
2. STORITVE	1.941	2.254	2.624	2.907	1.913	2.198	3.482	3.790	3.994	4.314	4.654
2.1. Izvoz storitev	6.517	7.394	8.124	8.659	6.985	8.471	11.133	11.799	12.540	13.486	14.446
- Transport	1.839	2.164	2.431	2.512	2.316	2.658	3.431	3.265	3.310	3.484	3.710
- Potovanja	2.271	2.523	2.704	2.843	1.237	1.685	2.972	3.240	3.501	3.763	3.963
- Ostalo	2.407	2.706	2.989	3.303	3.432	4.128	4.730	5.293	5.729	6.238	6.773
2.2. Uvoz storitev	4.575	5.140	5.500	5.751	5.072	6.273	7.651	8.009	8.546	9.172	9.792
- Transport	917	1.098	1.107	1.185	1.128	1.553	1.944	1.613	1.620	1.707	1.819
- Potovanja	1.176	1.322	1.483	1.500	805	1.173	1.733	2.148	2.356	2.525	2.647
- Ostalo	2.482	2.720	2.911	3.066	3.138	3.547	3.974	4.248	4.570	4.940	5.326
1., 2. BLAGO IN STORITVE	3.465	3.870	3.896	4.205	4.246	3.081	1.308	4.251	3.267	3.009	3.114
Izvoz blaga in storitev	31.400	35.766	38.931	40.658	36.607	43.726	53.761	53.090	54.600	57.200	60.438
Uvoz blaga in storitev	27.935	31.896	35.035	36.453	32.361	40.645	52.453	48.840	51.333	54.191	57.324
3. PRIMARNI DOHODKI	-1.139	-879	-769	-821	-314	-756	-1.232	-867	-1.019	-1.088	-1.193
3.1. Prejemki	1.259	1.381	1.633	1.749	1.725	2.086	2.156	2.503	2.630	2.745	2.843
- Od dela	355	385	486	526	570	627	654	734	770	795	805
- Od kapitala	637	703	802	845	716	1.005	1.051	1.398	1.355	1.383	1.413
- Ostali primarni dohodki	267	293	345	378	439	454	450	372	504	566	625
3.2. Izdatki	2.398	2.260	2.401	2.569	2.039	2.841	3.387	3.371	3.649	3.833	4.037
- Od dela	132	149	173	195	178	205	235	294	340	370	405
- Od kapitala	2.081	1.929	2.024	2.164	1.669	2.372	2.788	2.739	2.934	3.062	3.233
- Ostali primarni dohodki	184	182	204	211	192	264	364	337	375	401	399
4. SEKUNDARNI DOHODKI	-394	-317	-432	-540	-535	-594	-655	-614	-739	-755	-796
4.1. Prejemki	713	828	873	934	994	1.113	1.243	1.427	1.409	1.457	1.487
4.2. Izdatki	1.107	1.145	1.306	1.474	1.529	1.707	1.898	2.041	2.148	2.212	2.283
II. KAPITALSKI RAČUN	-307	-324	-203	-222	-258	163	-220	-168			
1. Bruto pridobitve/ odtujitve neproizvedenih nefinančnih imetij	-45	-76	-24	-59	-96	-86	-181	-396			
2. Kapitalski transferji	-262	-248	-178	-163	-163	248	-39	228			
III. FINANČNI RAČUN	1.184	2.112	2.537	2.014	3.670	1.774	-1678	2621			
1. Neposredne naložbe	-864	-495	-934	-762	262	-414	-1288	-540			
- Imetja	434	570	373	1.157	708	1.442	763	497			
- Obveznosti	1.298	1.065	1.307	1.919	446	1.856	2051	1037			
2. Naložbe v vrednostne papirje	5.024	2.990	744	734	-1.136	2.778	-12	-260			
3. Finančni derivativi	-270	-185	-81	-163	53	30	-176	-46			
4. Ostale naložbe	-2.610	-287	2.757	2.168	4.325	-1.444	-371	3465			
4.1. Imetja	-2.216	-1.372	2.052	3.274	4.830	2.923	2940	6220			
4.2. Obveznosti	394	-1.085	-705	1.106	505	4.367	3311	2755			
5. Rezervna imetja	-97	89	52	37	166	824	168	2			
IV. NETO NAPAKE IN IZPUSTITIVE	-441	-239	45	-607	531	-121	-880	19			

Vir: BS, napoved UMAR.

Opomba: Metodologija plačilne bilance temelji na priporočilih šeste izdaje Priročnika za izdelavo plačilne bilance, ki ga je izdal Mednarodni denarni sklad (Balance of Payments and International Investment Position).

Tabela 8: Kazalniki trga dela

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
									napoved		
PONUDBA NA TRGU DELA											
Stopnja aktivnosti (20-64 let, v %)	76,2	78,6	79,5	79,9	79,5	79,8	81,1	81,0*	81,2	81,7	82,1
Aktivno prebivalstvo po ADS (v tisoč)	995	1.027	1.033	1.028	1.029	1.020	1.026	1.025*	1.027	1.034	1.038
- letna rast (v %)	-1,3	3,2	0,7	-0,5	0,1	-0,9	0,7	-0,2*	0,2	0,6	0,4
ZAPOSLENOST IN BREZPOSELNOST											
Zaposlenost po nacionalnih računih (v tisoč)	961,2	989,2	1.020,8	1.045,8	1038,5	1.052,0	1.082,3	1.095,5	1.103,5	1.110,7	1.115,8
- letna rast (v %)	1,8	2,9	3,2	2,4	-0,7	1,3	2,9	1,2	0,7	0,6	0,5
Delovno aktivni po ADS (v tisoč)	915,1	959,0	980,5	982,3	978,1	971,7	986,2	986,2*	988,2	994,6	999,2
- letna rast (v %)	-0,3	4,8	2,2	0,2	-0,4	-0,7	1,5	0,0*	0,2	0,6	0,5
Stopnja delovne aktivnosti (20-64 let, v %)	70,1	73,4	75,4	76,4	76	76,1	77,9	78,0*	78,1	78,7	79,1
Formalno delovno aktivni (v tisoč) **	817,2	845,5	872,8	894,2	888,9	900,3	922,0	933,7	939,5	944,5	949,6
- letna rast (v %)	1,6	3,5	3,2	2,5	-0,6	1,3	2,4	1,3	0,6	0,5	0,5
od teh osebe v delovnem razmerju (v tisoč)	730,5	755,3	780,2	801,9	794,6	804,4	824,1	833,4	838,7	843,4	848,1
- letna rast (v %)	2,4	3,4	3,3	2,8	-0,9	1,2	2,4	1,1	0,6	0,6	0,6
od teh samozaposleni (v tisoč)	86,7	90,2	92,6	92,3	94,3	95,8	97,9	100,4	100,8	101,1	101,5
- letna rast (v %)	-5,3	4,0	2,7	-0,3	2,1	1,6	2,1	2,6	0,4	0,3	0,4
Brezposelni po ADS (v tisoč)	79,7	67,5	52,8	45,7	51,1	47,8	40,2	38,6*	38,9	38,9	38,8
- letna rast (v %)	-11,9	-15,3	-21,8	-13,4	11,8	-6,5	-15,9	-4,0*	1,0	-0,1	-0,4
Registrirani brezposelni (v tisoč)	103,2	88,6	78,5	74,2	85,0	74,3	56,7	48,7	47,7	47,2	46,5
- letna rast (v %)	-8,5	-14,1	-11,5	-5,5	14,6	-12,6	-23,8	-14,0	-2,0	-1,1	-1,4
Stopnja brezposelnosti po ADS (v %)	8,0	6,6	5,1	4,5	5,0	4,7	4,0	3,8*	3,8	3,8	3,7
Stopnja registrirane brezposelnosti (v %)	11,2	9,5	8,2	7,7	8,7	7,6	5,8	5,0	4,8	4,8	4,7

Vir: SURS, ZRSZ; Eurostat; napoved UMAR.

Opomba: *Ocena UMAR (podatki za zadnje četrletje 2023 ob zaključku priprave napovedi še niso bili na voljo). **Po statističnem registru delovno aktivnega prebivalstva, vključno z oceno samostojnih kmetov.

Tabela 9: Indikatorji mednarodne konkurenčnosti

letne stopnje rasti v %

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
									napoved		
Efektivni tečaj¹											
Nominalno	0,9	0,5	0,8	-0,5	0,6	0,0	-1,7	0,8	0,0	0,0	0,0
Realno - deflator cene življenjskih potrebščin	0,2	0,4	0,9	-0,4	-0,5	-0,5	-0,4	2,4	0,5	1,4	0,3
Realno - deflator stroški dela na enoto proizvoda	1,1	0,4	0,8	0,4	3,5	0,6	-0,3	5,7*	1,3	1,6	0,1
Komponente stroškov dela na enoto proizvoda											
Nominalni stroški dela na enoto proizvoda	1,8	1,2	2,7	3,9	7,2	1,1	5,4	11,4*	4,8	3,8	2,3
Sredstva za zaposlene na zaposlenega, nominalno	3,1	3,0	3,9	5,0	3,4	8,1	5,0	11,8*	6,6	5,7	4,5
Produktivnost dela, realno ²	1,3	1,9	1,2	1,1	-3,6	6,8	-0,4	0,4	1,7	1,8	2,2
Realni stroški dela na enoto proizvoda	0,9	-0,3	0,5	1,6	6,0	-1,5	-1,0	2,3*	1,3	0,2	-0,1
Produktivnost dela, nominalno ³	2,2	3,3	3,4	3,4	-2,5	9,7	6,0	9,3	5,2	5,5	4,7

Vir: SURS, ECB, Consensus Forecasts, Evropska komisija, OECD; preračuni in napoved za Slovenijo UMAR.

Opomba: ¹ Harmonizirani efektivni tečaj do 37 trgovinskih partneric: 18 držav zunaj evrskega območja in 19 držav evrskega območja; rast vrednosti pomeni apreciacijo nacionalne valute in obratno. ² Bruto domači proizvod na zaposlenega, v stalnih cenah; ³ Bruto domači proizvod na zaposlenega, v tekočih cenah. * Ker podatek za zadnje četrletje 2023 ob pripravi napovedi še ni bil na voljo, je podatek za leto 2023 ocena UMAR.

Tabela 10a: Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF

tekoče cene, v mio EUR

BILANCA PRIHODKOV	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023 predhodno
I. SKUPAJ PRIHODKI	15.842	16.803	18.594	19.232	18.529	21.383	23.311	25.036
DAVČNI PRIHODKI	14.241	15.162	16.225	17.179	16.460	18.786	20.557	21.977
DAVKI NA DOHODEK IN DOBIČEK	2.681	2.967	3.296	3.614	3.262	3.981	4.517	4.577
Dohodnina	2.079	2.197	2.447	2.592	2.488	2.845	2.944	3.179
Davek od dohodkov pravnih oseb	600	766	846	997	773	1.115	1.553	1.381
PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	5.721	6.092	6.550	7.021	7.290	7.928	8.504	9.241
DAVKI NA PLAČILNO LISTO IN DELOVNO SILO	20	21	22	23	22	24	27	27
DAVKI NA PREMOŽENJE	256	274	278	296	287	317	337	346
DOMAČI DAVKI NA BLAGO IN STORITVE	5.433	5.723	5.989	6.127	5.493	6.359	6.884	7.494
Davek na dodano vrednost	3.272	3.504	3.757	3.872	3.528	4.231	4.747	5.136
Trošarine	1.551	1.586	1.560	1.543	1.314	1.470	1.446	1.655
DAVKI NA MEDN. TRGOVINO IN TRANSAKCIJE	82	83	90	99	102	177	289	223
DRUGI DAVKI	48	1	0	-1	4	-1	0	69
NEDAVČNI PRIHODKI	963	1.089	1.351	1.114	1.118	1.338	1.410	1.409
KAPITALSKI PRIHODKI	96	91	153	136	147	228	268	288
DONACIJE	10	10	12	14	18	22	57	39
TRANSFERNI PRIHODKI	51	52	56	58	55	57	58	230
SREDSTVA PREJETA IZ PRORAČUNA EU	481	399	797	731	731	951	962	1.093

Vir: Ministrstvo za finance.

Tabela 10b: Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF

deleži v primerjavi z BDP v %

BILANCA PRIHODKOV	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023 predhodno
I. SKUPAJ PRIHODKI	39,2	39,1	40,5	39,6	39,4	40,9	40,9	39,7
DAVČNI PRIHODKI	35,2	35,3	35,4	35,4	35,0	35,9	36,0	34,8
DAVKI NA DOHODEK IN DOBIČEK	6,6	6,9	7,2	7,4	6,9	7,6	7,9	7,3
Dohodnina	5,1	5,1	5,3	5,3	5,3	5,4	5,2	5,0
Davek od dohodkov pravnih oseb	1,5	1,8	1,8	2,1	1,6	2,1	2,7	2,2
PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	14,1	14,2	14,3	14,5	15,5	15,2	14,9	14,6
DAVKI NA PLAČILNO LISTO IN DELOVNO SILO	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
DAVKI NA PREMOŽENJE	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5
DOMAČI DAVKI NA BLAGO IN STORITVE	13,4	13,3	13,1	12,6	11,7	12,2	12,1	11,9
Davek na dodano vrednost	8,1	8,1	8,2	8,0	7,5	8,1	8,3	8,1
Trošarine	3,8	3,7	3,4	3,2	2,8	2,8	2,5	2,6
DAVKI NA MEDN. TRGOVINO IN TRANSAKCIJE	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,5	0,4
DRUGI DAVKI	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
NEDAVČNI PRIHODKI	2,4	2,5	2,9	2,3	2,4	2,6	2,5	2,2
KAPITALSKI PRIHODKI	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,4	0,5	0,5
DONACIJE	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
TRANSFERNI PRIHODKI	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,4
SREDSTVA PREJETA IZ PRORAČUNA EU	1,2	0,9	1,7	1,5	1,6	1,8	1,7	1,7

Vir: Ministrstvo za finance, SURS.

Tabela 11a: Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF

tekoče cene, mio EUR

BILANCA ODHODKOV	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023 predhodno
II. SKUPAJ ODHODKI	16.497	17.102	18.067	18.969	22.071	24.300	24.886	27.307
TEKOČI ODHODKI	7.407	7.733	7.967	8.228	9.128	10.394	10.283	11.569
PLAČE IN DRUGI IZDATKI ZAPOSLENIM	3.278	3.406	3.583	3.837	4.285	5.020	4.729	5.232
PRISPEVKI DELODAJALCEV ZA SOC. VARNOST	508	533	585	634	681	730	752	829
IZDATKI ZA BLAGO IN STORITVE	2.371	2.627	2.634	2.728	3.021	3.351	3.557	3.899
PLAČILA OBRESTI	1.074	985	868	792	778	732	661	711
REZERVE	176	183	298	238	364	559	584	897
TEKOČI TRANSFERI	7.700	7.913	8.237	8.704	10.868	11.319	11.261	12.051
SUBVENCIJE	397	425	444	468	1.449	867	690	1.005
TRANSFERI POSAMEZNIKOM IN GOSPODINJSTVOM	6.496	6.665	6.926	7.324	8.251	9.168	9.294	9.731
DRUGI TEKOČI TRANSFERI	808	822	867	913	1.168	1.284	1.277	1.315
INVESTICIJSKI ODHODKI - SKUPAJ	962	1.078	1.432	1.527	1.549	1.959	2.612	3.015
INVESTICIJSKI ODHODKI	784	891	1.160	1.253	1.231	1.545	2.053	2.352
INVESTICIJSKI TRANSFERI	178	187	272	274	319	414	559	663
PLAČILA SREDSTEV V PRORAČUN EU	427	379	433	510	526	629	730	672
III. JAVNOFINANČNI PRESEŽEK / PRIMANJKLJAJ (I. - II.)	-655	-299	526	264	-3.542	-2.917	-1.575	-2.271

Vir: Ministrstvo za finance.

Tabela 11b: Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF

deleži v primerjavi z BDP v %

BILANCA ODHODKOV	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023 predhodno
II. SKUPAJ ODHODKI	40,8	39,8	39,4	39,0	46,9	46,5	43,6	43,3
TEKOČI ODHODKI	18,3	18,0	17,4	16,9	19,4	19,9	18,0	18,3
PLAČE IN DRUGI IZDATKI ZAPOSLENIM	8,1	7,9	7,8	7,9	9,1	9,6	8,3	8,3
PRISPEVKI DELODAJALCEV ZA SOC. VARNOST	1,3	1,2	1,3	1,3	1,4	1,4	1,3	1,3
IZDATKI ZA BLAGO IN STORITVE	5,9	6,1	5,7	5,6	6,4	6,4	6,2	6,2
PLAČILA OBRESTI	2,7	2,3	1,9	1,6	1,7	1,4	1,2	1,1
REZERVE	0,4	0,4	0,6	0,5	0,8	1,1	1,0	1,4
TEKOČI TRANSFERI	19,0	18,4	18,0	17,9	23,1	21,7	19,7	19,1
SUBVENCIJE	1,0	1,0	1,0	1,0	3,1	1,7	1,2	1,6
TRANSFERI POSAMEZNIKOM IN GOSPODINJSTVOM	16,1	15,5	15,1	15,1	17,5	17,5	16,3	15,4
DRUGI TEKOČI TRANSFERI	2,0	1,9	1,9	1,9	2,5	2,5	2,2	2,1
INVESTICIJSKI ODHODKI - SKUPAJ	2,4	2,5	3,1	3,1	3,3	3,7	4,6	4,8
INVESTICIJSKI ODHODKI	1,9	2,1	2,5	2,6	2,6	3,0	3,6	3,7
INVESTICIJSKI TRANSFERI	0,4	0,4	0,6	0,6	0,7	0,8	1,0	1,1
PLAČILA SREDSTEV V PRORAČUN EU	1,1	0,9	0,9	1,0	1,1	1,2	1,3	1,1
III. JAVNOFINANČNI PRESEŽEK / PRIMANJKLJAJ (I. - II.)	-1,6	-0,7	1,1	0,5	-7,5	-5,6	-2,8	-3,6

Vir: Ministrstvo za finance, SURS.

Tabela 12: Primerjava uspešnosti napovedi realne gospodarske rasti in povprečne letne inflacije, po institucijah

1. Aritmetično povprečje napak, ME		Bruto domači proizvod, realna rast				Inflacija, povprečje leta			
		PNt+1	JNt+1	PNt	JNt	PNt+1	JNt+1	PNt	JNt
UMAR	2002-2016	1,08	0,75	0,07	0,01	0,09	0,31	-0,25	0,13
	2002-2017	0,85	0,57	-0,02	-0,03	0,07	0,29	-0,21	0,13
	2002-2018	0,72	0,50	0,02	-0,04	0,06	0,26	-0,22	0,13
	2002-2019	0,76	0,54	0,07	-0,01	0,07	0,27	-0,21	0,13
	2002-2020	0,76	0,54	-0,04	-0,07	0,07	0,27	-0,17	0,14
	2002-2021	0,53	0,36	-0,22	-0,17	0,06	0,24	-0,21	0,11
	2002-2022	0,46	0,31	-0,26	-0,18	-0,32	-0,11	-0,32	0,11
	2002-2023	0,50	0,29	-0,24	-0,17	-0,51	-0,17	-0,32	0,11
BS	2002-2016	1,03	0,65	0,15	-0,05	0,00	0,05	-0,13	0,08
	2002-2017	0,81	0,45	0,04	-0,07	-0,01	0,04	-0,11	0,07
	2002-2018	0,68	0,41	0,05	-0,08	-0,03	0,00	-0,10	0,07
	2002-2019	0,72	0,44	0,09	-0,07	0,00	0,03	-0,10	0,07
	2002-2020	0,72	0,44	0,03	-0,17	0,00	0,03	-0,08	0,07
	2002-2021	0,52	0,15	-0,12	-0,24	-0,04	-0,03	-0,11	0,06
	2002-2022	0,47	0,08	-0,09	-0,24	-0,44	-0,31	-0,12	0,06
	2002-2023	0,48	0,04	-0,06	-0,24	-0,56	-0,31	-0,10	0,06
GZS	2002-2016	1,01	0,49	0,03	-0,09	0,15	0,32	0,05	0,07
	2002-2017	0,78	0,29	n.p.	n.p.	0,13	0,29	n.p.	n.p.
	2002-2018	n.p.	n.p.	-0,01	-0,11	n.p.	n.p.	0,06	0,08
	2002-2019	0,78	0,29	0,02	-0,07	0,13	0,29	0,08	0,08
	2002-2020	0,78	0,29	0,06	-0,12	0,13	0,29	0,17	0,10
	2002-2021	0,48	0,14	-0,13	-0,21	0,20	0,35	0,15	0,08
	2002-2022	0,40	0,09	-0,20	-0,18	-0,18	-0,02	-0,03	0,07
	2002-2023	0,46	0,06	-0,20	-0,20	-0,39	-0,10	-0,04	0,09
EK	2002-2016	0,90	0,53	0,05	-0,13	0,24	0,30	-0,01	0,10
	2002-2017	0,68	0,34	-0,06	-0,14	0,22	0,28	-0,01	0,10
	2002-2018	0,55	0,29	-0,05	-0,14	0,20	0,24	-0,01	0,10
	2002-2019	0,59	0,33	-0,01	-0,12	0,21	0,26	-0,01	0,10
	2002-2020	0,59	0,33	-0,08	-0,20	0,21	0,26	0,03	0,11
	2002-2021	0,48	0,15	-0,24	-0,28	0,15	0,18	-0,03	0,08
	2002-2022	0,45	0,09	-0,30	-0,22	-0,24	-0,19	-0,18	0,07
	2002-2023	0,50	0,05	-0,31	-0,22	-0,41	-0,21	-0,19	0,08
IMF	2002-2016	1,06	0,64	0,06	-0,07	0,16	0,10	-0,19	0,02
	2002-2017	0,81	0,40	-0,10	-0,13	0,12	0,07	-0,18	0,03
	2002-2018	0,61	0,26	-0,12	-0,12	0,13	0,07	-0,17	0,05
	2002-2019	0,62	0,30	-0,06	-0,08	0,15	0,08	-0,17	0,06
	2002-2020	0,62	0,30	-0,19	-0,14	0,15	0,08	-0,14	0,08
	2002-2021	0,45	0,13	-0,40	-0,23	0,11	0,07	-0,18	0,06
	2002-2022	0,39	0,09	-0,45	-0,20	-0,26	-0,28	-0,28	0,06
	2002-2023	0,43	0,09	-0,43	-0,17	-0,36	-0,38	-0,31	0,06
WIIW	2002-2016	0,93	0,96	0,29	-0,04	0,19	0,22	0,12	-0,01
	2002-2017	0,70	0,75	0,14	-0,10	0,14	0,17	0,09	-0,01
	2002-2018	0,56	0,67	0,09	-0,09	0,10	0,16	0,08	-0,02
	2002-2019	0,59	0,70	0,13	-0,06	0,10	0,17	0,08	-0,01
	2002-2020	0,59	0,70	-0,08	-0,12	0,10	0,17	0,12	0,02
	2002-2021	0,35	0,47	-0,31	-0,26	0,04	0,11	0,07	0,00
	2002-2022	0,27	0,39	-0,35	-0,23	-0,34	-0,28	-0,15	0,01
	2002-2023	0,33	0,39	-0,34	-0,23	-0,59	-0,34	-0,18	0,01

Tabela 12: Primerjava uspešnosti napovedi realne gospodarske rasti in povprečne letne inflacije, po institucijah

2. Povprečna absolutna napaka, MAE		Bruto domači proizvod, realna rast				Inflacija, povprečje leta			
		PNt+1	JNt+1	PNt	JNt	PNt+1	JNt+1	PNt	JNt
UMAR	2002-2016	2,33	2,03	1,18	0,54	1,00	1,02	0,41	0,19
	2002-2017	2,35	2,03	1,19	0,54	0,94	0,96	0,41	0,19
	2002-2018	2,29	1,95	1,16	0,52	0,90	0,91	0,40	0,18
	2002-2019	2,24	1,91	1,15	0,51	0,86	0,89	0,38	0,18
	2002-2020	2,24	1,91	1,20	0,55	0,86	0,89	0,39	0,19
	2002-2021	2,24	1,97	1,32	0,62	0,83	0,86	0,42	0,21
	2002-2022	2,25	1,91	1,31	0,61	1,16	1,15	0,52	0,20
	2002-2023	2,21	1,83	1,26	0,59	1,31	1,17	0,51	0,20
BS	2002-2016	2,15	2,06	1,24	0,65	1,11	1,01	0,38	0,18
	2002-2017	2,17	2,09	1,26	0,63	1,05	0,95	0,37	0,17
	2002-2018	2,12	1,98	1,19	0,61	1,00	0,93	0,35	0,16
	2002-2019	2,09	1,93	1,17	0,59	0,97	0,91	0,33	0,16
	2002-2020	2,09	1,93	1,16	0,67	0,97	0,91	0,33	0,15
	2002-2021	2,09	2,09	1,25	0,71	0,96	0,92	0,35	0,15
	2002-2022	2,08	2,05	1,20	0,69	1,32	1,15	0,35	0,14
	2002-2023	2,01	1,99	1,16	0,67	1,39	1,11	0,35	0,13
GZS	2002-2016	2,21	2,02	1,29	0,65	1,03	1,13	0,43	0,15
	2002-2017	2,25	2,06	n.p.	n.p.	0,98	1,08	n.p.	n.p.
	2002-2018	n.p.	n.p.	1,25	0,63	n.p.	n.p.	0,41	0,16
	2002-2019	2,25	2,06	1,21	0,62	0,98	1,08	0,41	0,16
	2002-2020	2,25	2,06	1,18	0,64	0,98	1,08	0,49	0,17
	2002-2021	2,14	2,07	1,29	0,71	0,93	1,03	0,47	0,17
	2002-2022	2,20	2,02	1,31	0,69	1,25	1,33	0,63	0,17
	2002-2023	2,17	1,94	1,25	0,68	1,40	1,34	0,61	0,18
EK	2002-2016	2,17	1,97	1,18	0,47	1,23	1,12	0,34	0,18
	2002-2017	2,20	1,99	1,21	0,46	1,15	1,06	0,32	0,17
	2002-2018	2,15	1,91	1,15	0,45	1,09	1,02	0,31	0,16
	2002-2019	2,10	1,85	1,13	0,43	1,05	1,00	0,30	0,16
	2002-2020	2,10	1,85	1,15	0,49	1,05	1,00	0,32	0,16
	2002-2021	2,10	1,91	1,25	0,56	1,04	1,01	0,37	0,18
	2002-2022	1,98	1,88	1,28	0,56	1,37	1,32	0,50	0,17
	2002-2023	1,96	1,83	1,24	0,55	1,49	1,29	0,49	0,18
IMF	2002-2016	2,10	2,20	1,30	0,88	1,11	1,10	0,46	0,25
	2002-2017	2,16	2,26	1,37	0,89	1,07	1,06	0,43	0,25
	2002-2018	2,18	2,25	1,32	0,84	1,02	1,00	0,41	0,25
	2002-2019	2,10	2,18	1,30	0,82	0,98	0,97	0,40	0,25
	2002-2020	2,10	2,18	1,37	0,84	0,98	0,97	0,40	0,27
	2002-2021	2,10	2,22	1,52	0,89	0,96	0,92	0,44	0,28
	2002-2022	2,08	2,15	1,52	0,85	1,28	1,23	0,52	0,27
	2002-2023	2,04	2,05	1,45	0,83	1,32	1,28	0,54	0,26
WIIW	2002-2016	2,27	2,33	1,55	1,08	1,30	1,13	0,90	0,47
	2002-2017	2,30	2,34	1,59	1,08	1,25	1,09	0,86	0,44
	2002-2018	2,26	2,24	1,53	1,01	1,21	1,04	0,82	0,42
	2002-2019	2,19	2,18	1,49	0,98	1,15	1,00	0,78	0,41
	2002-2020	2,19	2,18	1,62	0,99	1,15	1,00	0,78	0,41
	2002-2021	2,19	2,25	1,77	1,09	1,14	0,99	0,78	0,41
	2002-2022	2,26	2,21	1,75	1,05	1,47	1,32	0,95	0,39
	2002-2023	2,23	2,12	1,68	1,01	1,66	1,34	0,95	0,38

Tabela 12: Primerjava uspešnosti napovedi realne gospodarske rasti in povprečne letne inflacije, po institucijah

3. Koren povprečne kvadratne napake, RMSE		Bruto domači proizvod, realna rast				Inflacija, povprečje leta			
		Pnt+1	Jnt+1	Pnt	Jnt	Pnt+1	Jnt+1	Pnt	Jnt
UMAR	2002-2016	3,66	3,34	1,50	0,73	1,32	1,28	0,53	0,23
	2002-2017	3,60	3,27	1,50	0,72	1,28	1,24	0,52	0,22
	2002-2018	3,51	3,18	1,46	0,70	1,24	1,21	0,51	0,21
	2002-2019	3,42	3,11	1,44	0,69	1,21	1,18	0,49	0,21
	2002-2020	3,42	3,11	1,48	0,72	1,21	1,18	0,49	0,23
	2002-2021	3,43	3,10	1,64	0,83	1,18	1,15	0,54	0,25
	2002-2022	3,35	3,03	1,62	0,82	2,05	1,89	0,74	0,24
	2002-2023	3,29	2,95	1,59	0,80	2,20	1,87	0,73	0,24
BS	2002-2016	3,52	3,39	1,84	0,80	1,40	1,26	0,47	0,24
	2002-2017	3,47	3,34	1,82	0,78	1,35	1,22	0,46	0,23
	2002-2018	3,38	3,24	1,77	0,76	1,31	1,19	0,44	0,22
	2002-2019	3,30	3,16	1,73	0,74	1,28	1,16	0,43	0,22
	2002-2020	3,30	3,16	1,70	0,86	1,28	1,16	0,42	0,21
	2002-2021	3,30	3,28	1,78	0,90	1,26	1,17	0,45	0,21
	2002-2022	3,22	3,21	1,74	0,88	2,15	1,67	0,45	0,20
	2002-2023	3,14	3,14	1,70	0,86	2,18	1,64	0,44	0,20
GZS	2002-2016	3,59	3,34	1,79	0,78	1,43	1,36	0,54	0,22
	2002-2017	3,55	3,30	n.p.	n.p.	1,38	1,32	n.p.	n.p.
	2002-2018	n.p.	n.p.	1,74	0,76	n.p.	n.p.	0,52	0,22
	2002-2019	3,55	3,30	1,69	0,75	1,38	1,32	0,51	0,22
	2002-2020	3,55	3,30	1,65	0,76	1,38	1,32	0,67	0,23
	2002-2021	3,48	3,21	1,78	0,85	1,32	1,26	0,65	0,23
	2002-2022	3,40	3,13	1,78	0,83	2,06	1,97	1,03	0,23
	2002-2023	3,34	3,05	1,74	0,82	2,23	1,95	1,00	0,25
EK	2002-2016	3,51	3,22	1,58	0,65	1,52	1,34	0,47	0,24
	2002-2017	3,46	3,17	1,59	0,64	1,47	1,30	0,45	0,23
	2002-2018	3,38	3,08	1,54	0,62	1,43	1,26	0,44	0,22
	2002-2019	3,29	3,00	1,51	0,60	1,39	1,24	0,43	0,22
	2002-2020	3,29	3,00	1,51	0,69	1,39	1,24	0,45	0,22
	2002-2021	3,22	3,00	1,63	0,77	1,37	1,24	0,53	0,23
	2002-2022	3,14	2,94	1,64	0,77	2,16	2,01	0,87	0,23
	2002-2023	3,08	2,87	1,60	0,76	2,27	1,97	0,85	0,23
IMF	2002-2016	3,42	3,53	1,76	1,19	1,38	1,40	0,65	0,29
	2002-2017	3,40	3,51	1,82	1,18	1,34	1,36	0,63	0,29
	2002-2018	3,35	3,44	1,77	1,15	1,30	1,32	0,61	0,29
	2002-2019	3,26	3,35	1,73	1,12	1,27	1,28	0,59	0,29
	2002-2020	3,26	3,35	1,78	1,13	1,27	1,28	0,59	0,31
	2002-2021	3,23	3,33	1,99	1,17	1,24	1,25	0,63	0,32
	2002-2022	3,16	3,25	1,98	1,14	2,03	1,98	0,76	0,31
	2002-2023	3,10	3,17	1,93	1,12	2,04	2,00	0,78	0,31
WIIW	2002-2016	3,68	3,67	2,41	1,44	1,66	1,63	1,03	0,54
	2002-2017	3,63	3,61	2,39	1,42	1,61	1,59	1,00	0,52
	2002-2018	3,54	3,50	2,32	1,37	1,57	1,54	0,97	0,51
	2002-2019	3,45	3,41	2,27	1,34	1,53	1,50	0,94	0,49
	2002-2020	3,45	3,41	2,39	1,33	1,53	1,50	0,93	0,50
	2002-2021	3,49	3,42	2,54	1,45	1,51	1,47	0,93	0,49
	2002-2022	3,41	3,35	2,49	1,42	2,25	2,24	1,33	0,48
	2002-2023	3,35	3,27	2,44	1,39	2,50	2,22	1,31	0,47

Tabela 12: Primerjava uspešnosti napovedi realne gospodarske rasti in povprečne letne inflacije, po institucijah

4. Standardizirana povprečna absolutna napaka, stdMAE		Bruto domači proizvod, realna rast				Inflacija, povprečje leta			
		PNt+1	JNt+1	PNt	JNt	PNt+1	JNt+1	PNt	JNt
UMAR	2002-2016	0,67	0,58	0,34	0,15	0,44	0,45	0,18	0,09
	2002-2017	0,68	0,58	0,34	0,16	0,43	0,43	0,19	0,08
	2002-2018	0,67	0,57	0,34	0,15	0,42	0,42	0,19	0,08
	2002-2019	0,67	0,58	0,35	0,15	0,41	0,42	0,18	0,09
	2002-2020	0,67	0,58	0,33	0,15	0,41	0,42	0,18	0,09
	2002-2021	0,64	0,56	0,34	0,16	0,41	0,42	0,20	0,10
	2002-2022	0,65	0,55	0,34	0,16	0,48	0,47	0,21	0,08
	2002-2023	0,65	0,54	0,34	0,16	0,51	0,45	0,19	0,08
BS	2002-2016	0,61	0,59	0,35	0,19	0,58	0,44	0,17	0,08
	2002-2017	0,62	0,60	0,36	0,18	0,56	0,43	0,17	0,08
	2002-2018	0,62	0,58	0,35	0,18	0,56	0,43	0,16	0,08
	2002-2019	0,63	0,58	0,35	0,18	0,56	0,43	0,16	0,07
	2002-2020	0,63	0,58	0,32	0,18	0,56	0,43	0,15	0,07
	2002-2021	0,60	0,60	0,32	0,18	0,57	0,45	0,17	0,07
	2002-2022	0,60	0,59	0,31	0,18	0,57	0,46	0,14	0,06
	2002-2023	0,59	0,59	0,31	0,18	0,56	0,43	0,13	0,05
GZS	2002-2016	0,63	0,58	0,37	0,19	0,46	0,50	0,19	0,07
	2002-2017	0,65	0,59	n.p.	n.p.	0,45	0,49	n.p.	n.p.
	2002-2018	n.p.	n.p.	0,36	0,18	n.p.	n.p.	0,19	0,07
	2002-2019	0,67	0,61	0,36	0,19	0,46	0,50	0,19	0,07
	2002-2020	0,67	0,61	0,32	0,17	0,46	0,50	0,22	0,08
	2002-2021	0,60	0,58	0,33	0,18	0,44	0,49	0,22	0,08
	2002-2022	0,62	0,57	0,34	0,18	0,50	0,53	0,25	0,07
	2002-2023	0,63	0,56	0,33	0,18	0,53	0,51	0,23	0,07
EK	2002-2016	0,62	0,56	0,34	0,14	0,54	0,49	0,15	0,08
	2002-2017	0,63	0,57	0,35	0,13	0,52	0,48	0,15	0,08
	2002-2018	0,63	0,56	0,34	0,13	0,51	0,47	0,14	0,07
	2002-2019	0,63	0,56	0,34	0,13	0,50	0,47	0,14	0,08
	2002-2020	0,63	0,56	0,31	0,13	0,50	0,47	0,15	0,08
	2002-2021	0,60	0,55	0,33	0,14	0,51	0,49	0,18	0,08
	2002-2022	0,57	0,54	0,33	0,15	0,55	0,53	0,20	0,07
	2002-2023	0,58	0,54	0,33	0,15	0,57	0,49	0,18	0,07
IMF	2002-2016	0,60	0,63	0,37	0,25	0,49	0,49	0,20	0,11
	2002-2017	0,62	0,65	0,39	0,26	0,48	0,48	0,20	0,11
	2002-2018	0,64	0,66	0,39	0,24	0,48	0,47	0,19	0,12
	2002-2019	0,63	0,66	0,39	0,25	0,47	0,46	0,19	0,12
	2002-2020	0,63	0,66	0,37	0,23	0,47	0,46	0,19	0,13
	2002-2021	0,60	0,63	0,39	0,23	0,47	0,45	0,21	0,14
	2002-2022	0,60	0,62	0,40	0,22	0,52	0,50	0,21	0,11
	2002-2023	0,60	0,61	0,39	0,22	0,51	0,49	0,21	0,10
WIIW	2002-2016	0,65	0,67	0,44	0,31	0,57	0,50	0,39	0,21
	2002-2017	0,66	0,67	0,46	0,31	0,56	0,49	0,39	0,20
	2002-2018	0,66	0,65	0,45	0,30	0,56	0,48	0,38	0,20
	2002-2019	0,66	0,66	0,45	0,30	0,55	0,48	0,37	0,19
	2002-2020	0,66	0,66	0,44	0,27	0,55	0,48	0,36	0,19
	2002-2021	0,63	0,64	0,46	0,28	0,56	0,48	0,37	0,20
	2002-2022	0,65	0,64	0,46	0,27	0,59	0,53	0,38	0,16
	2002-2023	0,66	0,62	0,45	0,27	0,63	0,51	0,36	0,14

Tabela 12: Primerjava uspešnosti napovedi realne gospodarske rasti in povprečne letne inflacije, po institucijah

5. Standardiziran koren povprečne kvadratne napake, stdRMSE		Bruto domači proizvod, realna rast				Inflacija, povprečje leta			
		PNt+1	JNt+1	PNt	JNt	PNt+1	JNt+1	PNt	JNt
UMAR	2002-2016	1,04	0,95	0,43	0,21	0,58	0,57	0,23	0,10
	2002-2017	1,04	0,94	0,43	0,21	0,58	0,56	0,23	0,10
	2002-2018	1,02	0,93	0,43	0,20	0,58	0,56	0,24	0,10
	2002-2019	1,03	0,94	0,43	0,21	0,58	0,56	0,23	0,10
	2002-2020	1,03	0,94	0,40	0,20	0,58	0,56	0,23	0,11
	2002-2021	0,98	0,88	0,43	0,22	0,58	0,56	0,26	0,12
	2002-2022	0,97	0,87	0,43	0,21	0,84	0,77	0,30	0,10
	2002-2023	0,97	0,87	0,43	0,21	0,85	0,72	0,28	0,09
BS	2002-2016	1,01	0,97	0,53	0,23	0,73	0,55	0,21	0,10
	2002-2017	1,00	0,96	0,52	0,22	0,73	0,55	0,21	0,10
	2002-2018	0,99	0,95	0,52	0,22	0,73	0,55	0,21	0,10
	2002-2019	0,99	0,95	0,52	0,22	0,73	0,55	0,21	0,10
	2002-2020	0,99	0,95	0,46	0,24	0,73	0,55	0,20	0,10
	2002-2021	0,94	0,94	0,46	0,23	0,74	0,57	0,22	0,10
	2002-2022	0,93	0,93	0,45	0,23	0,93	0,67	0,18	0,08
	2002-2023	0,93	0,93	0,46	0,23	0,88	0,63	0,17	0,07
GZS	2002-2016	1,03	0,95	0,51	0,22	0,63	0,60	0,24	0,10
	2002-2017	1,02	0,95	n.p.	n.p.	0,63	0,60	n.p.	n.p.
	2002-2018	n.p.	n.p.	0,50	0,22	n.p.	n.p.	0,24	0,10
	2002-2019	1,05	0,98	0,51	0,22	0,65	0,62	0,24	0,10
	2002-2020	1,05	0,98	0,45	0,21	0,65	0,62	0,31	0,11
	2002-2021	0,98	0,90	0,46	0,22	0,63	0,60	0,31	0,11
	2002-2022	0,96	0,88	0,46	0,22	0,82	0,79	0,41	0,09
	2002-2023	0,97	0,88	0,46	0,22	0,85	0,74	0,38	0,09
EK	2002-2016	1,00	0,92	0,45	0,19	0,67	0,59	0,21	0,10
	2002-2017	1,00	0,91	0,46	0,18	0,66	0,59	0,20	0,10
	2002-2018	0,99	0,90	0,45	0,18	0,66	0,59	0,20	0,10
	2002-2019	0,99	0,90	0,45	0,18	0,66	0,59	0,20	0,10
	2002-2020	0,99	0,90	0,41	0,19	0,66	0,59	0,21	0,10
	2002-2021	0,92	0,86	0,42	0,20	0,67	0,61	0,25	0,11
	2002-2022	0,90	0,85	0,43	0,20	0,86	0,80	0,34	0,09
	2002-2023	0,91	0,85	0,43	0,20	0,87	0,75	0,32	0,09
IMF	2002-2016	0,98	1,01	0,50	0,34	0,61	0,62	0,29	0,13
	2002-2017	0,98	1,01	0,52	0,34	0,61	0,61	0,28	0,13
	2002-2018	0,98	1,01	0,52	0,34	0,61	0,61	0,28	0,14
	2002-2019	0,98	1,01	0,52	0,34	0,60	0,61	0,28	0,14
	2002-2020	0,98	1,01	0,48	0,31	0,60	0,61	0,28	0,15
	2002-2021	0,92	0,95	0,52	0,30	0,61	0,61	0,30	0,16
	2002-2022	0,91	0,94	0,52	0,30	0,83	0,81	0,31	0,13
	2002-2023	0,91	0,94	0,52	0,30	0,79	0,77	0,30	0,12
WIIW	2002-2016	1,05	1,05	0,69	0,41	0,73	0,72	0,45	0,24
	2002-2017	1,04	1,04	0,69	0,41	0,73	0,72	0,45	0,24
	2002-2018	1,03	1,02	0,68	0,40	0,73	0,72	0,45	0,24
	2002-2019	1,04	1,03	0,68	0,40	0,73	0,71	0,45	0,24
	2002-2020	1,04	1,03	0,65	0,36	0,73	0,71	0,44	0,23
	2002-2021	1,00	0,98	0,66	0,38	0,74	0,72	0,44	0,24
	2002-2022	0,98	0,97	0,65	0,37	0,90	0,90	0,53	0,19
	2002-2023	0,99	0,96	0,65	0,37	0,96	0,85	0,50	0,18

Tabela 12: Primerjava uspešnosti napovedi realne gospodarske rasti in povprečne letne inflacije, po institucijah

Vir: napovedi institucij.

Opomba:

Negativne vrednosti pri aritmetičnem povprečju napak (ME) pomenijo podcenitev, pozitivne vrednosti pa precenitev dejanskih gibanj.

Napovedi povprečne letne inflacije se pri UMAR, GZS in IMF nanašajo na inflacijo, merjeno z CPI, pri BS, EK in WIIW pa na inflacijo, merjeno s HICP.

Napovedi iz leta 2019 za leto 2020 niso upoštevane, saj epidemije Covid-19 takrat ni bilo moč predvideti.

V letu 2020 so pri vseh institucijah upoštevane samo napovedi, ki so bile izdane po razglasitvi epidemije v Sloveniji 12. marca 2020. V primeru UMAR je namesto redne Pomladanske napovedi iz marca 2020 upoštevana Poletna napoved iz junija 2020.

Pomeni oznak:

PNt+1 - Pomladanska napoved za prihodnje leto;

JNt+1 - Jesenska napoved za prihodnje leto;

PNt - Pomladanska napoved za tekoče leto;

JNt - Jesenska napoved za tekoče leto;

ME - aritmetično povprečje napak (angl. *Mean Error*);

MAE - povprečna absolutna napaka (angl. *Mean Absolute Error*);

RMSE - koren povprečne kvadratne napake (angl. *Root Mean Square Error*);

stdMAE - standardizirana povprečna absolutna napaka (angl. *Standardized Mean Absolute Error*);

stdRMSE - standardiziran koren povprečne kvadratne napake (angl. *Standardized Root Mean Square Error*).

Seznam kratic

Kratice, uporabljene v besedilu

BDP	bruto domači proizvod
BIS	<i>(angl. Bank for International Settlements)</i> – Banka za mednarodne poravnave
BS	Banka Slovenije
CO2	ogljikov dioksid
CPI	<i>(angl. Consumer price index)</i> – indeks cen življenjskih potrebščin
DDV	davek na dodano vrednost
ECB	Evropska centralna banka
EIA	<i>(angl. U.S. Energy Information Administration)</i> – Uprava Združenih držav Amerike za energetske informacije
EK	Evropska komisija
ESI	<i>(angl. Economic sentiment indicator)</i> – kazalnik gospodarske klime
EU	Evropska unija
EUR	evro
EUROSTAT	<i>(angl. The Statistical Office of the European Union)</i> – Evropski statistični urad
FED	<i>(angl. Federal Reserve)</i> – Centralna banka ZDA
GFS	<i>(angl. Government finance statistics)</i> – javnofinančna statistika
GZS	Gospodarska zbornica Slovenije
HICP	<i>(angl. Harmonised index of consumer prices)</i> – harmonizirani indeks cen življenjskih potrebščin
ICE	Intercontinental Exchange
idr.	in drugo
IKT	informacijsko-komunikacijska tehnologija
IMF	<i>(angl. International Monetary Fund)</i> – Mednarodni denarni sklad
ipd.	in podobno
JN	jesenska napoved
MAE	<i>(angl. Mean Absolute Error)</i> – povprečna absolutna napaka
ME	<i>(angl. Mean Error)</i> – aritmetično povprečje napak
MF	Ministrstvo za finance
NeEIB	neenergetsko industrijsko blago
NEER	<i>(angl. Nominal effective exchange rate)</i> – nominalni efektivni tečaj
NPISG	nepridobitne institucije, ki opravljajo storitve za gospodinjstva
npr.	na primer
OECD	<i>(angl. The Organization for Economic Co-operation and Development)</i> – Organizacija za ekonomsko sodelovanje in razvoj
OPEC	<i>(angl. Organization of Petroleum Exporting Countries)</i> – Organizacija držav izvoznic nafte
OS	osnovna sredstva
o. t.	odstotna točka
OVE	obnovljivi viri energije
PEPP	<i>(angl. Pandemic emergency purchase programme)</i> – izredni program nakupa vrednostnih papirjev ob pandemiji
PMI	<i>(angl. Purchasing Managers' Index)</i> – kazalnik vodij nabav
PN	pomladanska napoved
PPS	<i>(angl. Purchasing power standard)</i> – standard kupne moči

REACT-EU	<i>(angl. Recovery Assistance for Cohesion and the Territories of Europe)</i> – program za pomoč pri okrevanju za kohezijo in območja Evrope
REER HICP	<i>(angl. Real effective exchange rate based on harmonised Index of consumer prices)</i> – realni efektivni tečaj, deflaciran s harmoniziranim indeksom življenjskih potrebščin
REER PPI	<i>(angl. Real effective exchange rate based on producer price index)</i> – realni efektivni tečaj, deflaciran s cenami industrijskih proizvodov pri proizvajalcih
REER ULC	<i>(angl. Real effective exchange rate based on unit labour cost)</i> – realni efektivni tečaj, deflaciran s stroški dela na enoto proizvoda
RKS	Rdeči križ Slovenije
RMSE	<i>(angl. Root Mean Square Error)</i> – koren povprečne kvadratne napake
RULC	<i>(angl. Real unit labour cost)</i> – realni stroški dela na enoto proizvoda
S&P	Standard and Poor's
SPTE	soproizvodnja toplote in električne energije
SNA	sistem nacionalnih računov
SZR	sile za zaščito in reševanje
SURS	Statistični urad RS
t. i.	tako imenovani
TTF	<i>(angl. Title Transfer Facility)</i> – virtualna trgovalna točka Title Transfer Facility
UMAR	Urad RS za makroekonomske analize in razvoj
USD	<i>(angl. US dollar)</i> – ameriški dolar
VAR	Vektorska avtoregresija
WIIW	<i>(nem. Wiener Institut für Internationale Wirtschaftsvergleiche)</i> – Dunajski inštitut za mednarodne ekonomske primerjave
ZDA	Združene države Amerike
ZRSZ	Zavod RS za zaposlovanje
ZZZS	Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije

Kratice Standardne klasifikacije dejavnosti (SKD 2008)

A – Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo, **B** – Rudarstvo, **C** – Predelovalne dejavnosti, **10** – Prz. živil, **11** – Prz. pijač, **12** – Prz. tobačnih izdelkov, **13** – Prz. tekstilij, **14** – Prz. oblačil, **15** – Prz. usnja, usnjenih in sorodnih izd., **16** – Obd., predel. lesa; izd. iz lesa ipd. rz. poh., **17** – Prz. papirja in izd. iz papirja, **18** – Tisk. in razm. posnetih nosilcev zapisa, **19** – Prz. koka in naftnih derivatov, **20** – Prz. kemikalij, kemičnih izd., **21** – Prz. farmac. surovin in preparatov, **22** – Prz. izd. iz gume in plastičnih mas, **23** – Prz. nekovinskih mineralnih izd., **24** – Prz. kovin, **25** – Prz. kovinskih izd., rz. strojev in naprav, **26** – Prz. rač., elektronskih, optičnih izd., **27** – Prz. električnih naprav, **28** – Prz. dr. strojev in naprav, **29** – Prz. mot. voz., prikolic in polprikolic, **30** – Prz. dr. vozil in plovil, **31** – Prz. pohištva, **32** – Dr. raznovrstne predelovalne dej., **33** – Popravila in montaža strojev in naprav, **D** – Oskrba z električno energijo, plinom in paro, **E** – Oskrba z vodo; ravnanje z odpadki in odpadki; saniranje okolja, **F** – Gradbeništvo, **G** – Trgovina; vzdrževanje in popravila motornih vozil, **H** – Promet in skladiščenje, **I** – Gostinstvo, **J** – Informacijske in komunikacijske dejavnosti, **K** – Finančne in zavarovalniške dejavnosti, **L** – Poslovanje z nepremičninami, **M** – Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti, **N** – Druge raznovrstne poslovne dejavnosti, **O** – Dejavnost javne uprave in obrambe; dejavnost obvezne socialne varnosti, **P** – Izobraževanje, **Q** – Zdravstvo in socialno varstvo, **R** – Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti, **S** – Druge storitvene dejavnosti, **T** – Dejavnost gospodinjstev z zaposlenim hišnim osebjem; proizvodnja za lastno rabo, **U** – Dejavnost eksteritorialnih organizacij in teles.

**pomladanska napoved
gospodarskih gibanj 2024**